ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΟΙ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ, ΕΝΩΘΕΙΤΕ!

ΓΙΑ ΤΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟ

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

διμηνη θεωρητική και πολιτική επιθεώρηση πάλης κριτικής και συζήτησης στο χώρο του επαναστατικού μαρξισμού

Ἡ κρίση τοῦ καλοκαιριοῦ:

Ἐνάντια στὸ ρεῦμα

Ἀπὸ τὴν «Κυβέρνηση τῶν μαζικῶν Ἐργατικῶν Κομμάτων» ὡς τὴ νίκη τῆς Ἐπανάστασης

Ἕνα ἀνέκδοτο κείμενο τοῦ Λ. Τρότσκυ σχετικὰ μὲ τὴν Ἑλλάδα

Πιὸ ἐνεργητικὴ βοήθεια στὴν Παλαιστινιακὴ ἐπανάσταση

Ἰταλία: ἡ πολιτικὴ ὡρίμανση τῆς ἐπαναστατικῆς ἀριστερᾶς — ἡ ἀργοπορημένη ἀμφισβήτηση τῆς Κομμουνιστικῆς Λίγκας — πάνω στὸ Κυπριακὸ — ὁ «εἰσοδισμὸς» χθὲς καὶ σήμερα — ἡ ἔνταξη στὴν Ε.Ο.Κ. — ἡ ὑπόθεση Πόλε

Ὀχτώβρης Νοέμβρης 1976

7

Δρχ. 20

ΤΙ ΕΙΝΑΙ, ΤΙ ΖΗΤΑΕΙ Η T.M.R.I.

— Ἡ Διεθνὴς Μαρξιστικὴ Ἐπαναστατικὴ Τάση (ΔΜΕΤ) συγκεντρώνει αὐτὴ τὴ στιγμὴ σὲ διεθνὲς πλάνο, δυνάμεις ποὺ προέρχονται ἀπὸ διάφορες ἐπαναστατικὲς ἐμπειρίες.

Στὶς ἀρχές της, ὅμως, τὸ 1965, περιελάμβανε κυρίως δυνάμεις ποὺ εἶχαν διαμορφωθεῖ ἰδεολογικὰ μέσα στὴ «IV Διεθνὴ» καὶ ποὺ ἐπὶ τόσα χρόνια εἶχαν ἀποτελέσει τὴν πρωτοπόρα καὶ ἀνακαινιστικὴ πτέρυγά της. Δυνάμεις δηλαδὴ ποὺ θεωροῦσαν πὼς ὁ ἐπαναστατικὸς μαρξισμὸς δὲν εἶναι ἕνα στερεότυπο δόγμα, ποὺ παγιοποιήθηκε σὲ μιὰ στιγμὴ τῆς ἱστορικῆς του πορείας, ἀλλὰ ὅτι ἐξελίσσεται ὅλο ἕνα, ἀναπτυσσόμενος κατὰ τρόπο δημιουργικό, διαρκή.

Ξεπέρασμα ὅμως δὲ σημαίνει ἄρνηση τοῦ κεκτημένου, ἀλλὰ προτσέσο σύνθεσης μὲ τὰ νέα στοιχεῖα ποὺ δημιουργεῖ ἡ ἐξέλιξη τῆς κοινωνικῆς πραγματικότητας καὶ τῆς ἐπαναστατικῆς δράσης.

— Ἀπ' αὐτὴ τὴν ἄποψη ἡ ΔΜΕΤ θεωρεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀναφερόμαστε σὲ καμμιὰ εἰδικὰ ἀπὸ τὶς στιγμὲς τῆς ἱστορικῆς ἐξέλιξης τοῦ μαρξισμοῦ π.χ. στὸ «λουξεμβουργισμὸ» ἢ στὸ «λενινισμὸ» ἢ στὸν «τροτσκισμὸ», ἀλλὰ στὴ διδασκαλία καὶ στὴ μέθοδο τῶν ἱδρυτῶν τοῦ μαρξισμοῦ, δηλαδὴ ἁπλούστατα στὸν «ἐπαναστατικὸ μαρξισμὸ», ποὺ περιέχει τὶς περασμένες καὶ μελλούμενες στιγμὲς τῆς δημιουργικῆς του ἀνάπτυξης.

— Ἡ ΔΜΕΤ ἀγωνίζεται γιὰ τὸ σοσιαλισμὸ, ποὺ βασίζεται στὴν αὐτοδιαχείριση, θεωρῶντας ὅτι χωρὶς τὴν ἄμεση πολιτικὴ ἐξουσία τῶν ἐργαζομένων, ποὺ νὰ διαχειρίζονται οἱ ἴδιοι τὴν οἰκονομία καὶ ὁλόκληρη τὴν κοινωνία, ὑπάρχει κίνδυνος σοβαρῆς γραφειοκρατικοποίησης τῆς Ἐπανάστασης καὶ ἀβεβαιότητας τοῦ μέλλοντός της.

— Ἡ ΔΜΕΤ θεωρεῖ ὅτι γιὰ νὰ ἐξασφαλιστεῖ αὐτὴ ἡ ἐξουσία, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐγκαθιδρυθεῖ ἀπ' τὴν ἀρχὴ ἡ αὐτοδιαχειριστικὴ ὀργάνωση τῶν παραγωγῶν καὶ πολιτῶν, ποὺ προοδευτικὰ τελειοποιεῖται στὸ βαθμὸ ποὺ θὰ ἐξυψώνεται τὸ ὑλικὸ καὶ πολιτιστικὸ ἐπίπεδο τῆς κοινωνίας, καθὼς ἐπίσης τὸ πολυκομματικὸ πολιτικὸ σύστημα γιὰ νὰ ἀποφευχθεῖ τὸ μονοπώλιο ἑνὸς μόνου «κέντρου» πραγματικῆς ἐξουσίας.

— Ἡ ΔΜΕΤ ἀπὸ τώρα βοηθεῖ τὶς μάζες γιὰ νὰ ἀποκτήσουν αὐτὴ τὴ συνείδηση καὶ ὀργάνωση, θεωρῶντας πὼς ὁ ἀγώνας ἐπίσης γιὰ τὴν ἐξουσία, ἀπαιτεῖ τὴ δημοκρατικὴ συμμετοχὴ καὶ ὀργάνωση τῶν μαζῶν, ἐνῶ τὰ κόμματα καὶ τὰ συνδικᾶτα συντελοῦν στὴν πραγματοποίηση αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ.

— Ἡ ΔΜΕΤ δὲν ὑποτιμᾶ τὸν πολὺ σημαντικὸ ρόλο τῶν μὲν καὶ τῶν δὲ, σὰν ὀργάνων ἱστορικὰ ἀπαραίτητων ἐπὶ μία ὁλόκληρη περίοδο, τόσο γιὰ τὴν κατάληψη τῆς ἐξουσίας, ὅσο γιὰ τὴν οἰκοδόμηση μετέπειτα τοῦ σοσιαλισμοῦ.

Ἀλλὰ ὁ ρόλος τους πρέπει νὰ μείνει ὑποτελὴς στὸ ρόλο τῆς ἴδιας τῆς ἄμεσης ὀργάνωσης τῶν μαζῶν καὶ νὰ μὴν τὸν ὑποκαθιστᾶ.

— Ἡ ΔΜΕΤ θεωρεῖ ὅτι ἡ ἔγκαιρη δημιουργία μιᾶς ἀνεξάρτητης μαρξιστικῆς ἐπαναστατικῆς ὀργάνωσης, μὲ μιὰ πραγματικὴ μαζικὴ βάση, ἔμβρυο τοῦ μαζικοῦ ἐπαναστατικοῦ κόμματος τῆς αὔριον, εἶναι ἀπολύτως ἀπαραίτητη καὶ ἀποτελεῖ τὸ ἀποφασιστικὸ ὑποκειμενικὸ στοιχεῖο στὴ διάρκεια τῶν ἐπαναστατικῶν κρίσεων ποὺ κάνουν δυνατὴ τὴν κατάληψη ἀπὸ τοὺς ἐργαζομένους τῆς ἐξουσίας.

Ἀλλὰ αὐτὴ ἡ ὀργάνωση, ἐνῶ βοηθεῖ τὶς μάζες στὸ νὰ αὐτο-ὀργανωθοῦν καὶ νὰ αὐτο-διοικηθοῦν γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ παίξουν πλέρια τὸ ρόλο τους, πρέπει ταυτόχρονα νάχει μιὰ ὀρθὴ πολιτικὴ σχετικὰ μὲ τὶς παραδοσιακὲς μαζικὲς ὀργανώσεις, τῶν κομμουνιστῶν καὶ τῶν σοσιαλιστῶν.

Δηλαδὴ πρέπει νὰ κατορθώσει νὰ φθάσει στὴν καθολικὴ ἀντίληψη τοῦ Ἑνιαίου Ἐργατικοῦ Μετώπου, στὸ ὁποῖο συμμετέχουν ὅλες οἱ τάσεις καὶ ὀργανώσεις ποὺ ἐπικαλοῦνται τὸ προλεταριάτο καὶ τὸ σοσιαλισμό, ἡ κάθε μιὰ μὲ τὸν εἰδικό ἀπὸ τὴ φύση της ρόλο σ' αὐτὸ τὸ Μέτωπο.

Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διεξαχθεῖ ἀποτελεσματικὰ ὁ ἀγώνας γιὰ τὴν ἐξουσία καὶ νὰ οἰκοδομηθεῖ μετέπειτα ὁ σοσιαλισμός, χωρὶς τὴ δημοκρατικὴ συμμετοχὴ τῆς πλειοψηφίας τῶν ἐργαζομένων, ποὺ νὰ ἐκφράζονται πολιτικά, ἀνάλογα μὲ τὸ ἐπίπεδο συνείδησης ποὺ ἔχουν, σὲ μιὰ ὁλόκληρη σειρὰ τάσεων καὶ ὀργανώσεων. Καὶ χωρὶς τὴ δημιουργία τοῦ Μετώπου τους.

Ὁ ρόλος τῆς μαρξιστικῆς ἐπαναστατικῆς ὀργάνωσης εἶναι νὰ προωθήσει συστηματικὰ τὴ δημιουργία ἑνὸς τέτοιου Μετώπου καὶ νὰ βοηθήσει τὶς μάζες νὰ προχωρήσουν διὰ μέσου μιᾶς σειρᾶς ὁλόκληρης μεταβατικῶν σταθμῶν ὡς τὴν καθολικὴ κατάληψη τῆς ἐξουσίας.

— Ἀπ' αὐτὴ τὴν ἄποψη ἡ ΔΜΕΤ, μεσ' στὴν τωρινὴ συγκυρία ποὺ χαρακτηρίζει πολλὰ εὐρωπαϊκὰ κράτη: τὴ Γαλλία, Ἰταλία, Ἱσπανία, Πορτογαλία, ἀγωνίζεται γιὰ νὰ διεκδικήσει τὸ Ἑνιαῖο Ἐργατικὸ Μέτωπο τὴ κυβέρνηση, μὲ βάση ἕνα πρόγραμμα ἀντικαπιταλιστικὸ προχωρημένο· πράγμα ποὺ πρακτικὰ σημαίνει μιὰ Κυβέρνηση τῶν μαζικῶν παραδοσιακῶν ὀργανώσεων, τῶν κομμουνιστῶν καὶ σοσιαλιστῶν.

Σὲ μιὰ τέτοια κυβέρνηση, ἡ ἀνεξάρτητη μαρξιστικὴ ἐπαναστατικὴ ὀργάνωση θὰ δόσει κριτικὴ ὑποστήριξη, συντροφεύοντας τὶς πλατειὲς μάζες στὴν ἐμπειρία τους μ' αὐτὴ τὴν κυβέρνηση, τῆς ὁποίας ἡ νίκη ἢ ἡ ἧττα θἆναι ἐπίσης ἡ νίκη ἢ ἡ ἧττα τῶν μαζῶν.

— Ἡ ΔΜΕΤ δὲν ἔχει καμμιὰ αὐταπάτη σχετικὰ μὲ τὴν ἱκανότητα τῶν παραδοσιακῶν ὀργανώσεων νὰ μεταμορφωθοῦν «ἐν ψυχρῷ», σὲ ἀληθινὲς ἐπαναστατικὲς ὀρ-

(Συνέχεια στο οπισθόφυλλο)

Ἡ κρίση τοῦ καλοκαιριοῦ:

Ἐνάντια στὸ ρεῦμα

Περάσαμε τὸ καλοκαίρι — κατὰ τὰ ἄλλα δροσερὸ — μέσα σὲ καυτὴ ἀγωνία, παραμονεύοντας τὸ μυθικὸ θηρίο «Χόρα» μὲ τὶς σατανικὲς προθέσεις του καὶ τὶς ἀπροσδιόριστες μετακινήσεις του στὶς θάλασσές μας, καὶ γύρω ἀπὸ τὰ νησιά μας.

Σὲ συμπαγὲς «ἐθνικὸ μέτωπο» ἀπὸ τὴν Ἄκρα Δεξιὰ ἕως ὅλες τὶς ἀποχρώσεις τῆς Ἀριστερᾶς, εἴμασταν ἕτοιμοι ἀκόμα καὶ νὰ τὸ βυθίσουμε, ἐξασφαλίζοντας ἔτσι, εἶπαν κάποιοι στὶς ἐπάλξεις τοῦ πιὸ ἄκρατου ἐθνικισμοῦ, μὲ τὴ δυναμική, «παλικαρίσια» στάση μας ... τὴν εἰρήνη!

Δονήθηκε ἡ χώρα, πέρα γιὰ πέρα, ἀπὸ πατριωτικὸ παλμό, ποὺ ἀνάδευσε μέσα μας παληὲς ἔχθρες, μίση, τρόμους, κληρονομιὰ ἀπὸ τὴν προαιώνια ἀντίθεσή μας καὶ τοὺς ἀγῶνες μας μὲ τὸν Ἀσιάτη κατακτητὴ ποὺ μᾶς ἔδιωξε ἀπὸ τὴν Ἰωνία καὶ μᾶς κυρίευσε τὴν Πόλη.

Ξαναθυμηθήκαμε τὶς «χαμένες Πατρίδες» καὶ μέσα σὲ μιὰ ἔξαλλη ἔκσταση ἀπὸ ὀργὴ καὶ φόβο, προετοιμάστηκε — τουλάχιστον ψυχολογικὰ — γιὰ μιὰ νέα ἀποφασιστικὴ ἀναμέτρηση μαζί του. Ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες μὲ τοὺς Τούρκους.

Τώρα κάπως ἔχει κοπάσει ἡ θύελλα καὶ ἡ συνετή μας Κυβέρνηση τῆς «Νέας Δημοκρατίας» προσανατολίζεται σταθερὰ πρὸς διμερεῖς διαπραγματεύσεις καὶ κάποιο συμβιβασμό, ἀκολουθῶντας τὶς παροτρύνσεις καὶ συμβουλὲς ὅλων τῶν «Μεγάλων» κηδεμόνων ἢ «Φίλων» μας: Ἀμερικανῶν, Ρώσων, Εὐρωπαίων τῆς Ε.Ο.Κ. Δεξιὰ καὶ Ἀριστερὰ χαιρέτησαν τὴν «θετική», «ἰσορροπημένη» κλπ. ἀπόφαση τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας, ἀριστούργημα ἔκφρασης τῶν κοινῶν συμφερόντων Ἀμερικῆς — Ρωσίας, στὸ χῶρο τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου, ποὺ δὲν ἔχει ἀκόμα ἀπόλυτα διαμοιραστεῖ ἀνάμεσά τους.

Μόνο τὸ ΠΑΣΟΚ ἐναντιώθηκε, συνεχίζοντας τὸν μονόλογό του γιὰ πλήρη «Ἐθνικὴ Ἀνεξαρτησία», «ἑλληνοποίηση» τοῦ Κράτους μας, καὶ τῆς πολιτικῆς του, ἀνένδοτο σὲ κάθε ὑποχώρηση, καὶ σὲ κάθε συμβιβασμό.

Ὅσο γιὰ τὰ καθαρὰ πολιτικὰ καὶ κοινωνικὰ θέματα, τὰ σχετικὰ μὲ μιὰ κάποια πραγματικὴ ἐκδημοκρατικοποίηση τοῦ Κράτους τῆς Χούντας, καὶ ἐκσυγχρονισμὸ τῆς χώρας στὸ οἰκονομικὸ καὶ πνευματικὸ ἐπίπεδο, ἀναγκαστικὰ ὑπεχώρησαν μπροστὰ στὸ πνεῦμα «ἐθνικῆς ἑνότητος» καὶ «ἐθνικῶν θυσιῶν» ποὺ ἐπιβάλλει σὲ «ὅλους μας» ὁ ἐξωτερικὸς κίνδυνος.

Φρασεολογικὴ καὶ μόνο ἀντιπολίτευση προβάλλεται στὴν Κυβέρνηση τῆς «Νέας Δημοκρατίας» ποὺ βιαστικά, ἐπωφελούμενη ἀπὸ τὴν ἀποκινητοποίηση τῶν μαζῶν τὸ καλοκαίρι, καὶ ἰδίως ἀπὸ τὸ κλῖμα «ἐθνικοῦ κινδύνου», πέρασε ἀχαρακτήριστα ἀντιδραστικὰ νομοσχέδια, στὸν τομέα τῆς Παιδείας, τῆς Ἐργατικῆς Νομοθεσίας, τῶν ἀτομικῶν ἐλευθεριῶν.

Γιγαντιαῖα βήματα πρὸς τὴν κατοχύρωση «ἰσχυροῦ» Κράτους τῆς Δεξιᾶς σημειώθηκαν μέσα στὶς λίγες βδομάδες ποὔχαμε στηλώσει ἀνησυχητικὰ καὶ τρομαγμένα τὰ μάτια μας στὶς σκοτεινὲς μανοῦβρες τοῦ «Σισμίκ» στὸ Αἰγαῖο.

Καὶ σὰν ἐπιστέγασμα τῆς ὅλης συνεποῦς πολιτικῆς τῆς Δεξιᾶς, γιὰ τὴν ὁποία πάντα προέχει ἡ ἀδιάλλακτη ἀντίθεσή της στὸ κοινωνικὸ κίνημα τῶν μαζῶν, ἦρθε ὁ προκλητικὸς ἑορτασμὸς τῶν «Ἐνόπλων Δυνάμεων», ποὺ τὸ ἀναλλοίωτο κατεστημένο τους, οὔτε στοὺς Ἀμερικανούς, οὔτε τόσο στοὺς Τούρκους ἀναφέρθηκε, ἀλλὰ στὸν μόνιμο «κομμουνιστικὸ κίνδυνο» καὶ τοὺς «ληστοσυμμορῖτες» τῶν λαϊκῶν ἀγώνων. Αὐτοὶ ποὺ μίλησαν, καὶ ἀπὸ τὴν Ἀριστερά, γιὰ «πλήρη ὁμόνοια» ἀνάμεσα στὸ «Λαὸ καὶ τὶς Ἔνοπλες Δυνάμεις του» κι' ἔδωσαν ἔτσι γενναιόδωρο συγχωροχάρτι στοὺς στυλοβάτες τῆς Χούντας καὶ τῆς Ἀμερικανοκρατίας, πῆραν σκαιότατα τὴν ἀπάντηση ποὺ κανονικά, ἔπρεπε κανεὶς νὰ περιμένει.

Ὁ σοσιαλπατριωτισμὸς καταβαράθρωσε πάντα τὸ ἀνεξάρτητο ταξικὸ κίνημα τῶν ἐργαζομένων, ὁ-

δήγησε σὲ πολέμους καὶ ἀνυπολόγιστες **καταστροφὲς** τῶν λαῶν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους δὲν ἔβγαιναν κερδισμένοι παρὰ οἱ «ἐθνικὲς» ἀστικὲς τάξεις καὶ ὁ ἰμπεριαλισμός.

Ἱστορικὰ ὁ σοσιαλπατριωτισμὸς ἀποδείχθηκε δεινὴ μάστιγα τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος, ποὺ τὸ διαλύει στὸ «ἐθνικὸ μέτωπο», τὸ ἰδεολογικὰ καὶ πρακτικὰ καθοδηγούμενο ἀπὸ τὴν κεφαλαιοκρατία καὶ τὸν ἰμπεριαλισμό.

Μένει κανεὶς ἐνεὸς νὰ βλέπει τὶς διάφορες παρατάξεις τῆς Ἀριστερᾶς στὴ χώρα μας, μὲ πόση ἐγκληματικὴ εὐκολία σαγηνεύονται ἀπὸ τὶς σειρῆνες τοῦ ἀστικοῦ ἐθνικισμοῦ, πλειοδοτοῦν γιὰ τὴν ἀνάγκη «ἐθνικοῦ μετώπου» καὶ ἀχαλίνωτων ἐξοπλισμῶν, καὶ πόσο ἐπιπόλαια ἀντιμετωπίζουν τὴν περίπτωση ἀκόμα καὶ πολέμου!

Ἀλλὰ ἂς ἀναλύσουμε τώρα βαθύτερα τὸ ὅλο ζήτημα: ποιά εἶναι ἡ ἀκριβὴς φάση τῆς ἑλληνοτουρκικῆς διένεξης, καὶ πῶς πρέπει ν' ἀντιμετωπιστεῖ ἀπὸ τοὺς Ἐργαζόμενους καὶ τὶς σοσιαλιστικές τους ὀργανώσεις;

Ἑλλάδα καὶ Τουρκία εἶναι καπιταλιστικὲς χῶρες μέσης ἀνάπτυξης, ὀργανικὰ δεμένες καὶ οἱ δυὸ μὲ τὸ διεθνὲς ἰμπεριαλιστικὸ σύστημα, τὶς «μικτὲς» βιομηχανικές, ἐμπορικές, καὶ τραπεζικές του ἐπιχειρήσεις, τὴν ἰδεολογία του, τὸν πολιτισμό του, τὶς διακριτικὲς κοινωνικὲς καὶ πολιτικές του δομὲς κλπ.

Οὔτε ἡ Τουρκία, ἀλλὰ οὔτε καὶ ἡ Ἑλλάδα εἶναι ἀποικιακὴ ἢ μισοαποικιακὴ χώρα, κατεχόμενη ἄμεσα ἀπὸ τὸν ἰμπεριαλισμό, καὶ ἀγωνιζόμενη κατὰ συνέπεια γιὰ τὴν «ἐθνική της ἀνεξαρτησία», κυρίως καὶ πρωταρχικά, ὅπως τὸ Βιετνὰμ διαδοχικὰ ἐναντίον τῶν Γιαπωνέζων, τῶν Γάλλων, τῶν Ἀμερικανῶν, ἢ ἡ Ἀλγερία ἐναντίον τῶν Γάλλων, ἢ ἡ Ἀγκόλα καὶ ἡ Μοζαμβίκη ἐναντίον τῶν Πορτογάλων κλπ.

Ἐδῶ, σὲ χῶρες, ὅπως ἡ Τουρκία καὶ ἡ Ἑλλάδα, «ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία», «λαϊκὴ κυριαρχία» καὶ «κοινωνικὴ ἀπελευθέρωση» εἶναι ἔννοιες ὀργανικὰ ταυτόσημες στὴν ταυτόχρονη ὅλων μαζὶ πραγμάτωση.

Δηλαδὴ δὲν ὑπάρχει σταδιακὴ πορεία περνῶντας ἀπὸ τὴν πρώτη στὴν τελευταία, ἀλλὰ ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετο.

Μὲ κοινωνικὴ καὶ μόνο ἀπελευθέρωση, πραγματοποιεῖται δυνατότητα λαϊκῆς κυριαρχίας καὶ σχετικῆς αὐξανόμενης ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας. Διαφορετικὰ ἀνοίγεται διάπλατα ὁ δρόμος στὴν πολιτικὴ συνεργασίας τῶν τάξεων καὶ τῶν πολιτικῶν τους κομμάτων γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῆς λεγόμενης «ἐθνικῆς ἑνότητας», τοῦ «ἐθνικοῦ μετώπου».

Εἶναι δηλαδὴ ἐσκεμμένη πολιτικὴ ποὺ ὑποτάσσει τὸ ἀνεξάρτητο ταξικὸ κίνημα τῶν Ἐργαζομένων στὴν ἰδεολογικὴ καὶ πρακτικὴ ἡγεσία τῆς ἀστικῆς τάξης, καὶ τὸ διαλύει σὰν τέτοιο (σὰν ἀνεξάρτητο).

Νὰ μιλᾶ κανεὶς γιὰ τὴν ἀναγκαιότητα «ἐθνικοῦ μετώπου» σὲ περίπτωση ἐξωτερικοῦ «ἐθνικοῦ κινδύνου», ἐπίθεσης καὶ εἰσβολῆς τῆς χώρας κλπ. φαίνεται λογικό, ὅταν οἱ Ἐργαζόμενοι τὸ ἑρμηνεύσουν σὰν τὸ δικό τους κοινὸ μέτωπο. Ἀλλὰ οἱ πολιτικὲς ὀργανώσεις τῆς Ἀριστερᾶς, τὰ δύο Κ.Κ., ἡ ΕΔΑ καὶ τὸ ΠΑΣΟΚ, ἑρμηνεύουν τὸ «ἐθνικὸ μέτωπο» σὰν μέτωπο ὅλων τῶν πολιτικῶν κομμάτων, ποὺ ἐκπροσωποῦν τάχα τὸ Λαό, καὶ συγκεκριμένα σὰν κοινὸ μέτωπο δικό τους μὲ τὴν ΕΔΗΚ καὶ τὴ «ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ». Δηλαδὴ σὰν διαταξικὸ μέτωπο Ἐργαζομένων καὶ Ἀστικῆς Τάξης, καὶ ἀκόμα μὲ κοινὴ «Ἐθνικὴ Κυβέρνηση».

Δικαιολογία γιὰ τέτοια πολιτικὴ ἔχει γίνει τώρα ὁ «ἐθνικὸς ἐξωτερικὸς κίνδυνος», ποὺ ἐκπροσωπεῖ ἡ Τουρκία.

Ἂς σημειωθεῖ ὅτι πρίν, ἴδια πολιτικὴ εἶχε σὰν δικαιολογία τὴν κοινὴ ὑπεράσπιση τῆς Δημοκρατίας.

Ποιός ἀκριβῶς εἶναι ὁ κίνδυνος τῆς Τουρκίας;

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ συντηρητική, ἀντιδραστική, ἀστική της τάξη, ποὺ ἀντιμετωπίζει ἐκρηκτικὲς κοινωνικὲς ἀντιθέσεις στὸ ἐσωτερικό της, προσπαθεῖ νὰ ἐκτονώσει τὴν κρίση της μὲ ἐξωτερικὲς περιπέτειες, ὅπως ἡ ἀπόβαση στὴν Κύπρο καὶ ὁ διαμελισμός της.

Ποιοί εἶναι οἱ ἀκριβεῖς της σκοποί; Πᾶνε ἀπὸ συμμετοχὴ στὴν ἐκμετάλλευση τῆς ὑφαλοκρηπίδας τοῦ Αἰγαίου, ὡς τὴν κατάληψη ὁρισμένων νησιῶν, καὶ τὴν κατοχύρωση τοῦ διαμελισμοῦ τῆς Κύπρου.

Ἀλλὰ περισσότερο καὶ ἀπὸ τὸ ὑλικὸ συμφέρον τέτοιων στόχων, ἡ διαιώνιση τοῦ κλίματος δυναμικῆς ἀναμέτρησης μὲ τὴν Ἑλλάδα εὐνοεῖ τὸ ἐσωτερικὸ παιχνίδι τῶν πιὸ ἀντιδραστικῶν δυνάμεων στὴ χώρα, ὅπως τὸ ἴδιο γίνεται καὶ μὲ τὴν Ἑλλάδα.

Εὐνοεῖ ἐπίσης τὸ ρόλο τοῦ ἀμερικανικοῦ ἰμπεριαλισμοῦ στὴ Μεσόγειο, ἀλλὰ εὐνοεῖ ἀκόμα καὶ τὴν πολιτικὴ τοῦ Κρεμλίνου, ποὺ βλέπει τὸ Νάτο νὰ ἐξασθενεῖ σ' αὐτὸ τὸ χῶρο, καὶ τὴν Τουρκία καὶ Ἑλλάδα νὰ συναγωνίζονται ποιά θὰ κερδίσει τὴ φιλία του καὶ θ' ἀποσπάσει κι' ἀπ' αὐτὸ «βοήθεια» σὲ κεφάλαια καὶ ὅπλα.

Μὲ τέτοια στάση ἡ Τουρκία παρουσιάζεται τώρα σὰν «ἐπιτιθέμενη», ὅπως καὶ στὴν Κύπρο τὸ 1974.

Ἡ Τουρκία ὡστόσο δὲν εἶναι ἕνα ὁμοιογενὲς σύνολο, ἀλλὰ χώρα ὅπως καὶ ἡ Ἑλλάδα, χωρισμένη σὲ τάξεις καὶ ὑποτάξεις, μὲ ὀξύτατη κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ πάλη στὶς γραμμές τους.

Ποιά Ὀργάνωση τῆς ἑλληνικῆς Ἀριστερᾶς σκέφτηκε συστηματικὰ νὰ ἀξιοποιήσει αὐτὴ τὴν πραγματικότητα πρὸς ὄφελος τῆς Εἰρήνης, τῆς Δημοκρατίας, καὶ τοῦ Σοσιαλισμοῦ, καὶ στὶς δυὸ χῶρες;

Κι' ὡστόσο, ὄχι μόνο διάφορες ἀριστερὲς ὀργανώσεις στὴν Τουρκία συστηματικὰ ἐναντιώνονται στὸν πόλεμο μὲ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἀκόμα ὁ Ἐτσεβίτ, κάτω ἀπὸ τὴν πίεση τῆς λαϊκῆς του βάσης, ἔχει ἐπανειλημμένα ἀναγνωρίσει τὴν «ἑλληνικότητα» τῶν νησιῶν τοῦ Αἰγαίου, καὶ χαρακτηρίσει τὴν διαιώνιση κλίματος δυναμικῆς ἀναμέτρησης μὲ τὴν Ἑλλάδα ὀλέθριο γιὰ τὰ πρωταρχικὰ κοινωνικὰ ζητήματα τῆς Τουρκίας.

'Από τὴν ἑλληνικὴ μεριὰ κανεὶς δὲν προσπάθησε νὰ κρατήσει ἕνα διάλογο μαζί του, μὲ κριτὴ τὶς μᾶζες τῶν ἐργαζομένων τῆς Τουρκίας καὶ 'Ελλάδας.

Τὸ χειρότερο λάθος ποὺ μπορεῖ νὰ κάνει ἡ 'Ελληνικὴ 'Αριστερὰ καὶ ὁ Λαός μας γενικά, εἶναι νὰ δοῦν τὴ σημερινὴ Τουρκία μὲ τὰ συσκοτισμένα ματογυάλια τοῦ παρελθόντος, σὰν ἕνα συμπαγὲς «ἐχθρικὸ» σύνολο, ν' ἀγνοήσουν τὶς τεράστιες διαφοροποιήσεις καὶ ζυμώσεις, νὰ παραγνωρίσουν ὅτι οἱ πραγματικοί τους σύμμαχοι δὲν βρίσκονται στὸ πρόσωπο τῆς «ἐθνικῆς» μας ἀστικῆς τάξης, ἀλλὰ τῶν λαϊκῶν μαζῶν καὶ προοδευτικῶν δυνάμεων μέσα στὴν ἴδια τὴν Τουρκία.

'Αλλὰ ἂς πᾶμε παραπέρα.

Μποροῦμε νὰ ἐνδώσουμε στὶς ἀπαιτήσεις καὶ σκοποὺς τῆς ἀντιδραστικῆς, σωβινιστικῆς πτέρυγας τῆς τουρκικῆς ἀστικῆς τάξης καὶ τῶν ξένων Δυνάμεων ποὺ τὴν ἐνθαρρύνουν, τὴν βοηθοῦν, ἄμεσα ἢ ἔμμεσα; Μποροῦμε «ν' ἀφήσουμε τοὺς Τούρκους νὰ πάρουν τὰ νησιά μας»; 'Ασφαλῶς ὄχι.

Μποροῦμε νὰ παραδεχτοῦμε τὴ σημερινὴ διχοτόμηση τῆς Κύπρου; 'Ασφαλῶς ὄχι.

Μποροῦμε νὰ παραδεχτοῦμε κάποιο μοίρασμα τῆς «ὑφαλοκρηπίδος τοῦ Αἰγαίου», καινούργια ἔννοια ποὺ ἀκόμα δὲν ἔχει καθαρὰ προσδιορισθεῖ;

Πάνω σ' αὐτὸ τὸ τελευταῖο θέμα πρέπει νὰ γίνουν οἱ ἑξῆς παρατηρήσεις:

Εἶναι ἀστήριχτο, ἀπαράδεκτο γιὰ τὴν παγκόσμια ἀντικειμενικὴ κοινὴ γνώμη πὼς τὸ Αἰγαῖο πρέπει νὰ θεωρηθεῖ πέρα γιὰ πέρα «ἑλληνικό», ἐπιφάνεια καὶ «ὑφαλοκρηπίδα», ὅταν ἀπέναντί μας βρίσκεται ἡ μεγάλη χώρα τῆς Τουρκίας, μὲ ἑκατοντάδες χιλιόμετρα ἀκτὲς στὸ Αἰγαῖο.

Πάνω σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα κάποιος συμβιβασμὸς χρειάζεται, ποὺ νὰ ἀποτρέπει τὴν ὕστατη καταστροφὴ ποὖναι ὁ πόλεμος, καὶ νὰ εὐνοεῖ ὄχι τὰ συμφέροντα τῶν 'Ιμπεριαλιστῶν καὶ τῶν 'Αστῶν, ἀλλὰ τῶν Λαῶν.

'Η μεταβατικὴ λύση γιὰ τέτοιο σκοπὸ εἶναι κοινὴ κρατικὴ ἀξιοποίηση ὁρισμένου μέρους τῆς περίφημης «ὑφαλοκρηπίδας», ὕστερα ἀπὸ κοινὴ συμφωνία, ποὺ ν' ἀποκλείει νὰ παραχωρηθεῖ ἡ ἐκμετάλλευση σὲ πολυεθνικὲς ἰμπεριαλιστικὲς ἐπιχειρήσεις. Μιὰ τέτοια προσπάθεια συνεννόησης μὲ τὴν Τουρκία ἐντάσσεται στὸ πλαίσιο γενικώτερης πολιτικῆς ἀπέναντί της, ποὺ νὰ ἀφοπλίζει τὶς ἀντιδραστικές της δυνάμεις, καὶ νὰ εὐνοεῖ τὶς προοδευτικές της, τὶς δημοκρατικὲς καὶ σοσιαλιστικές.

'Ο ἀναγκαῖος διάλογος μὲ τὴν Τουρκία δὲν μπορεῖ νὰ γίνεται στὸ σωβινιστικὸ ἐπίπεδο, ποὺ τὴν ἐξομοιώνει μὲ «ἀσιατική», «πατροπαράδοτη» ὁμοιογενὴ ἐχθρικὴ δύναμη, ἀλλὰ ποὺ παίρνει ὑπ' ὄψη του τὸν πραγματικὸ κοινωνικὸ χαρακτήρα τῆς χώρας, καὶ ἀποτείνεται συστηματικὰ στὶς τεράστιες δημοκρατικὲς καὶ ἐπαναστατικὲς δυνάμεις καὶ δυνατότητές της. 'Απὸ τὴν γεωγραφία εἴμαστε ἀναγκασμένοι νὰ συζοῦμε στὸν ἴδιο χῶρο μὲ τὴν Τουρκία «εἰρηνικὰ» ἢ «ἐμπόλεμα».

'Εμπόλεμα σημαίνει καταρράκωση τῆς οἰκονομίας μας ἀπὸ ἀχαλίνωτους ἐξοπλισμούς, καὶ διαιώνιση τοῦ Κράτους τῆς Δεξιᾶς ποὺ τρέφεται ἰδανικὰ ἀπὸ τέτοιο κλῖμα.

«Εἰρηνικὰ» σημαίνει συστηματικὴ πολιτικὴ οἰκονομικῆς καὶ γενικώτερης συνεργασίας μὲ τὴν Τουρκία καὶ διαρκῆ διάλογο μὲ τοὺς ἐργαζομένους της καὶ τὶς 'Οργανώσεις ποὺ τοὺς ἐκπροσωποῦν γιὰ τὴν κοινὴ προώθηση στὶς χῶρες μας τῆς Δημοκρατίας καὶ τοῦ Σοσιαλισμοῦ. Μιὰ τέτοια μακροπρόθεσμη, ἐπίμονη πολιτικὴ εἶναι ἡ μόνη «ρεαλιστικὴ» ποὺ μπορεῖ ν' ἀποτρέψει πολέμους, καὶ διαιώνιση Κράτους Δεξιᾶς καὶ 'Ιμπεριαλισμοῦ στὶς χῶρες μας.

Μὰ οἱ Τοῦρκοι ποὺ «διεμέλησαν» τὴν Κύπρο δὲν ἀλλάζουν «φύση». «Μὴν ξεχνᾶμε τὴν Κύπρο»!

Πρόκειται νὰ ξεχάσουμε πῶς ἡ πολιτική μας στὴν Κύπρο, ἡ δῆθεν «ἐθνική» μας πολιτικὴ ἔδωσε ὅλα τὰ ἐπιχειρήματα στὴν ἀντιδραστικὴ πτέρυγα τῶν Τούρκων ἀστῶν γιὰ νὰ ἐπιχειρήσουν καὶ νὰ ἐπιτύχουν τὴν εἰσβολὴ καὶ τὸν διαμελισμό;

Κανεὶς ἐδῶ δὲν τολμᾶ, ἀκόμα νὰ βγάλει τὰ πραγματικὰ συμπεράσματα ἀπὸ τὴν Κυπριακὴ τραγωδία. Ὅτι δηλαδὴ ἀντὶ νὰ ἐπιζητοῦμε τὴν «Ἕνωση» καὶ πρακτικὰ νὰ ἀποβλέπουμε στὸν «ἐξελληνισμὸ» ὁλόκληρης τῆς Κύπρου, ἔπρεπε σθεναρὰ νὰ ὑπερασπίζουμε τὴν ἄποψη τῆς Ἀ ν ε ξ ά ρ τ η τ η ς, ἀ π ο σ τ ρ α τ ι κ ο π ο ι η μ έ ν η ς Ὁ μ ο σ π ο ν δ ι α κ ῆ ς Κ υ π ρ ι α κ ῆ ς Δ η μ ο κ ρ α τ ί α ς, ἐξασφαλίζοντας στὴν τουρκικὴ μειονότητα ὅλα της τὰ δημοκρατικὰ δικαιώματα.

Τέτοια συνεπὴς πολιτικὴ θὰ κέρδιζε τὴν ἀμέριστη συμπάθεια τῆς τουρκικῆς μειονότητας στὴν Κύπρο, θἄβρισκε ὁλοένα καὶ μεγαλύτερη εὐνοϊκὴ ἀπήχηση μέσα στὴν ἴδια τὴν Τουρκία, καὶ θὰ δυσκόλευε στὸ ἔπακρο τὰ ἐπεκτατικὰ σχέδια τῶν ἀντιδραστικῶν της δυνάμεων καὶ τοῦ 'Ιμπεριαλισμοῦ.

'Αλλὰ ποιός τολμοῦσε στὴν Κύπρο καὶ στὴν 'Ελλάδα νὰ μιλήσει γιὰ τέτοια λύση, κάτω ἀπὸ τὴν τρομοκρατία τῶν ἐθνοκαπήλων τῆς Χούντας, τῶν Γρίβηδων καὶ ἄλλων, ποὺ ὡστόσο οἱ ἴδιοι σὲ μιὰ ἄλλη στιγμὴ προκάλεσαν τὴν ἐπέμβαση τῆς Ἄγκυρας; Καὶ τώρα ἀκόμη διστάζουμε νὰ προτείνουμε ἀνοιχτὰ τέτοια λύση γιὰ τὴν Κύπρο, διευκολύνοντας ἀντικειμενικά, τὴν παρελκυστικὴ πολιτικὴ τῆς τουρκικῆς ἀντίδρασης. Κι' ἂν «οἱ Τοῦρκοι μᾶς ἐπιτεθοῦν, εἰσβάλουν στὴ χώρα μας, καταλάβουν ὁρισμένα νησιὰ κλπ.», δὲν πρέπει νὰ τοὺς ἀντιμετωπίσουμε ἤ, πρέπει στὸ ὄνομα ἑνὸς ἀφηρημένου (ἄλλοι λένε «ξεπερασμένου») «διεθνισμοῦ» νὰ μὴν «πολεμήσουμε»;

Μιὰ πρώτη παρατήρηση σ' αὐτὰ τὰ ἐρωτήματα:

'Αποκλείεται κλασσικὸς πόλεμος διαρκείας ἀνάμεσα στὶς δυὸ χῶρες, ποὺ στὴν οὐσία οἱ Στρατοί τους ἐλέγχονται πάντα ἀπὸ τοὺς 'Αμερικανούς, διαμέσου τῶν βάσεων, τῶν ἐκπαιδευτῶν, τοῦ ὑλικοῦ.

Θὰ πρόκειται γιὰ ἁπλὴ «λύση» «ἐν θερμῷ», ὅπως στὴν Κύπρο, μὲ «ἀστραπιαία» ἐκτέλεση καὶ πλιατσικολόγημα ὁρισμένων μερικῶν στόχων. Στὸ μεταξὺ ἐπεμβαίνουν οἱ «Μεγάλοι» καὶ ξεχωρίζουν τὰ

ἐρειζόμενα κοκόρια.

Μόνο σὲ περίπτωση ποὺ ἡ σύρραξη θὰ ἐντάσσεται σὲ γενικώτερη ἀναστάτωση στὴν 'Ανατολικὴ Μεσόγειο καὶ τὴ Μέση 'Ανατολὴ θἄπαιρνε διαστάσεις μακρύτερου πολέμου.

Πάντα ὁποιαδήποτε «ἐπιθετικὴ» ἐνέργεια διαρκείας πρέπει νἄχει τὴν ἔγκριση τῶν 'Αμερικανῶν καὶ τὴν σιωπηλὴ «οὐδετερότητα» τῶν Ρώσων. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ πιθανότερο εἶναι νὰ ἐπιτραπεῖ ἁπλῶς ἐνέργεια περιορισμένη, σὲ περίπτωση ποὺ διαιωνίζεται ἡ κρίση καὶ δὲν βρίσκεται «λύση» μὲ διαπραγματεύσεις, διπλωματικὲς πιέσεις κλπ.

'Αλλὰ κι' αὐτὸ εἶναι δυσκολότερο στὸ χῶρο τῆς ἠπειρωτικῆς 'Ελλάδας καὶ τῶν νησιῶν τοῦ Αἰγαίου, ἀπ' ὅ,τι ἤτανε στὴν Κύπρο.

'Οπωσδήποτε ἂν οἱ «Τοῦρκοι εἰσβάλουν καὶ μᾶς κατακτήσουν» βέβαια θ' ἀντισταθοῦμε καὶ θ' ἀποδυθοῦμε σὲ μακρό, σκληρό, ἀγῶνα γιὰ ν' ἀποκαταστήσουμε τὸ πρώην καθεστώς.

'Αλλὰ καὶ σέ τέτοια περίπτωση εἶναι αὐταπάτη νὰ βασίζεται κανεὶς γιὰ τὴν ἀπόκρουση τῆς εἰσβολῆς σὲ κλασσικὸ πόλεμο, μὲ τὸν κλασσικὸ σημερινὸ Στρατό, καὶ τὸ Κράτος ποὺ ἔχουμε.

Μόνο μιὰ πραγματικὴ δημοκρατικὴ 'Ελλάδα, ὅπου ὁ Λαὸς ἔχει συνείδηση ὅτι ὑπερασπίζει θετικὲς πολιτικὲς καὶ κοινωνικὲς κατακτήσεις, κι' εἶναι κατάλληλα ὀργανωμένος γι' αὐτό, σὲ ἄμυνα κατὰ βάθος τῆς χώρας, σὲ κάθε χωριό, σὲ κάθε πόλη, σὲ κάθε γωνιά, μπορεῖ ν' ἀντιμετωπίσει νικηφόρα εἰσβολὴ καὶ κατάκτηση ἀπὸ ἀντιδραστικὲς δυνάμεις καὶ νὰ μεταφέρει τὴν κοινωνικὴ ἀναταραχὴ στὶς ἴδιες τους τὶς γραμμές, ὀγκώνοντας τὴν ἀντίσταση ἐναντίον τοῦ πολέμου.

Όσο ἡ 'Ελλάδα γίνεται δημοκρατικότερη καὶ προχωρᾶ στὸ δρόμο τοῦ σοσιαλιστικοῦ της μετασχηματισμοῦ, τόσο γίνεται πιὸ συμπαθὴς σὲ μεγάλες μᾶζες ἐργαζομένων καὶ προοδευτικῶν δυνάμεων μέσα στὴν ἴδια τὴν Τουρκία καὶ κίνδυνος γιὰ τὶς ἀντιδραστικές της δυνάμεις σὲ περίπτωση ποὺ θ' ἀποτολμοῦσαν νὰ τὴν κτυπήσουν. Τόσο περισσότερο ἐπίσης θἆναι σὲ θέση πραγματικὰ ν' ἀμυνθεῖ κατὰ βάθος σὲ περίπτωση ἐπίθεσης καὶ εἰσβολῆς.

Μιὰ ἀστικὴ ἀντιδραστικὴ 'Ελλάδα ἔχει ἐλάχιστες πιθανότητες «νίκης» σὲ ἐνδεχόμενη πολεμικὴ ἀναμέτρηση μὲ τὴ σημερινὴ ἐπίσης ἀντιδραστικὴ κι' αὐτὴ Τουρκία.

Αὐτὴ εἶναι ἡ πραγματικὴ θέση τοῦ προβλήματος, κι' αὐτὴ τὴν καθαρὴ γλῶσσα ἔπρεπε νὰ βροῦν οἱ ἡγεσίες τῆς μαζικῆς 'Αριστερᾶς γιὰ νὰ μιλήσουν στοὺς 'Εργαζομένους μας, νὰ τοὺς διαφωτίσουν, ν' ἀντισταθοῦν ἐν ἀνάγκῃ στὸ σωβινιστικὸ ρεῦμα.

'Αλλά, ὅπως δυστυχῶς τὸ προβλέψαμε, ὑπέκυψαν ὅλες στὸ δηλητήριο τοῦ σοσιαλπατριωτισμοῦ, σὲ βαθμὸ ποὺ φάνηκε νἆναι ὁ χαρισματικὸς ἀρχηγὸς τῆς Κυβέρνησής μας ὁ πιὸ «ψύχραιμος» καὶ «συνετὸς» διαχειριστὴς τῆς κρίσης, κι' αὐτὸ σὲ πλατειὰ λαϊκὰ στρώματα.

Τὸ φετεινὸ καλοκαίρι καταβαράθρωσε σὲ μεγάλο βαθμὸ τὶς ἐλπίδες ἰδιαίτερα ποὖχαν στηριχθεῖ στὸ ΠΑΣΟΚ.

Οἱ δυνατότητές του νὰ παίξει ἕνα θετικὸ ἀνανεωτικὸ ρόλο στὰ πλαίσια τῆς μαζικῆς 'Αριστερᾶς, ἐξελισσόμενο σ' ἕνα δημοκρατικὸ σοσιαλιστικὸ κόμμα (κι' ὄχι ποπουλίστικο κίνημα) ἀρχῶν, ἔχουν περιοριστεῖ τώρα στὸ ἐλάχιστο. 'Ο τόνος τῆς πολιτικῆς του μετατέθηκε στὸ «ἐθνικὸ» κυρίως θέμα μὲ ἔξαλλες σωβινιστικὲς ὑπερθεματίσεις, ἐνῶ ταυτόχρονα ἐπεκτάθηκε τὸ ὄργιο διώξεων καὶ διαγραφῶν κάθε πραγματικὰ ἀριστεροῦ, σκεπτόμενου, δημοκρατικοῦ στοιχείου στὶς γραμμές του.

Μὲ καταπληκτικὴ ταχύτητα πάει νὰ γίνει παραδοσιακὸ κόμμα, προσωποκρατικό, μ' ἕναν «ἀλάθητο» παντοδύναμο «Πρόεδρο», «'Αρχηγὸ» καὶ μιὰ στελέχωση ἀπὸ μικροαστικὰ φιλόδοξα καὶ αὐταρχικὰ στοιχεῖα τοῦ παλαιοκομματισμοῦ: βουλευτές, δικηγόρους, ἄλλους κοτζαμπάσηδες, ξένους ἀπὸ φύση καὶ θέση στὶς σοσιαλιστικές, δημοκρατικὲς διαδικασίες καὶ ἐπιδιώξεις.

'Ο τεράστιος ἐνθουσιασμὸς ποὺ ξεσήκωσε στὶς μᾶζες τοὺς πρώτους μῆνες μετὰ τὸ σχηματισμό του, ὅταν φάνηκε ν' ἀποτείνεται στὸν αὐθορμητισμὸ τῆς βάσης, καὶ στὴν ἀνανεωτικὴ δίψα πλατειῶν στρωμάτων τῶν 'Εργαζομένων τῆς χώρας μας, κόπασε, ἐνῶ ξαπλώνεται τὸ κύμα μιᾶς ἀπερίγραπτης ἀπογοήτευσης.

'Η ἀρνητική του ἐξέλιξη εἶναι μιὰ ἧττα γιὰ ὁλόκληρο τὸ ἐργατικὸ κίνημα τῆς χώρας. Βέβαια τὸ ΠΑ.ΣΟ.Κ. θὰ ἐξακολουθήσει νἄχει μιὰ κάποια μαζικὴ βάση ἐργαζομένων καὶ νὰ κατέχει μιὰ θέση σὰν ἰδιότυπο ποπουλίστικο ἐθνικοριζοσπαστικὸ κίνημα στὸ χῶρο τῆς 'Αριστερᾶς. 'Αλλὰ γιὰ πόσο καιρὸ ἀκόμα; Τὸ κενὸ ποὺ ἀφήνει μένει πάντα ἀναπλήρωτο, γιατὶ παραμένει τὸ πρόβλημα σχηματισμοῦ στὴν 'Ελλάδα ἑνὸς μαζικοῦ Σοσιαλιστικοῦ Κόμματος ἀρχῶν μ' ἕνα ριζοσπαστικό, προχωρημένο, πρόγραμμα, ἱκανοῦ νὰ ὀργανώσει σὲ ταξικὴ βάση τοὺς ἐργαζομένους τῶν χωριῶν καὶ τῶν πόλεων, καὶ ν' ἀνοίξει τὴν προοπτικὴ μεταβατικῆς Κυβέρνησης τοῦ ἑνιαίου μετώπου τῆς 'Αριστερᾶς, πρὸς τὸ σοσιαλιστικὸ μετασχηματισμὸ τῆς χώρας.

'Αλλοιῶς κινδυνεύουμε νὰ ὑποστοῦμε γιὰ πολλὰ ἀκόμα χρόνια τὸ κράτος τῆς σημερινῆς Δεξιᾶς, ποὺ ἑτοιμάζεται νὰ διαδεχθεῖ δεξιώτερη ἀκόμα κατάσταση ἀπ' αὐτοὺς ποὺ πραγματικὰ ἐλέγχουν καὶ τώρα τὸ ἀντιδραστικό, φιλοαμερικανικό, φιλοβασιλικό, κατεστημένο τοῦ Στρατοῦ, τῆς 'Αστυνομίας, τοῦ Κρατικοῦ μηχανισμοῦ.

Πάντα ἀπαραίτητη ὑποκειμενικὴ προϋπόθεση γιὰ ὁποιαδήποτε ἰδεολογική, πολιτική, καὶ ὀργανωτικὴ ἀνακατάταξη καὶ ἀνασυγκρότηση τῶν δυνάμεων τῆς 'Αριστερᾶς, εἶναι ἡ ὕπαρξη μαζικῆς ἐπαναστατικῆς μαρξιστικῆς ἀνεξάρτητης 'Οργάνωσης. Γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ ἀποδοθήκαμε στὸν ἀγῶνα καὶ γι' αὐτὸ εἴμαστε ἀποφασισμένοι νὰ τὸν συνεχίσουμε ὡς τὴν ἐπίτευξή του.

Σεπτέμβρης 1976

'Από τή σκοπιά μας

Ὁ «εἰσοδισμὸς» χθὲς καὶ σήμερα

Κάποια ἀνώνυμη Ὁμάδα ἐξέδοσε πολύτιμη συλλογὴ ἄρθρων τοῦ Λέοντα Τρότσκυ γραμμένα μεταξὺ 1933 καὶ 1936 γύρω ἀπὸ τὸ ἐπίμαχο ζήτημα τοῦ «Εἰσοδισμοῦ» στὰ μαζικὰ παραδοσιακὰ Κόμματα, Σοσιαλιστικὰ ἢ Κομμουνιστικά, κάτω ἀπ' τὸν τίτλο: «Ὁ Τρότσκυ γιὰ τὸν εἰσοδισμό».

Συνιστοῦμε τὴν προσεχτική του μελέτη σ' ὅλους ὅσους ἐνδιαφέρονται γιὰ τὸ πρόβλημα τῆς δημιουργίας Ἐπαναστατικῆς Μαρξιστικῆς Ὀργάνωσης μὲ μαζικὴ βάση, ποὺ νἄχει μιὰ πραγματικὴ ὑπόσταση καὶ ἐπιρροὴ στὸ κίνημα τῶν Ἐργαζομένων.

Ἐλπίζουμε οἱ ἐκδότες τῆς μπροσούρας νὰ βγάλουν οἱ ἴδιοι ὀρθὰ συμπεράσματα ἀπὸ τὴν ἀφομοίωση τοῦ νοήματός της καὶ νὰ μὴν θελήσουν ἁπλῶς νὰ «θεωρητικοποιήσουν» τὴν σεχταριστικὴ πολιτικὴ μιᾶς ἀκόμα Ὁμαδούλας «εἰδικευμένης» στὸν «εἰσοδισμό».

Μὲ ἀκαταμάχητα ἐπιχειρήματα, ὁ μεγάλος θεωρητικὸς καὶ πολιτικὸς τοῦ Μαρξισμοῦ, καὶ μ' ἕνα παραδειγματικὸ διαπαιδαγωγικὸ τρόπο, προσπαθεῖ νὰ πείσει τὶς διάφορες ὁμάδες τῶν «Τροτσκιστῶν» τῆς ἐποχῆς του, νὰ μὴν ἀρκεστοῦν στὴν «ἐμβρυακή» τους κατάσταση, ν' ἀποβάλουν θαρραλέα κάθε σεχταρισμὸ καὶ κάθε αὐταπάτη πολιτικοῦ πρωτογονισμοῦ, καὶ νὰ ἐνσωματωθοῦν στὸ μαζικὸ συγκεκριμένο ἐργατικὸ κίνημα τῆς χώρας τους: π.χ. Τὸ Ἀνεξάρτητο Ἐργατικὸ Κόμμα τῆς Ἀγγλίας ἐκείνης τῆς ἐποχῆς σὰν γέφυρα πρὸς τὸ LABOUR PARTY, τὸ Σοσιαλιστικὸ Κόμμα τῆς Γαλλίας, τὸ Σοσιαλιστικὸ Κόμμα τῆς Πολωνίας, στὸ Σοσιαλιστικὸ Κόμμα τῆς Ἀμερικῆς κλπ.

«Στὸ προτσές τοῦ σχηματισμοῦ του ἕνα μαρξιστικὸ κόμμα εἶναι συχνὰ ὑποχρεωμένο», τονίζει ὁ Λ. Τρότσκυ, «νὰ δρᾶ σὰ φράξια ἑνὸς κεντριστικοῦ ἢ ἀκόμα ἑνὸς ρεφορμιστικοῦ κόμματος. Ἔτσι οἱ μπολσεβίκοι εἴταν προσκολλημένοι γιὰ ἀρκετὰ χρόνια στὸ ἴδιο κόμμα μὲ τοὺς μενσεβίκους, ἔτσι ἡ Τρίτη Διεθνὴς σχηματίστηκε σταδιακὰ μέσα ἀπὸ τὴ Δεύτερη».

Χωρὶς ν' ἀποκηρύξει κανεὶς τὶς ἰδέες του «εἶναι ἀπόλυτα ἐπιτρεπτὸ ν' ἀναλάβει τὴν ὑποχρέωση νὰ παλέψει γιὰ τὶς ἀπόψεις του στὴ βάση τοῦ κομματικοῦ καταστατικοῦ καὶ μέσα στὰ πλαίσια τῆς κομματικῆς πειθαρχίας» τῆς μαζικῆς κεντριστικῆς ἢ καὶ ρεφορμιστικῆς ὀργάνωσης στὴν ὁποία ἀποφασίζει «εἰσοδισμό».

Χάρη στὴν «εἰσοδιστικὴ πολιτική» ἀνδρώθηκαν κάπως ὁρισμένες ἐπαναστατικὲς ὀργανώσεις πρὶν ἀπὸ τὸν 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο, ὅπως στὴ Γαλλία καὶ τὶς Ἡν. Πολιτεῖες. Στὴν ἴδια πολιτικὴ προσέφυγε μετὰ τὸν πόλεμο καὶ ἡ «4η Διεθνὴς» κυρίως ὕστερα ἀπὸ τὸ 3ο της Συνέδριο τὸ 1951, ποὺ θεμελίωσε τὴν τακτικὴ τοῦ λεγόμενου «ἰδιότυπου εἰσοδισμοῦ» στὰ Κομμουνιστικὰ καὶ Σοσιαλιστικὰ Κόμματα.

Ὑπάρχουν ὁρισμένες οὐσιαστικὲς διαφορὲς στὴν ἀντίληψη τῆς τακτικῆς τοῦ «εἰσοδισμοῦ» πρὶν καὶ μετὰ τὸν 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο.

Πρὶν ὁ «εἰσοδισμὸς» εἶχε ἀντιμετωπιστεῖ σὰν «ὁλοκληρωτικός», χωρὶς νὰ τονίζεται ἡ ἀπαραίτητη ἀνάγκη ταυτόχρονης ὕπαρξης ἀνεξάρτητης Ὀργάνωσης, ποὺ ν' ἀναπτύσσει τὸν ἀνεξάρτητο τομέα της, νὰ δημοσιεύει τ' ἀνεξάρτητα ὄργανά της κλπ.

Ὁ Λ.Τρότσκυ θεωροῦσε ὅτι τὸν ρόλο αὐτὸ μποροῦσε νὰ τὸν παίξει ἡ Διεθνὴς Ὀργάνωση. Ἀλλὰ ἡ πεῖρα ἀπέδειξε πὼς αὐτὸ δὲν ἦταν ἀρκετὸ καὶ ὑπῆρχε κίνδυνος σὲ περίπτωση μακρόχρονου εἰσοδισμοῦ, ν' ἀποδυναμωθεῖ ἰδεολογικὰ καὶ ὀργανωτικὰ τέτοια προσπάθεια.

Ὁ «εἰσοδισμὸς» πρὶν τὸν Πόλεμο εἶχε ἀντιμετωπιστεῖ σὰν συγκυριακὴ τακτικὴ ποὺ γρήγορα θἄδινε μαζικὰ ἀποτελέσματα.

Ἡ πεῖρα ἔδειξε πὼς οἱ κεντριστικὲς ἢ ρεφορμιστικὲς μαζικὲς ὀργανώσεις, Κομμουνιστικὲς ἢ Σοσιαλιστικές, διατηροῦν τὴ βάση τους, κι' ἑπομένως χρειάζεται μακρόχρονη προοπτικὴ «εἰσοδισμοῦ» σ' αὐτές. Γι' αὐτὸ καὶ ἐπιβάλλεται ἡ ταυτόχρονη ὕπαρξη ἀνεξάρτητου ἐξωτερικοῦ τομέα δράσης καὶ ἀνάπτυξης.

Ὁ «εἰσοδισμὸς» ποὔναι τακτικὴ κι' ὄχι στρατηγική, καὶ ποὺ σὰν τέτοια πρέπει νὰ προσαρμόζεται

στὸ χρόνο καὶ τόπο, στὶς εἰδικὲς συνθῆκες τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος κάθε χώρας, δὲν σημαίνει μόνο καθημερινὴ δουλειὰ μέσα στὶς μαζικὲς κεντριστικὲς ἢ ρεφορμιστικὲς ὀργανώσεις, ἀλλὰ καὶ ὀρθὴ πολιτικὴ τοποθέτηση ἀπέναντί τους.

Ἡ καθημερινὴ δουλειὰ σ' αὐτὲς μπορεῖ νὰ γίνει συγκυριακὰ πρακτικὰ ἀδύνατη, ἐξαιτίας τῶν ἀντιδημοκρατικῶν μέτρων τῶν ἡγεσιῶν τους. Ἀλλὰ αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι ἔπαψε τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἐπαναστατῶν μαρξιστῶν γιὰ τὴ βάση τους, καὶ τὴ σημασία τους, σὰν Ὀργανώσεων τῆς Ἐργατικῆς Τάξης, μὲ τὶς ὁποῖες θἄχουμε νὰ συμβαδίσουμε τόσο στὸ δρόμο γιὰ τὴν κατάληψη τῆς ἐξουσίας, ὅσο καὶ γιὰ τὴν ἑδραίωση δημοκρατικοῦ σοσιαλισμοῦ μὲ «αὐτοδιαχείριση» καὶ πολυκομματισμό.

Ὅταν τὸ ἀντιδημοκρατικὸ καθεστὼς ποὺ ἐπιβάλλουν οἱ ἡγεσίες τους κάνει πρακτικὰ ἀδύνατη, γιὰ ἕνα διάστημα, τὴν ὕπαρξη ἰδεολογικῶν τάσεων στὶς γραμμές τους, τότε θ' ἀντιμετωπίσουμε ἀφ' ἑνὸς παράνομη δράση σ' αὐτές, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὀρθὴ πολιτικὴ τοποθέτηση ἀπέναντί τους, γιὰ τὴ δημιουργία π.χ. τοῦ Ἑνιαίου Ἐργατικοῦ Μετώπου, τὴν μεταβατικὴ Κυβέρνηση Σοσιαλιστῶν - Κομμουνιστῶν κλπ.

Δηλαδὴ μ' αὐτὴ τὴν πλατύτερη ἔννοια ὁ «ἰδιότυπος εἰσοδισμὸς» δὲν εἶναι συγκυριακὴ ταχτική, γιὰ ν' ἀποσπάσουμε μερικὲς δυνάμεις ἀπὸ τὶς παραδοσιακὲς ὀργανώσεις ὕστερα ἀπὸ πρόσκαιρη «ὁλοκληρωτική, φραξιονιστικὴ εἴσοδο» σ' αὐτές, ἀλλὰ γενικώτερα, μακροπρόθεσμη τακτικὴ ἀπέναντι στὸ μαζικὸ κίνημα ποὺ ἀποσκοπεῖ νὰ τὸ διαφοροποιήσει ἰδεολογικά, καὶ ν' ἀναπτύξει συγκλίνουσες ἐπαναστατικὲς τάσεις σ' ὅλους τοὺς ὀργανωτικούς του χώρους, ποὺ σὲ μιὰ ὁρισμένη στιγμὴ τὸ κοινὸ Μέτωπό τους θὰ πλειοψηφεῖ πάνω στὶς καθαρὰ κεντριστικὲς ἢ ρεφορμιστικὲς τάσεις.

Μόνο μιὰ ἀνεξάρτητη Ἐπαναστατικὴ Μαρξιστικὴ Ὀργάνωση μὲ μαζικὴ βάση μπορεῖ νἄχει τέτοια καθολικὴ ἀντίληψη τοῦ Ἑνιαίου Ἐργατικοῦ Μετώπου, καὶ ἀποτελεσματικὴ δράση καὶ ἐπιρροὴ στὴν ἐξέλιξή του.

Αὐτὴ εἶναι ἡ πλήρης ἔννοια τοῦ «ἰδιότυπου εἰσοδισμοῦ», συμπλήρωση ἀπὸ τὴν πεῖρα τοῦ «εἰσοδισμοῦ» τῆς προπολεμικῆς ἐποχῆς.

Σεπτέμβρης 1976

Ἀπ' τὸν πανηγυρικὸ τοῦ ΠΑ.ΣΟ.Κ.

Ἔμενε μιὰ μικρὴ ἐλπίδα νὰ χρησιμοποιηθεῖ ἡ εὐκαιρία τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς 2ης ἐπετείου τοῦ ΠΑΣΟΚ, γιὰ ν' ἀναγγελθεῖ κάποια οὐσιαστικὴ στροφὴ πρὸς τὴ γραμμή, τὶς ὑποσχέσεις, καὶ τὶς προσδοκίες τοῦ Σεπτέμβρη 1974, καὶ νὰ γίνει κάποια αὐτοκριτικὴ γιὰ τὶς πρόσφατες ἀρνητικὲς ἐξελίξεις του.

Ἀντίθετα ἐπεκράτησε πέρα γιὰ πέρα αὐτοϊκανοποίηση τῆς ἡγεσίας γιὰ τὸ «ἀλάθητο» τῆς πορείας της, τὶς «ἐπιθυμίες» της κ.λπ., μ' ὅλα τὰ πυρὰ στραμμένα κατὰ τοῦ «διανοουμενίστικου ἐλιτισμοῦ», τοῦ «εἰσοδισμοῦ», τοῦ «φραξιονισμοῦ» καὶ ἄλλων παλαιοκομματικοῦ χαρακτῆρα κατηγοριῶν, ποὺ εἶχαν σκοπὸ νὰ συγκαλύψουν καὶ νὰ δικαιολογήσουν τὸ ἀντιδημοκρατικὸ ὄργιο μιᾶς ἀνεξέλεγκτης μονοκρατορίας.

Πολλοὶ μπῆκαν στὸ ΠΑΣΟΚ ἔχοντας πιστέψει πὼς θὰ διατηροῦσε, τουλάχιστο γιὰ ἕνα διάστημα, ἕνα κάποιο ταξικό, σοσιαλιστικὸ προσανατολισμό, καὶ δημοκρατικὲς δομὲς ποὺ θὰ ἐπέτρεπαν ἐλεύθερη συζήτηση, καὶ ἔλεγχο ἀπὸ τὴ βάση, γιὰ ν' ἀποφευχθεῖ γραφειοκρατικοποίηση τῆς κορυφῆς καὶ παλαιοκομματικὸς κοτσαμπασισμός.

Δὲν εἶναι ἔγκλημα τέτοιες προθέσεις καὶ προσδοκίες, ἐκ μέρους τῆς νεολαίας τῆς ἐποχῆς μας. Ἀποτελοῦν μίνιμουμ προϋπόθεση γιὰ κάθε δημοκρατικὸ σοσιαλιστικὸ σχηματισμό, καὶ ἀναφαίρετο δικαίωμα κάθε κριτικοῦ ἀγωνιστῆ.

Ὅσο γιὰ τὴν ὀππορτουνιστικὴ προσαρμογὴ στὸ «ὑγιὲς σῶμα» τῶν «Ἐνόπλων Δυνάμεών» μας, τῶν Ἀξιωματικῶν, δὲν συντελεῖ καθόλου στὴν ἀναγκαία ἐπαγρύπνηση τῶν μαζῶν, καὶ τὴν σταθερὴ ἀνάγκη «ἀποχουντοποίησης» καὶ κάθαρσης κατὰ βάθος. Πρόκειται γιὰ καθαρὴ ὑποχώρηση καὶ στὸ θέμα αὐτὸ ποὺ ἀποβλέπει, μάταια, σύμπτυξη «ἐθνικοῦ μετώπου» μὲ στοιχεῖα καὶ δυνάμεις «ἀπὸ ὅλες τὶς κοινωνικὲς τάξεις» γιὰ τὴν ὑπεράσπιση καὶ μυθικὴ ἔτσι ἀπόκτηση τῆς «ἐθνικῆς μας ἀνεξαρτησίας»!

Ἀριστερὸς καισαρισμὸς λέγεται — στὴν καλλίτερη περίπτωση — τέτοιος προσανατολισμὸς ποὺ ἔχει ἐλάχιστες πιθανότητες νὰ πραγματοποιηθεῖ στὴ χώρα μας.

10.9.76

Ἡ ἔνταξη στὴν Ε.Ο.Κ.

Σὰν «ἱστορικῆς» σημασίας ἐπιτυχία παρουσιάζει ἡ Κυβέρνηση τῆς «Νέας Δημοκρατίας» τὴν ἔνταξη τῆς χώρας στὴν ΕΟΚ, ποὺ πρέπει νὰ θεωρηθεῖ σὰν τελειωτικὰ ἀποφασισμένη τόσο ἀπὸ τὶς χῶρες τῆς Ε.Ο.Κ. (τουλάχιστον αὐτοὺς ποὺ κυριαρχοῦν), ὅσο καὶ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα.

Κάθε προσπάθεια ν' ἀνακοπεῖ τέτοια πορεία εἶναι πιὰ καταδικασμένη. Γιὰ πολιτικούς, ἀλλὰ καὶ γιὰ οἰκονομικοὺς λόγους ἕνα μεγάλο μέρος τῆς πολιτικῆς μας τάξης καὶ τῆς κεφαλαιοκρατίας μας εὐνοεῖ τὴν ἔνταξη.

Γιατί θεωρεῖται πὼς θ' ἀντισταθμίσει τὸ βάρος τῆς Ἀμερικῆς πάνω μας, θὰ πιέσει τὴν Τουρκία σὲ

διαλλακτικότερη στάση ἀπέναντί μας, καὶ θὰ ἐκσυγχρονίσει τὴν οἰκονομία τῆς χώρας.

Ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἄποψη ὅλες αὐτὲς οἱ ἐπιπτώσεις τῆς ἔνταξης στὴν ΕΟΚ εἶναι θετικές.

Ἀλλὰ πρόκειται νὰ πληρωθοῦν στὸν οἰκονομικὸ τομέα ἀπὸ σημαντικὴ πτώση τοῦ ἐπιπέδου ζωῆς τῶν ἐργαζομένων, καὶ κυρίως μεσαίων στρωμάτων τῆς ὑπαίθρου καὶ τῆς πόλης, ποὺ θἄχουν νὰ ὑποστοῦν τὸν συναγωνισμὸ τῆς καλλίτερα ὀργανωμένης καὶ ἀποδοτικότερης οἰκονομίας σ' αὐτοὺς τοὺς τομεῖς τῶν χωρῶν τῆς ΕΟΚ.

Ἔνταξη στὴν ΕΟΚ σημαίνει ἀναπόφευκτη μεγαλύτερη συγκέντρωση τῆς οἰκονομίας, σὲ βάρος τῶν μικρῶν καὶ τῶν μεσαίων, στὴ γεωργία, τὸ ἐμπόριο, τὴ βιομηχανία.

Σημαίνει ἐπίσης πιὸ ἐλεύθερη διείσδυση τῶν ξένων μεγαλοεπιχειρήσεων ἔμμεσα μὲ τὰ προϊόντα τους στὴν ἀγορὰ καὶ ἄμεσα μὲ ἐγκαταστάσεις τους στὴν ἴδια τὴν Ἑλλάδα, ποὺ θἄχουν νὰ ἐπωφεληθοῦν ἀπὸ τὴ φθηνὴ ἐπὶ τόπου ἐργατικὴ δύναμη καὶ τὶς πλησιέστερες ἀγορὲς τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, τῆς Ἀφρικῆς, τῶν Βαλκανίων.

Λαμπρὸ μέλλον διαγράφεται ἔτσι γιὰ τὸν διεθνικὸ μονοπωλιακὸ καπιταλισμὸ σὲ βάρος τῶν καθυστερημένων τομέων, τῆς γεωργίας, τοῦ ἐμπορίου, τῶν βιοτεχνικῶν καὶ μικροβιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων τῆς χώρας.

Σὲ βάρος ἐπίσης τοῦ συνόλου τῶν ἐργαζομένων ποὺ θἄχουν ν' ἀντιμετωπίσουν ἀνερχόμενο κόστος τῆς ζωῆς, ἀλλὰ ὄχι καὶ ἀνάλογη αὐτόματη προσαρμογὴ τῶν εἰσοδημάτων τους.

Ὅσο γιὰ τὴ μεγαλύτερη «προστασία μας» ἀπὸ τὴν πίεση τῶν Ἀμερικανῶν καὶ τῶν Τούρκων, θἄναι ἀφέλεια νὰ βασίζεται κανεὶς στὸ βάρος καὶ τὴ θέληση τῆς ΕΟΚ γιὰ τέτοιο ρόλο.

Πάντα μπροστὰ στὴν ἀναπόφευκτη ἔνταξή μας στὸ χῶρο της, ἡ μόνη ρεαλιστικὴ πολιτικὴ τῶν ἐργαζομένων εἶναι τώρα σὲ κοινὸ μέτωπο μὲ τοὺς ἐργαζομένους ὅλων τῶν χωρῶν τῆς ΕΟΚ νὰ παλαίψουν γιὰ τὸ σοσιαλιστικὸ μετασχηματισμό της, γιὰ τὶς Ἑνωμένες Σοσιαλιστικὲς Πολιτεῖες τῆς Εὐρώπης.

Ἐκεῖ βρίσκεται καὶ τὸ πραγματικὸ μέλλον τῆς Ἑλληνικῆς Σοσιαλιστικῆς Ἐπανάστασης.

15.9.76

Ἡ περίπτωση Πόλε

Εὐχάριστες ἐκπλήξεις εἴχαμε μὲ τὴν ἀπόφαση τοῦ Ἐφετείου κι' ἐκείνη τοῦ Ἀρείου Πάγου, ποὺ ἀρνοῦνται ὡς τὰ τώρα τὴν ἔκδοση τοῦ γερμανοῦ ἀντιϊμπεριαλιστῆ ἀγωνιστῆ ΠΟΛΕ.

Βέβαια ἐκφράζουν τὴν πίεση μαζικῆς κινητοποίησης στὴ χώρα μας καὶ στὸ ἐξωτερικὸ ἐναντίον τῆς ἔκδοσης, καθὼς καὶ ἔξυπνη προσπάθεια, ἰδίως ἐκ μέρους τῶν δικαστῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ν' ἀποκαταστήσουν τὸ γόητρο τῆς ἀστικῆς δικαιοσύνης, ποὺ τόσο εἶχε καταπέσει μὲ τὶς σκανδαλιστικές της «γενναιοδωρίες» ἀπέναντι στοὺς ὑπεύθυνους τῆς Δικτατορίας καὶ τοὺς βασανιστές της.

Ρόλο ἔπαιξε ἐπίσης ἡ χονδροειδὴς ἐπέμβαση τῆς Γερμανικῆς Κυβέρνησης ποὺ ζητᾶ καὶ ξαναζητᾶ ἐπίμονα νὰ τῆς ἐκδοθεῖ ὁ «κοινὸς ἐγκληματίας» Πόλε, ἀπειλῶντας ἀλλοιῶς τὴ μικρὴ Ἑλλάδα μὲ ἀποκλεισμὸ ἀπὸ τὴν ΕΟΚ καὶ ἄλλες κυρώσεις.

Πάνω σ' αὐτὸ τὸ τελευταῖο θέμα, τὰ ἄρθρα τοῦ Μπακογιάννη στὸ «Βῆμα» ἦταν διαφωτιστικὰ καὶ πλούσια σὲ ἀγανακτηστικὲς ἀποκαλύψεις, τόσο γιὰ τὸ ρόλο τοῦ Γερμανοῦ Καγκελάριου, ὅσο καὶ τοῦ νεοναζῆ Στράους.

Ὑπάρχει πάντα μεγάλος κίνδυνος νὰ ἐκδοθεῖ ὁ Πόλε, ἢ νὰ παραμείνει στὶς ἑλληνικὲς φυλακὲς ἐνῶ θἄπρεν' ἀφεθεῖ τὸ ταχύτερο ἐλεύθερος νὰ ἐγκαταλείψει τὴ χώρα μας, σὲ περίπτωση ποὺ τοῦ στεροῦσαν τὸ δικαίωμα σὲ πολιτικὸ ἄσυλο.

Γι' αὐτὸ καὶ πρέπει νὰ διατηρηθεῖ καὶ νὰ μαζικοποιηθεῖ περισσότερο ἡ ἐδῶ κίνηση καὶ στὸ ἐξωτερικό. Ἀπορεῖ κανεὶς μὲ τὴ στάση τῶν Κομμάτων τῆς μαζικῆς Ἀριστερᾶς, ποὺ ἀποφεύγουν ὡς τὰ τώρα ἀνοιχτὰ νὰ πάρουν τὴν ὑπεράσπισή του σὰν πολιτικοῦ ἀγωνιστῆ ποὔχει δικαίωμα σὲ πολιτικὸ ἄσυλο ἢ ἐλεύθερη ἔξοδο ἀπὸ τὴ χώρα μας γιὰ ἄλλη τῆς ἐκλογῆς του.

Κι' αὐτὸ ἀπὸ φιλοεκλογικὸ ὀππορτουνισμὸ γιὰ νὰ μὴν δυσαρεστηθοῦν μικροαστικὰ «νομοταγῆ» στρώματα ψηφοφόρων, ποὺ ἀποστρέφονται τοὺς «τρομοκράτες», καὶ ἐπίσης γιὰ νὰ μὴν φέρουν σὲ δύσκολη θέση τὴν Κυβέρνηση ποὺ πιέζεται καὶ πιέζει γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ Πόλε.

Δημοσιεύουμε παρακάτω τὸ πλῆρες κείμενο ἐπιστολῆς ποὔστειλε ἀπὸ τὸ Παρίσι ὁ σ. Μιχάλης Πάμπλο, καὶ μέρος της μόνο (περὶ τὸ τέλος της) δημοσίευσε ἡ «Ἐλευθεροτυπία»:

«Στὸ 7χρονο διάστημα τῆς Δικτατορίας διάφοροι Εὐρωπαῖοι ἀγωνιστές, Γάλλοι, Ἑλβετοί, Γερμανοί, Ἰταλοί, Ὁλλανδοί, Σκανδιναυοί, Ἐγγλέζοι καὶ ἄλλοι συντόνισαν τὶς προσπάθειές τους γιὰ νὰ ἐνισχύσουν μὲ ὅλα τὰ μέσα τὴν Ἑλληνικὴ Ἀντίσταση. Μερικοί τους ἦρθαν ἐπανειλημμένα στὴν Ἑλλάδα κι' ἔβγαλαν παράνομα στὸ ἐξωτερικὸ καταδιωκόμενους ἀντιστασιακούς, ἔδωσαν διαβατήρια, ἔφεραν ὅπλα, συνεργάστηκαν μὲ Ἕλληνες στὶς προσπάθειες γιὰ ὁρισμένες ἀποδράσεις ἀπὸ τὶς φυλακὲς (ὅπως π.χ. τοῦ Α. Παναγούλη), ἐνίσχυσαν οἰκονομικὰ κλπ.

Διάφοροι Ἕλληνες, ἀκόμα καὶ πρόσωπα ἐπίσημα στὴ σημερινὴ Κυβέρνηση καὶ στὴν Ἀντιπολίτευση, προσέφυγαν κατὰ καιροὺς στὴν βοήθεια τῶν Εὐρωπαίων αὐτῶν ἀγωνιτῶν.

Πολλοί τους, ἀκόμα ὁρισμένοι σημερινοὶ ὑπουργοί, βουλευτὲς κλπ., πρέπει νὰ θυμοῦνται π.χ. τὸν Γάλλο Σέρζ ποὔρθε ἐπανειλημμένα στὴν Ἑλλάδα, ἑτοίμασε τὰ διαβατήριά τους, καὶ κανόνισε μαζί τους διάφορα ἄλλα ζητήματα. Ἂς μὴ ποῦμε γιὰ τὴν ὥρα τίποτε παραπάνω.

Κανεὶς ἀπὸ τοὺς Εὐρωπαίους αὐτοὺς ἡρωϊκοὺς ἀγωνιστές, τοὺς «τρομοκράτες» κατὰ τὸν Παπαδό-

πουλο, Ἰωαννίδη καὶ τὴν Ἀστυνομία τους, δὲν ζητᾶ τώρα ὁποιαδήποτε ἀναγνώριση τῆς ἀνεκτίμητης συμβολῆς τους στὸν ἀγῶνα μας κατὰ τῆς Δικτατορίας. Ζητοῦν ὅμως ὅλοι νὰ σεβαστοῦν οἱ Ἕλληνες τὸ δικαίωμα σὲ πολιτικὸ ἄσυλο τοῦ Γερμανοῦ ἀντιϊμπεριαλιστῆ ἀγωνιστῆ Πόλε, ἢ τὴν ἀπέλασή του σὲ χώρα τῆς ἐκλογῆς του.

Ἡ περίπτωση τοῦ Πόλε εἶναι ἀπόλυτα πολιτικὴ καὶ ἡ ἴδια ἡ Γερμανικὴ Κυβέρνηση εἶχε ἀναλάβει ὑποχρεώσεις ἀπέναντί του.

Αὐτοὶ ποὺ θὰ παραβιάσουν ἀπαράγραπτα δικαιώματα τοῦ πολιτικοῦ προσώπου, ἂς ἀναμετρήσουν τὸ χρέος τους ἀπέναντι σ' αὐτοὺς ποὺ τόσο συνέβαλαν στὸν ἀντιστασιακὸ ἀγῶνα κατὰ τῆς Δικτατορίας, κι' ἂς ἀναμετρήσουν ἀκόμα τὶς συνέπειες ποὺ ἀναπόφευκτα θάχει τέτοια ἀχαρακτήριστη δουλοπρέπεια ἀπέναντι στοὺς ζηλωτὲς τῶν νεοναζήδων τῆς Δυτικῆς Γερμανίας καὶ τῶν Ἀντλαντικῶν γενικώτερα.

Οἱ Εὐρωπαῖοι φίλοι μὲ παρακάλεσαν νὰ σᾶς ἀπευθύνω αὐτὴ τὴν ἔκκληση.

ΜΙΣΕΛ ΠΑΜΠΛΟ

Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Μάο

Μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Μάο ἕνα καινούργιο κεφάλαιο ἄνοιξε στὴν διαρκῆ ἐξέλιξη τῆς μεγάλης Κινεζικῆς Ἐπανάστασης.

Ἡ «μεταμαοϊκὴ» ἐποχή της εἶχε ἤδη ἀρχίσει ἐπὶ Τένγκ, εὐνοούμενου τοῦ Τσοῦ-ἐν-Λάϊ, καὶ ἡ πάλη γιὰ τὸν πραγματικό, κάπως μόνιμο, διάδοχο τοῦ Μάο, πρόκειται νὰ ὀξυνθεῖ καὶ νὰ διαρκέσει, περνῶντας ἀπὸ διάφορες ἀπροσδιόριστες ἀκόμα φάσεις.

Γιατὶ εἶναι δύσκολο ν' ἀντικατασταθεῖ γρήγορα ἡ αὐθεντία καὶ τὸ κύρος τοῦ Μάο στὴν Κίνα, πηγὴ καὶ ἐξασφάλιση τῆς ὡς τὰ τώρα ἐξουσίας τῆς χώρας.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ ἡ ἀνάγκη ἰσχυροῦ καθεστῶτος εἶναι ἐπιτακτική, ὥστε νὰ διατηρηθεῖ ἡ ἐθνικὴ ἑνότητα τῆς ἀπέραντης χώρας καὶ νὰ ἐπιτευχθεῖ ἡ ἐκβιομηχανοποίησή της καὶ ἡ στρατιωτική της ἀσφάλεια. Μὲ τὰ σημερινὰ δεδομένα, ἡ λύση θὰ βρεθεῖ ὄχι σὲ μιὰ συλλογικὴ δημοκρατικὴ διεύθυνση, ἀλλὰ σ' ἕνα πολιτικῆς ἢ στρατιωτικῆς προέλευσης βοναπάρτη, διαιτητὴ ἀνάμεσα στὶς ἀντιμαχόμενες πτέρυγες τῆς κρατικῆς, κομματικῆς καὶ στρατιωτικῆς γραφειοκρατίας, καὶ ἐκπρόσωπο τῶν γενικῶν της συμφερόντων.

Ἡ Κίνα δὲν εἶναι ἕτοιμη ἀπὸ ἄποψη ὑλικοῦ καὶ πνευματικοῦ ἐπιπέδου, γιὰ δημοκρατικὴ αὐτοδιαχείριση τῆς κοινωνίας, κι' οὔτε ἰδεολογικὰ προπαρασκευασμένη γιὰ ἀντίστοιχη μορφὴ πολιτικῆς ἐξουσίας.

Χρειάζεται ἕνας νέος «Μάο», ἀλλὰ πιὸ ἀπολυταρχικός, ποὺ χωρὶς τὸ κύρος, τὸ ἐπαναστατικὸ παρελθὸν καὶ τὶς ἱστορικὲς διαστάσεις τοῦ μυθικοῦ στρατηλάτη τῆς «Μακρυᾶς Πορείας», θάχει ἀνάγκη γιὰ νὰ σταθεῖ, μὲ μιὰ «σιδερένια πυγμὴ» νὰ σιγάσει τὶς ἐνδεχόμενες ἀντιπολιτεύσεις.

Ἡ Κίνα μπῆκε ἔτσι σὲ περίοδο μακρυᾶς πολιτικῆς ἀστάθειας, ποὺ ἐπιφυλάσσει πολλὲς «ἐκπλήξεις» καὶ ἀπροσδιόριστες ἀκόμα συνέπειες, ἐθνικὲς καὶ διεθνεῖς.

Ἡ Ἱστορία θὰ θυμηθεῖ τὸν Μάο σὰν μεγάλο ἐθνικοεπαναστάτη ἡγέτη ποὺ ἀπελευθέρωσε τὴν ἀπέραντη χώρα του ἀπὸ τὸν ἰμπεριαλιστικὸ ζυγὸ καὶ τῆς ἄνοιξε ἕνα καινούργιο δρόμο ὑλικῆς καὶ πολιτιστικῆς ἀνάπτυξης, (ὅσο ἀργὴ καὶ ἀνισόμερη κι' ἂν εἶναι ἀκόμα), μὲ αὐξανόμενο ρόλο «Μεγάλης Δύναμης» στὸν παγκόσμιο στίβο.

Γιὰ μιὰ μεγάλη περίοδο τῆς ζωῆς του ὁ Μάο δέχτηκε τὴν ἐπιρροὴ καὶ τὴν πίεση τῆς Ρωσίας τοῦ Στάλιν, ποὺ ἀπέβλεπε ὄχι στὴν νίκη τῆς Ἐπανάστασης στὴν Κίνα, ἀλλὰ σὲ διαδοχικὲς συμμαχίες μὲ τὴν ἀστικὴ «ἐθνικὴ» της τάξη, ποὺ τάχα ἐκπροσωποῦσε τὸ Κουόμιτανγκ καὶ ὁ Τσάγκ - Κάϊ - Σέκ, γιὰ τὴν ἐπίτευξη στόχων ποὺ προσδιόριζε τὸ Κρεμλῖνο, καὶ εὐνοοῦσαν κυρίως τὴν διεθνὴ πολιτική του.

Ἡ ἱστορία θ' ἀναγνωρίσει ὅτι σὲ μιὰ ὁρισμένη στιγμὴ ὁ Μάο κάτω ἀπὸ τὴν πίεση τῶν ἐπαναστατημένων κινεζικῶν μαζῶν, ἰδίως τῆς ἀγροτιᾶς, κατόρθωσε νὰ σπάσει τὴ γραμμὴ αὐτὴ τοῦ Στάλιν, καὶ νὰ σπρωχθεῖ στὴν κατάληψη τῆς ἐξουσίας ἀπὸ τὸ Κομμουνιστικὸ Κόμμα, ποὺ ἔβαλε τὴν Κίνα στὸ δρόμο μιᾶς πραγματικῆς ἀντικαπιταλιστικῆς Ἐπανάστασης. Ἀλλὰ ἡ Ἱστορία δὲν θὰ ξεχάσει ἐπίσης ὅτι ὁ Μάο δὲν κατόρθωσε νὰ ἑδραιώσει ἕνα πραγματικὰ δημοκρατικὸ σοσιαλιστικὸ καθεστὼς στὴ χώρα, κι' ὅτι στὰ τελευταῖα ἰδίως χρόνια τῆς ζωῆς του χρησιμοποίησε στὸ ἴδιο του τὸ κόμμα «σταλινικὲς» μεθόδους πάλης ἐναντίον ἰδεολογικῶν του ἀντιπάλων.

Ὅτι ἐπίσης ἡ ρήξη του μὲ τὸ Κρεμλῖνο τὸν ὤθησε νὰ διακηρύξει τὴν ἀναγκαιότητα μιᾶς παρὰ φύση συμμαχίας μὲ τὸν ἰμπεριαλισμὸ ἐναντίον τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης, ποὺ δυνάμωσε τὴν ἰδεολογικὴ συσκότιση καὶ τὸν ἀποπροσανατολισμὸ σὲ πλατειὲς μάζες ἀγωνιστῶν στὸν κόσμο.

Ὁ «μαρξισμὸς» τοῦ Μάο ὑπῆρξε μιὰ ἰδιότυπη «ἀσιατικὴ» προσαρμογὴ σὲ ἐθνικὰ χαρακτηριστικὰ τῆς χώρας, μὲ σκοπὸ τὴ δημιουργία ἑνὸς ἰσχυροῦ ὀργάνου προσωπικῆς ἐξουσίας στὴν ὑπηρεσία τῶν «ἐθνικῶν» συμφερόντων τῆς Κίνας, ἔτσι ὅπως τὰ εἶδε ὁ Μάο.

Εἶναι βέβαια πρόωρο ἀκόμα νὰ γίνει ἕνας ἀντικειμενικὸς ἰσολογισμὸς τῆς ὅλης ἱστορικῆς δράσης τοῦ Μάο, τῶν «θετικῶν» καὶ «ἀρνητικῶν» της, ὅπως λένε, πλευρῶν.

Πάντα δὲν εἶναι στὸ «Μαοϊσμὸ» ποὺ πρόκειται, τὸ παγκόσμιο ἐργατικὸ κίνημα νὰ βρεῖ κάποια θεωρητικὴ βάση ἀξίας, σχετικὰ μὲ τὸ νέο του κοινωνικὸ πρόβλημα: τὴ θεμελίωση ἑνὸς πραγματικοῦ δημοκρατικοῦ σοσιαλισμοῦ.

Θὰ ξανάρθουμε σ' αὐτὸ τὸ θέμα.

10.9.76

Πολιτικά ἄρθρα καί μελέτες

Πιὸ ἐνεργητικὴ βοήθεια στὴν Παλαιστινιακὴ Ἐπανάσταση

Ὁ ἐμφύλιος πόλεμος τοῦ Λιβάνου ποὺ διαρκεῖ ἀπὸ 17 τώρα μῆνες κι' ἔχει κοστίσει πάνω ἀπὸ 40.000 νεκρούς, ἑκατοντάδες χιλιάδες τραυματίες, ποὺ ξερρίζωσε πληθυσμοὺς ὁλόκληρους, καὶ καταβαράθρωσε τὴν οἰκονομία τῆς χώρας, μεθοδεύεται ἀπὸ κοινὴ συμμαχία Ἀμερικανῶν, Ἰσραηλιτῶν, Ἀντιδραστικῶν Χριστιανῶν τοῦ Λιβάνου, καὶ Ἀντιδραστικῶν Ἀράβων. Ὁλόκληρη ἡ καπιταλιστικὴ Δύση τοὺς συμπαραστέκεται, μὲ σκοπὸ νὰ ὑποχρεωθοῦν οἱ Παλαιστίνιοι νὰ δεχθοῦν, ἐξαντλημένοι, ἀπογοητευμένοι, τσακισμένοι κάποιο «μικρὸ Κράτος δικό τους» στενὰ ἐπιβλεπόμενο ἀπὸ τοὺς Σύρους, τοὺς Ἰορδανούς, τὸ Ἰσραήλ. Ἔτσι θὰ προωθηθεῖ σημαντικὰ ἡ «Ἀμερικανικὴ Εἰρήνη» στὸ χῶρο τῆς Μέσης Ἀνατολῆς.

Οἱ Παλαιστίνιοι ἔχουν ἀπὸ καιρὸ γίνει ὁ στόχος ὄχι μόνο τῶν Ἀμερικανῶν καὶ τοῦ Ἰσραήλ, ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν ἀντιδραστικῶν δυνάμεων στὸ Λίβανο, καὶ τὸν ἀραβικὸ γενικώτερα χῶρο.

Πρόκειται γιὰ τὴν κύρια ἐπαναστατικὴ δύναμη σ' αὐτὸ τὸ χῶρο, ποὺ ἡ ὕπαρξη καὶ οἱ ἀγῶνες της ἐπηρεάζουν πλατειὲς ἀραβικὲς μάζες, καὶ κλονίζουν τὰ σαθρὰ καθεστῶτα ἀπὸ τὸ Μαρόκο ἕως τὴν Συρία.

Ἡ μεγάλη «ἔκπληξη» στὰ γεγονότα τοῦ Λιβάνου αὐτὸ τὸ καλοκαίρι ὑπῆρξε ὁ ρόλος τῆς Συρίας ἀκριβῶς, ποὺ ὑπετίθετο «σοσιαλιστικὴ» χώρα, μὲ «προοδευτικὸ» καθεστώς.

Κι' ὡστόσο, ὁ Ἀσσάντ ἀποδεικνύεται «καινούργιος Χουσεῖν», ἀκόμα πιὸ κυνικός, ὕπουλος, καὶ προδότης ἀπὸ τὸν αἱμοβόρο πυγμαῖο τύραννο τῆς Ἰορδανίας.

Μὲ καταπληκτικὴ ταχύτητα ἐντάχθηκε στὰ σχέδια τῶν Ἀμερικανῶν καὶ τοῦ Ἰσραήλ, καὶ ἔσωσε τοὺς ἀντιδραστικοὺς μαρωνῖτες χριστιανοὺς τοῦ Λιβάνου ἀπὸ βέβαιη ἧττα τους. Πράγματι, στὴν ἀρχὴ τοῦ καλοκαιριοῦ, πρὶν τὴν ἀνοιχτὴ ἐπέμβαση τῶν Σύρων, ἡ ἑνωμένη Ἀριστερὰ στὸ Λίβανο Παλαιστινίων - Τζουμπλάτ εἶχε συντριπτικὴ ὑπεροχὴ πάνω στοὺς Φαλαγγῖτες καὶ τὶς ἄλλες ἔνοπλες δυνάμεις, ποὺ κινητοποίησαν οἱ διάφορες πολιτικὲς φατρίες τῶν Χριστιανῶν ἀστῶν τοῦ Λιβάνου. Ἡ κατάσταση ἄρχισε νὰ ἐπιδεινώνεται γιὰ τὴν Ἑνωμένη Ἀριστερά, ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ μεγάλες δυνάμεις Σύρων, ἐξοπλισμένες μὲ σοβιετικὸ ὑλικό, εἰσέβαλαν στὸ Λίβανο, ἐνῶ τὸ Ἰσραὴλ ἀνεφοδίαζε τοὺς Χριστιανοὺς καὶ ἀπέκλειε μὲ τὸ ναυτικὸ καὶ τὴν ἀεροπορία του τὶς ἀκτὲς τῆς χώρας.

Ἂς παρατηρηθεῖ ὅτι καμμιὰ Ἀραβικὴ χώρα, ἔξω ἀπὸ φραστικὲς διαμαρτυρίες, δὲν ἀπεφάσισε ἀκόμα νὰ διαρήξει τὶς σχέσεις της μὲ τὸ προδοτικὸ καθεστὼς τοῦ Ἀσσάντ καὶ νὰ ἐνισχύσει θετικὰ τοὺς Παλαιστίνιους καὶ τοὺς Ἀριστεροὺς λιβανέζους συμμάχους τους. Πρακτικὰ δροῦν ὅλες μὲ τρόπο ποὺ ἐπιτρέπει τὴ συνέχιση τῆς φυσικῆς ἐξόντωσης τῶν Παλαιστινίων. Ποτὲ ἡ προσδοκία τῶν ἀντιδραστικῶν καθεστώτων ποὺ κυριαρχοῦν σ' ὅλες τὶς Ἀραβικὲς χῶρες, δὲν ἔγινε πιὸ ἔκδηλη, πιὸ κυνική. Ἀκόμα καὶ τῆς τάχα «ἐπαναστατικῆς» Ἀλγερίας τοῦ Μπουμεντιέν, ποὺ γιὰ νὰ μὴν θίξει τὴν «ἀραβικὴ ἑνότητα», καὶ δυσαρεστήσει κυρίως τὸν Ἀσσάντ, ποὺ ἔμμεσα τουλάχιστο τὴν ὑποστηρίζει στὴ διένεξή της μὲ τὸ Μαρόκο γιὰ τὸ ζήτημα τῆς Δυτικῆς Σαχάρας, ἀποσιωπᾶ σκανδαλιστικὰ τὸ δρᾶμα τῶν Παλαιστινίων.

Ὡστόσο, οἱ τελευταῖοι δὲν πρόκειται νὰ ἐνδώσουν.

Εἶναι ἀποφασισμένοι νὰ συνεχίσουν μέχρι τοῦ τελευταίου τὸν ἀγώνα, ὅπως οἱ Βιετναμέζοι.

Ὑποστηρίζουν ὅτι στὸ μεταξὺ θὰ ξεσηκωθεῖ ἐνεργητικὰ ἡ κοινὴ γνώμη σὲ πολλὲς ἀραβικὲς χῶρες, ὅτι στὴν ἴδια τὴ Συρία ὁ προδότης Ἀσσάντ βρίσκεται καθημερινὰ σὲ δυσκολότερη θέση, καὶ ὅτι τὸ Κρεμλῖνο θ' ἀναγκαστεῖ, γιὰ τὰ ἴδια του τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα, ν' ἀναμιχθεῖ περισσότερο, πιέζοντας ἰδίως τὴ Συρία, ν' ἀποχωρήσει ἀπὸ τὸ Λίβανο.

Ἡ ἐνεργητικὴ συμπαράσταση στοὺς Παλαιστινίους εἶναι βασικὸ καθῆκον τοῦ σοσιαλιστικοῦ ἐργατικοῦ κινήματος σὲ κάθε χώρα.

Ἂς δημιουργήσουμε καὶ στὴν Ἑλλάδα ἑνιαιομετωπική, δημοκρατικὴ δομὴ ὑλικῆς καὶ ἠθικῆς ἐνίσχυσης τῶν Παλαιστινέζων, πρωτοπορεία τῆς Ἀραβικῆς Σοσιαλιστικῆς Ἐπανάστασης.

15.9.76

'Ιταλία

Ἡ πολιτικὴ ὡρίμανση τῆς ἐπαναστατικῆς ἀριστερᾶς

Οἱ ἐκλογὲς πέρασαν, οἱ ἀβεβαιότητες ἔμειναν. Ἡ ἔκταση ποὺ θὰ γνωρίσουν οἱ ἀγῶνες τῶν ἐργαζομένων, καθὼς καὶ «ἡ κυβερνητικὴ φόρμουλα», ποὺ τελικὰ θὰ ἐπικρατήσει εἶναι ἀκόμη ἄγνωστα. Οὕτως ἢ ἄλλως ὅμως, οἱ προθεσμίες ποὺ ἔχουν οἱ ἰταλοὶ ἐπαναστάτες εἶναι μικρὲς καὶ ἴσως ἀποφασιστικές. Ἡ ὥρα τοῦ ἀπολογισμοῦ καὶ τῆς στρατηγικῆς καὶ τακτικῆς ἐπιλογῆς χτύπησε μετὰ τὶς δημοτικὲς ἐκλογὲς τῆς 15ης Ἰούνη 1975. Τὰ ἐρωτήματα ποὺ μπαίνουν εἶναι ἐπίσης τὰ ἐρωτήματα τῶν μαρξιστῶν - ἐπαναστατῶν: ποιὰ ἡ ἐπαναστατικὴ ἀλτερνατίβα; Ποιά ἡ πολιτικὴ συμμαχιῶν μὲ τὰ ἐργατικὰ κόμματα; Τί εἴδους ἑνότητα τῶν ἐπαναστατῶν; Πῶς θὰ ἀνοικοδομηθεῖ ἡ ἐργατικὴ ἐξουσία; Ποιό ἐπαναστατικὸ κόμμα γιὰ νὰ ἐπιτύχει τὰ παραπάνω;

Ἡ ἰταλικὴ ἐπαναστατικὴ ἀριστερὰ ἔχει μιὰ πείρα ὄχι ἀμελητέα στὰ μάτια τῆς εὐρωπαϊκῆς ἄκρας ἀριστερᾶς: σχεδὸν καμμιὰ ἀπὸ τὶς ὀργανώσεις ποὺ τὴν ἀποτελοῦν δὲν ἀμφισβητεῖ τὴν ἀναγκαιότητα μιᾶς «κυβέρνησης τῶν ἀριστερῶν» στὴ σημερινὴ φάση τῆς ἰταλικῆς κατάστασης. Εἶναι τὸ ἀναντίρρητο ἀποτέλεσμα μιᾶς πολιτικῆς ὡρίμανσης ποὺ ταξινομεῖται γύρω ἀπὸ πολλὲς διαπιστώσεις:

— Τὸ Ι.Κ.Κ. ἔχει ἐνδυναμωθεῖ σημαντικὰ τὰ τελευταῖα χρόνια. (τόσο ἐκλογικὰ — 32—33% τῶν ψήφων στὶς δημοτικὲς ἐκλογὲς τῆς 15ης Ἰουνίου 1975 — ὅσο καὶ ὀργανωτικὰ — 1.500.000 περίπου μέλη). Καμμιὰ ἀμφιβολία ὅτι, μπροστὰ στὴν πολὺ σοβαρὴ οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ κρίση ποὺ γνωρίζει ἡ Ἰταλία, ἡ ἐργατικὴ τάξη προσπαθεῖ νὰ χρησιμοποιήσει τὰ μέσα ποὺ τῆς φαίνονται τὰ πιὸ ἀποτελεσματικὰ γιὰ νὰ φθάσει στὴν ἐξουσία.

— Τὸ Ι.Κ.Κ. δὲν εἶναι τὸ Κ.Κ.Γ. Ἐκτὸς τοῦ ὅτι κατάφερε νὰ κερδίσει τὰ νέα στρώματα τῶν τεχνικῶν, ποὺ ἀντιπροσωπεύει τὸ Σ.Κ. στὴ Γαλλία, εἰσέβαλε ἐπίσης καὶ στοὺς τομεῖς, ὅπου κυριαρχοῦσε ἡ ἄκρα ἀριστερά, προωθώντας μερικὰ καὶ μὲ ρεφορμιστικὸ τρόπο, ὁρισμένες διεκδικήσεις καὶ πόθους αὐτῶν τῶν «τομέων τῆς ἐπανάστασης», γιὰ νὰ χρησιμοποιήσουμε μιὰ ἔκφραση τῆς Ἀβανγκάρντια Ὀπεράϊα (τοὺς «μετανάστες» ἐργαζόμενους, ποὺ ἔρχονται ἀπ' τὸ «Νότο», τοὺς φοιτητές, τὶς γυναῖκες, τοὺς στρατιῶτες καὶ ἀξιωματικούς, τοὺς ἄνεργους κλπ.). Αὐτὸ εἶναι ὁ καρπὸς τῆς ἱκανότητάς του ν' ἀπαλλαγεῖ πιὸ γρήγορα ἀπ' τοὺς ἄλλους ἀπὸ τὰ φτειασίδια τοῦ σταλινισμοῦ καὶ ν' ἀπομακρυνθεῖ ἀπὸ τὴν Μόσχα.

— Τὸ ἀποτέλεσμα τῶν κοινοτικῶν ἐκλογῶν τῆς 15ης Ἰουνίου 1975 ἔδειξε ὅτι ἡ ἀριστερὰ μποροῦσε νὰ πλησιάσει τὴν ἐκλογικὴ πλειοψηφία, (46% τῶν ψήφων) καὶ ἐπομένως νὰ φθάσει στὴν κυβέρνηση. Ἡ ἄνοδος ποὺ τὸ ἐργατικὸ κίνημα πραγματοποιοῦσε τότε, δὲν μποροῦσε παρὰ νὰ ἐπικυρωθεῖ στὶς γενικὲς ἐκλογές.

— Τελικά, ἡ διείσδυση τῶν ἐπαναστατικῶν ὀργανώσεων, ποὺ εἶναι ἀριθμητικὰ πολὺ πιὸ δυνατὲς παρὰ τὴν Γαλλία, καλλίτερα κατανεμημένες ἐθνικά, τὶς ἔκανε εὐαίσθητες στὴν πίεση τῶν μαζῶν ποὺ ἐπηρεάζουν, καὶ στὴν ἀνάγκη τους γιὰ ἑνότητα.

Ἀλλὰ ἂν μιὰ «κυβέρνηση τῶν ἀριστερῶν» μοιάζει τώρα νὰ ἔχει γίνει μιὰ προφανὴς διέξοδος γιὰ τὴν ἰταλικὴ ἐπαναστατικὴ ἀριστερά, ἡ συζήτηση γι' αὐτὸ ὅμως, μόλις ἄρχισε. Πίσω ἀπ' αὐτὴ τὴ φόρμουλα μπορεῖ νὰ ὑπάρχουν πολὺ διαφορετικὰ περιεχόμενα ποὺ ν' ἀφήνουν ἀνοιχτὴ τὴν πόρτα σὲ πολλὲς συγχύσεις καὶ διφορούμενα ὀππορτουνιστικὰ ἢ ἀφελῆ.

ΗΓΕΜΟΝΙΑ ΚΑΙ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ: ΔΥΟ ΕΝΝΟΙΕΣ - ΚΛΕΙΔΙΑ.

Πρέπει πρὶν ἀπ' ὅλα νὰ ἐντοπίσομε τὴν τωρινὴ συζήτηση τῆς ἰταλικῆς ἄκρας ἀριστερᾶς. Δυὸ ἔννοιες κλειδιὰ πρέπει νὰ διασαφηνιοθοῦν: ἡ ἔννοια τῆς «πολιτικῆς ἡγεμονίας τῆς ἐργατικῆς τάξης» καὶ ἡ ἔννοια τῆς «ἐργατικῆς αὐτονομίας». Πράγματι, ἀπὸ τὴν ἑρμηνεία αὐτῶν τῶν δύο ἐννοιῶν ἐξαρτᾶται ἡ ἐπαναστατικὴ ἔκβαση τῆς συζήτησης.

Ὅταν κανεὶς ἀναφέρεται στὸ PDUP, ποὺ εἶναι ὁ κύριος συνήγορος τῆς ἔννοιας τῆς «πολιτικῆς ἡγεμονίας τοῦ προλεταριάτου», ἡ ἀντίληψή του γιὰ τὴν ἀναγκαία μεταβατικὴ φάση ἀνάμεσα στὴν ἔλευση μιᾶς κυβέρνησης τῆς ἀριστερᾶς καὶ στὴν κατάληψη τῆς ἐξουσίας ἀπὸ τὴν ἐργατικὴ τάξη καὶ τοὺς συμμάχους της ἀπέχει ἀπὸ τὸ νὰ εἶναι στερημένη ἀπὸ ἀσάφειες:

«Πολὺ συνοπτικὰ λέμε... ὅτι στοὺς μῆνες ποὺ ἔρχονται εἶναι ἀπαραίτητο «νὰ καβαλλικέψομε αὐτὴ τὴν τίγρη», (τὶς δυνάμεις τῆς ἀριστερᾶς) φτιάνοντας πολὺ γρήγορα ἕναν πολιτικὸ κινητήρα ποὺ θὰ σχηματίσει μέσα κι ἔξω ἀπὸ τὶς ρεφορμιστικὲς ὀργανώσεις ἕνα μπλὸκ κοινωνικῶν συμμαχιῶν ἱκανὸ σήμερα νὰ προετοιμάσει καὶ μετὰ νὰ συγκεντρώσει προοδευτικὰ τὴν κυβέρνηση τῆς ἀριστερᾶς καὶ τὸ μαζικὸ κίνημα μὲ στόχο τὴν ἔξοδο ἀπὸ τὸ σύστημα καὶ τὴν μεταβατικὴ κατάσταση. Χωρὶς αὐτὸ θὰ ὑποστοῦμε μιὰ ἱστορικὴ ἥττα, ὅπως ἐκεῖνες ποὺ ζήσαμε τὰ τελευταῖα σαράντα χρόνια. Θέλομε νὰ γίνομε αὐτὸς ὁ κινητήρας. Ἀπὸ κεῖ προκύπτουν οἱ ἐπιλογὲς καὶ οἱ δυσκολίες μας»(1). Ἔτσι δὲν μπαίνει θέμα παρὰ γιὰ ἕνα κοινωνικὸ κίνημα στὰ περιθώρια τοῦ ΙΚΚ, ποὺ θὰ ἔχει σὰν προοπτικὴ νὰ μπεῖ στὴν «κυβέρνηση τῶν ἀριστερῶν» μὲ τρόπο ποὺ νὰ τὴν ἐπαναστατικοποιήσει χωρὶς «νὰ σχίσει τὸ κοινωνικὸ πλέγμα», τὸ μοναδικὸ ποὺ θὰ ὑπῆρχε ἀνάμεσα στὶς δυνάμεις ποὺ ἀντιπροσωπεύονται ἀπὸ τὰ ρεφορμιστικὰ κόμματα καὶ αὐτὲς ποὺ ἐκπροσωποῦνται ἀπὸ τὴν ἐπαναστατικὴ ἀριστερά.

Ὅσον ἀφορᾶ τὴν ἀριστερὰ τοῦ «Μανιφέστο», ἀρνεῖται τὴν ὑποταγή, τὴν λίγο - πολὺ ρητή, στὸ ΙΚΚ, ποὺ

τοῦ προτείνει ἡ Ροσσάνα Ροσάντα καὶ οἱ δικοί της. Ὁ Κινιάτι δήλωνε ἐπίσης στὸ Συνέδριο τῆς Μπολώνιας τὸν περασμένο Ἰανουάριο: «Χρειαζόμαστε μιὰ πολὺ καθαρὴ διαφοροποίηση ἀπὸ τὴν γραμμὴ τοῦ ΙΚΚ—ΣΚ(...), ποὺ πιστεύουν ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ πραγματοποιήσουν τὸ σοσιαλισμὸ μ' ἕνα ἐξελικτικὸ προτσέσο πρὸς μία δημοκρατία, ποὺ ὁλοένα νὰ ἀναπτύσσεται». Ἐν τούτοις, αὐτὸ τὸ ρεῦμα δὲν εἶναι ἀπαλλαγμένο ἀπὸ διφορούμενα: Ὁ Βιττόριο Φόα π.χ. γράφει στὸ «Μανιφέστο» τῆς 7 τοῦ περασμένου Μάη: «Εἶναι προφανὲς ὅτι ἡ κυβέρνηση τῶν ἀριστερῶν θὰ εἶναι μιὰ κυβέρνηση μὲ προοδευτικές διαθέσεις μέσα σ' ἕνα καπιταλιστικὸ πλαίσιο, μέσα σ' ἕνα σύστημα ἐξουσίας ἐχθρικῆς. Δύο πειρασμοὶ αὐτοκαταστροφῆς ὑπάρχουν: ἡ χωρὶς ὅρους ὑποστήριξή της ἢ ὁ ἀγώνας γιὰ τὸ μόνο λόγο ὅτι βρίσκεται μέσα στὸ καπιταλιστικὸ πλαίσιο. Θὰ πρέπει νὰ ὑποστηριχθεῖ πλέρια κάθε φορὰ ποὺ θὰ ἀντιτίθεται στὰ κέντρα τῆς καπιταλιστικῆς ἐξουσίας καὶ νὰ ἐξασκεῖται πίεση ἐπάνω του, μὲ τὸν ἀγῶνα μας κάθε φορὰ ποὺ θὰ τὰ δέχεται σὰν ἀμετάβλητα ἤ, ἀκόμη χειρότερα, κάθε φορὰ ποὺ θὰ τὰ ὑποστηρίζει».

Ἐπίσης τὸ PDUP, ἐνῶ καταλαβαίνει ὅτι οἱ ἐπαναστάτες δὲν πρέπει νὰ ἐναντιωθοῦν κατὰ μέτωπο σὲ μιὰ κυβέρνηση τῆς ἀριστερᾶς, πέφτει στὸ ἀντίθετο σφάλμα, ὅπου κινδυνεύει νὰ μεταβληθεῖ σὲ κεντρὶ αὐτῆς τῆς κυβέρνησης, γιὰ νὰ τὴν κάνει νὰ προχωρήσει ἀπὸ τὰ μέσα. Ὑπερεκτιμάει τοὺς δεσμοὺς τῶν ἰταλικῶν μαζῶν μὲ τὸ ΙΚΚ καὶ πετᾶ ἔτσι στὸν κάλαθο τῶν ἀχρήστων ὅλο τὸ κοινωνικὸ κίνημα στὰ ἀριστερὰ τοῦ ΙΚΚ (ὅλα αὐτὰ ποὺ ἡ Λόττα Κοντίνουα ὀνομάζει «αὐτόνομους τομεῖς»). Στὴν πραγματικότητα ἡ πολιτική του ἀρνεῖται τὴν ἀναγκαιότητα ἑνὸς πολιτικοῦ ἐπαναστατικοῦ πόλου ἐναλλακτικοῦ στὰ ρεφορμιστικὰ κόμματα. Ἡ λογικὴ πάνω σ' αὐτὸ εἶναι νὰ σκορπᾶ αὐταπάτες γιὰ τὸν εἰρηνικὸ δρόμο πρὸς τὸν σοσιαλισμό, χωρὶς ρήξη, χωρὶς αὐτόνομη ὀργάνωση τῶν μαζῶν ποὺ ριζοσπαστικοποιοῦνται, χωρὶς προετοιμασία αὐτῶν τῶν μαζῶν γιὰ νὰ συντρίψουν τὴν ἀστικὴ κρατικὴ μηχανὴ ἀκόμα καὶ μὲ τὰ ὅπλα: «Τὸ πρόβλημα τῆς ἐξουσίας δὲν μπορεῖ νὰ λυθεῖ μὲ μιὰ ἐπαναστατικὴ ἀναλαμπή. Ἡ ἐπαναστατικὴ ρήξη θὰ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα μιᾶς πράξης πολὺ συνδυασμένης καὶ πολύπλοκης καὶ μιᾶς συνεχοῦς οἰκονομικῆς καὶ πολιτικῆς διασταύρωσης». Μέσα σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση, ἡ Ἀβανγκάρντια Ὀπεράϊα βρίσκεται σὲ ἀσταθῆ ἰσορροπία. Ἂν καὶ ἀπομακρύνεται ἀπὸ «τοὺς συντρόφους τῆς Λόττα Κοντίνουα, ποὺ ἔχουν συχνὰ τὴν τάση νὰ ἀντιμετωπίζουν κατ' εὐθεῖαν, ἀπὸ τώρα, τοὺς «ρεφορμιστές», δὲν ἀπορρίπτει αὐτὸ τὸ σχηματισμὸ ὅπως κάνει τὸ PDUP. Ἔτσι «ἡ ΑΟ (Ἀβανγκάρντια Ὀπεράϊα) πῆρε καθαρὰ θέση, ἀλλὰ μετὰ ἀπὸ πολλὲς συζητήσεις, ὥστε νὰ περιλάβει τὴν Λ.Κ. (Λόττα Κοντίνουα) στὶς λίστες τῆς Ντεμοκράτσια Προλετάρια». Ἀλλὰ ἡ ΑΟ διστάζει νὰ βάλει σὲ κίνδυνο τὸ σχέδιο ἑνοποίησης μὲ τὸ PDUP ποὺ ἔχει ἀρχίσει νὰ διαπραγματεύεται ἐδῶ καὶ περισσότερο ἀπὸ ἕνα χρόνο. Καὶ ξέρει ὅτι ἡ δεξιὰ τοῦ PDUP δὲν φάνηκε φειδωλὴ στὶς κριτικές της ἐναντίον της στὸ βῆμα τοῦ συνεδρίου τῆς Μπολώνιας. Ἡ ΑΟ πιστεύει ὅτι αὐτὴ ἡ ἑνοποίηση θὰ ἀποτελοῦσε ἕνα πολὺ σπουδαῖο βῆμα γιὰ τὴν ἀνοικοδόμηση ἑνὸς ἐπαναστατικοῦ κόμματος στὴν Ἰταλία: «Αὐτὸ τὸ κόμμα θὰ γινόταν ἡ ἀπαραίτητη βάση ἑνὸς κόμματος ποὺ θὰ ἔβαζε τὸ πρόβλημα τῆς κατάκτησης τῆς πλειοψηφίας τοῦ προλεταριάτου γιὰ τὴν κατάληψη τῆς ἐξουσίας»(2). Δὲν πρέπει νὰ παραβλέπουμε τὴν δυναμικὴ μιὰ τέτοιας συνένωσης. Μὰ αὐτὸ θὰ 'πρεπε νὰ ὁδηγήσει σ' ἕνα διάλογο πιὸ γόνιμο μὲ τὶς ἄλλες ἐπαναστατικὲς ὀργανώσεις. Θὰ ἦταν χωρὶς ἀμφιβολία ἕνα σημαντικὸ πρῶτο βῆμα, ποὺ μπορεῖ ν' ἀποτρέψει ἕνα ὀλίσθημα τοῦ PDUP πρὸς τὰ δεξιά.

Ἡ στρατηγικὴ τῆς Α.Ο. χρειάζεται κι αὐτὴ ἀκόμα μιὰ διασαφήνιση: «Ἀγωνιζόμαστε, λοιπόν, γιὰ μιὰ κυβέρνηση τῶν ἀριστερῶν, ποὺ θὰ σχηματιστεῖ ἀπὸ τὰ ἐργατικὰ κόμματα ΙΚΚ, ΣΚΙ καὶ D.P., γιατὶ πιστεύουμε ὅτι ἀποτελεῖ τὴν ἀναγκαία βάση, ἀκόμα καὶ ἂν δὲν εἶναι ἀρκετή, γιὰ νὰ ἀναπτυχθεῖ μιὰ ἀντι-καπιταλιστικὴ πολιτική». Ἔτσι, ἡ συμμετοχὴ τῶν ἐπαναστατῶν σὲ μιὰ τέτοια κυβέρνηση θὰ ἦταν αὐτονόητη, μὲ τὸν ὅρο ὅτι τὸ πρόγραμμα ποὺ θὰ υἱοθετηθεῖ θὰ εἶναι τὸ πρόγραμμα τῶν ἐπαναστατῶν («πάνω στὸ πρόγραμμά μας», ἔλεγε ὁ Α. Γκρόλα στὸ «Ρούζ»). Σ' αὐτὴ τὴν περίπτωση, ὁ συσχετισμὸς δυνάμεων ἀνάμεσα στοὺς ρεφορμιστὲς καὶ στοὺς ἐπαναστάτες θὰ ἔχει ἀλλάξει βαθειά.

Ἀλλὰ πιὸ πρίν, ποιά στάση θὰ ἔχουν οἱ ἐπαναστάτες ἀπέναντι σὲ μιὰ τέτοια κυβέρνηση; Ἡ Α.Ο. ἀπαντάει: «πιστεύουμε ἀντίθετα ὅτι μιὰ φάση πολιτικῆς ἑνότητας μὲ τοὺς ρεφορμιστὲς εἶναι δυνατή, καὶ ὅτι αὐτὴ ἡ φάση θὰ ἐπέτρεπε στὶς μάζες νὰ ἐξασκήσουν μιὰ θετικὴ πίεση πάνω στὴν πολιτικὴ τοῦ ΙΚΚ. Πιστεύουμε ὅτι αὐτὴ ἡ ἑνότητα θὰ μποροῦσε νὰ ἔχει δυὸ χαρακτηριστικά: τὸ πρῶτο θὰ εἶναι ἡ ἱκανότητα τῶν ἐπαναστατῶν νὰ ἀμφισβητήσουν στὸ ἐπίπεδο τῶν θεσμῶν κάθε χαλάρωση στὴ ρεφορμιστικὴ πολιτική, τὸ δεύτερο εἶναι ἡ ὕπαρξη ἑνὸς μαζικοῦ κινήματος ἱκανοῦ γιὰ μιὰ προλεταριακὴ δημοκρατία, μὲ προοπτικὴ μιᾶς λαϊκῆς ἐξουσίας»(2). Μπορεῖ κανεὶς νὰ παρατηρήσει τὴν ὁμοιότητα αὐτῶν τῶν ἀντιλήψεων μὲ τὶς ἀντιλήψεις τῆς ἀριστερᾶς τοῦ PDUP, ὅπως τὶς ὑπερασπίζει ὁ Μινιάτι.

Βασικὰ δὲν βγαίνουμε ἔξω ἀπ' αὐτὴ τὴ στρατηγικὴ τῆς πίεσης.

ΤΑ ΟΡΙΑ ΤΗΣ «ΛΑ·Ι·ΚΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ»

Σ' αὐτὸ τὸ θέμα, ἡ πιὸ ξεκάθαρη τοποθέτηση εἶναι χωρὶς ἀμφιβολία σήμερα, αὐτὴ τῆς «Λόττα Κοντίνουα». Ἔτσι ὁ Ἀντριάνο Σόφρι διακηρύττει: «Πιστεύουμε ὅτι τὸ καθῆκον τῶν ἐπαναστατῶν βουλευτῶν στὸ Κοινοβούλιο θὰ εἶναι νὰ γίνουν οἱ ἐκφραστὲς ἑνὸς γενικοῦ προγράμματος ποὺ βασίζεται πάνω στὴν ἐργατικὴ αὐτονομία... Αὐτὴ ἡ θεσμικὴ παρουσία θὰ ἔχει ἀξία μόνο ἂν ἀντιπροσωπεύει τὴν αὔξηση τῆς αὐτονομίας καὶ ὀργάνωσης τῶν μαζῶν καὶ στηρίζεται πάνω σ' αὐτή: τότε μόνο θὰ μπορέσει νὰ ἀναζωπυρώσει τὶς ἀντιφάσεις στὸ μπλὸκ τῶν παραδοσιακῶν ὀργανώσεων»(3).

Πράγματι εἶναι φανερὸ ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξει ἀλλαγὴ τοῦ συσχετισμοῦ δυνάμεων ρεφορμιστῶν - ἐπαναστατῶν χωρὶς τὴν αὐτόνομη ὀργάνωση τῶν μαζῶν.

Βέβαια, ἔγινε συχνὰ ἡ κριτικὴ στὴν «Λόττα Κοντίνουα» ὅτι «παρακάμπτει» τοὺς ρεφορμιστὲς καὶ ὅτι ἀντιμάχεται μετωπικὰ μιὰ κυβέρνηση τῆς ἀριστερᾶς. Πράγματι, ἡ «Λόττα Κοντίνουα» γράφει: «Ἡ ἐργατικὴ ἐξου-

σία δὲν μπορεῖ ν' ἀνατεθεῖ σὲ ἀντιπροσώπους, οὔτε στὸ ἐργοστάσιο, οὔτε στὴν κοινωνία, οὔτε στὴν κυβέρνηση· ἡ δύναμη γιὰ πάλη ἐνάντια στοὺς ἐργοδότες, γιὰ νὰ προληφθοῦν καὶ νὰ ἀποκρουστοῦν τὰ φασιστικὰ πραξικοπήματα καὶ οἱ μανοῦβρες τῆς ἀντίδρασης βρίσκεται καὶ θὰ βρίσκεται στὴν οἰκοδόμηση καὶ στὴν πίεση ἑνὸς δίκτυου ὀργανισμῶν τῶν μαζῶν, στὸ ἐργοστάσιο, στοὺς στρατῶνες, στὶς συνοικίες, στὴν ὕπαιθρο, ἄμεσα ἐλεγχομένων ἀπὸ τοὺς προλετάριους. Αὐτὴ ἡ δύναμη βρίσκεται καὶ θὰ βρίσκεται μέσα στὴν ἀνάπτυξη τῆς «λαϊκῆς ἐξουσίας» καὶ σήμερα καὶ στὴ φάση μιᾶς κυβέρνησης τῆς ἀριστερᾶς. Εἶν' αὐτὴ ἡ «λαϊκὴ ἐξουσία», ποὺ θὰ γεννήσει τὸ νέο προλεταριακὸ Κράτος...»(4).

Οἱ κίνδυνοι μιᾶς κάποιας ἐξιδανίκευσης τῆς «λαϊκῆς ἐξουσίας» ποὺ θυμίζει κάποια χαρακτηριστικὰ τῆς πορτογαλικῆς ἐπαναστατικῆς ἀριστερᾶς, ὑπάρχουν. Λείπει ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀνάλυση ἡ ἀπαραίτητη διάρθρωση ἀνάμεσα στὴν «λαϊκὴ ἐξουσία» καὶ στὴν κυβέρνηση τῶν ἀριστερῶν. Ἐπίσης μπορεῖ νὰ βρεῖ κανεὶς στὸ πρόγραμμα τῆς Λ.Κ. ἀνησυχητικὲς ἀπόψεις: «Δὲν πρέπει νὰ ξεχνᾶμε ὅτι τὸ συνδικᾶτο δὲν εἶναι καὶ δὲν θὰ γίνει ποτὲ ἡ μαζικὴ ὀργάνωση τοῦ προλεταριάτου». Διαγράφεται ἐδῶ μιὰ διφορούμενη ἀντίληψη τοῦ κοινωνικοῦ πόθου καὶ τῆς πολιτικῆς ἀλτερνατίβας, ἀλλὰ στὴν ἄλλη κατεύθυνση.

Ἐν τούτοις ἡ Λ.Κ. ἐξελίσσεται. Ὁ Ἀντριάνο Σόρρι δὲν μᾶς λέει; : «Ὅσο γιὰ νὰ ξέρομε ἂν γιὰ νὰ κερδίσουμε ἐπιρροὴ σ' αὐτὲς τὶς μάζες (τὶς ἐπηρεασμένες ἀπὸ τοὺς ρεφορμιστές), οἱ ἐπαναστάτες πρέπει νὰ καταγγείλουν τὴν ἡγεσία καὶ νὰ ἀρκεσθοῦν νὰ κάνουν ἔκκληση στὴ βάση. Πιστεύω ὅτι μπροστὰ σὲ μιὰ κυβέρνηση ἡγεμονευομένη ἀπὸ τὸ κομμουνιστικὸ κόμμα, πρέπει νὰ ἐφαρμόσουμε μιὰ εἰδικὴ τακτική. Πρέπει νὰ ἀπαιτήσουμε αὐτὴ ἡ κυβέρνηση νὰ πάρει ἀποτελεσματικὰ μέτρα. Πράγματι, δὲν πρόκειται γιὰ ἕνα συσχετισμὸ δυνάμεων μὲ τὴν διεύθυνση τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος, ἀλλὰ μὲ τὴν κυβέρνηση. Τὸ πρόβλημα εἶναι ὅτι ἕνα κομμάτι τῆς ἐργατικῆς τάξης βλέπει αὐτὴ τὴν κυβέρνηση σὰν τὸν καρπὸ καὶ τὴν ἀντανάκλαση τῆς δικῆς του δύναμης. Γιὰ μᾶς, πρόκειται, λοιπόν, γιὰ τὴν δημιουργία ἑνὸς συσχετισμοῦ δυνάμεων μέσα στὸ μαζικὸ κίνημα ποὺ θὰ ὑποχρεώνει αὐτὴ τὴν κυβέρνηση νὰ ἱκανοποιήσει τὶς ἀπαιτήσεις τῶν μαζῶν»(3).

Ἡ βαθειὰ ἑνωτικὴ στάση ποὺ εἶχε ἡ Λ.Κ. μέσα στὴν «Ντεμοκράτσια Προλετάρια» ἀποδεικνύει ὅτι κατάλαβε πόσο οἱ μάζες ἐπηρεασμένες ἀπὸ δῶ κι' ἐμπρὸς ἀπὸ τοὺς ἐπαναστάτες, εἶχαν ἀνάγκη ἀπὸ ἑνότητα γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσουν τὴν μεταβατικὴ περίοδο πρὸς τὸ σοσιαλισμὸ ποὺ θὰ γνωρίσει ἡ Ἰταλία. Αὐτὴ ἡ «ἑνότητα τῶν ἐπαναστατῶν», δὲν εἶναι βέβαια πανάκεια. Εἶναι ἕνα ἀπαραίτητο, ἀλλ' ὄχι ἀρκετὸ στοιχεῖο γιὰ μιὰ ἐπικείμενη συνένωση τῶν ἐπαναστατικῶν δυνάμεων σ' ἕνα κόμμα, ἕνας ἀξιόπιστος ἐναλλακτικὸς πόθος ἱκανὸς νὰ ἐπιβάλει τὸ ἑνιαῖο μέτωπο στὶς ρεφορμιστικὲς ὀργανώσεις. Ἡ Λ.Κ. ἀντιμετωπίζει αὐτὴ τὴν ἑνότητα ὄχι σὰν συγχώνευση τῶν μηχανισμῶν, ἀλλὰ σὰν μιὰ συνένωση τῶν μαζῶν πολὺ πιὸ σημαντικὴ ἀπὸ τὸ ἁπλὸ ἄθροισμα τῶ ἀγωνιστῶν καθεμιᾶς ἀπὸ τὶς ὀργανώσεις: «Τὸ οὐσιῶδες γεγονὸς εἶναι ὅτι ἡ μάχη γιὰ τὴν ἑνότητα μετάβαλε τοὺς ὅρους τῆς συζήτησης ἀνάμεσα στὶς ὀργανώσεις. Σκοπεύομε νὰ συνεχίσουμε τὴν μάχη γιὰ τὴν ἑνότητα ποὺ διεξάγαμε γιὰ τὶς ἐκλογές, καταπιανόμενοι μὲ τὸ θέμα τῆς ἑνοποίησης τῶν ἐπαναστατῶν. Πρόκειται λοιπὸν νὰ χαράξομε μὲ ἀποφασιστικὸ τρόπο, τὴν προοπτικὴ τῆς συνένωσης ὅλων τῶν ἐπαναστατικῶν δυνάμεων καὶ μετὰ νὰ τραβήξουμε πρὸς τὰ κεῖ τοὺς διστακτικούς»(3).

Ἡ προοπτικὴ ἑνὸς ἐπαναστατικοῦ κόμματος μὲ πολλὲς δεκάδες χιλιάδες μέλη, προσφέρεται πραγματικὰ στοὺς Ἰταλοὺς ἐπαναστάτες. Ἐλπίζουμε ὅτι θὰ ξέρουν πῶς νὰ ἐπωφεληθοῦν ἀπ' αὐτήν.

Ἂν καί, ὅπως εἴδαμε, ὅλα τὰ προβλήματα δὲν ἔχουν λυθεῖ, ἰδιαίτερα αὐτὸ τῆς διάρθρωσης ἀνάμεσα στὴ «λαϊκὴ ἐξουσία», τὴν «ἐργατικὴ αὐτονομία» καὶ τὴν «κυβέρνηση τῶν ἀριστερῶν», ἔχουν τουλάχιστον ἤδη τεθεῖ. Ἡ ὑπάρχουσα δυναμικὴ μπορεῖ τώρα νὰ σπρώξει τὸ PDUP, τὴν Ἀβανγκάρντια Ὀπεράϊα καὶ τὴν Λόττα Κοντίνουα νὰ ξεπεράσουν τὶς ἀντιθέσεις τους καὶ νὰ ἀναπτύξουν ὅλες τὶς αὐτοδιαχειριστικὲς ἐμπειρίες τῶν μαζῶν («κόκκινες ἀγορές», «αὐτο-ελάττωση τῶν ἐνοικίων», ἀπασχολήσεις ποὺ δημιουργοῦνται ἐκ τῶν πραγμάτων ἀπὸ τὴν παρουσία τῶν ἀνέργων στοὺς χώρους ἐργασίας, γυναικεῖο κίνημα, ὀργανώσεις στρατιωτῶν καὶ ἀξιωματικῶν, αὐτοοργάνωση τῶν σεισμοπλήκτων τοῦ Φριούλ κλπ.) καὶ ταυτόχρονα νὰ θέσουν καθαρὰ τὸ ζήτημα τῆς ἐξουσίας στὸ προτσέσο τῆς μετάβασης πρὸς τὸν σοσιαλισμό.

ΠΙΕΡ ΣΑΛΜΟΝ

---

(1) Ροσσάνα Ροσσάντα — «Προβλήματα τῆς Ἐπανάστασης στὴ Δύση», «Σοσιαλιστικὴ κριτική» αρ. 24.
(2) Σεμεντζάτο. «Πολιτίκ Ἐμντό» αρ. 226.
(3) Ἀντριάνο Σόφρι. Συνέντευξη στὸ «Ρούζ».
(4) Λόττα Κοντίνουα — Δελτίο αρ. 3.

Πορτογαλία

Ὑποστήριξη τῆς ὑποψηφιότητας τοῦ Ὀτέλο ντὲ Καρβάλιο μὲ ἀνάπτυξη τῆς πάλης γιὰ τὴν ἐργατικὴ ἑνότητα

Οἱ πορτογάλοι ἐργαζόμενοι πάλι ἀντιμετωπίζουν διασπασμένοι ἕνα σπουδαῖο πολιτικὸ θέμα: τὶς προεδρικὲς ἐκλογές.

Ἂν καὶ ἀντιλήφθηκαν σαφῶς — ἡ ἀνάπτυξη τῶν διεκδικητικῶν τους ἀγώνων τὴν τελευταία περίοδο ἀποτελεῖ ἀπόδειξη γι' αὐτὸ — τὸ ἀποτέλεσμα τῶν βουλευτικῶν

ἐκλογῶν σὰν ἧττα τῆς ἀστικῆς τάξης, δὲν εὑρίσκονται ἑνωμένοι σὲ μία μόνη ἀντικαπιταλιστικὴ καμπάνια καὶ μὲ τὸν ἴδιο ἐργατικὸ ὑποψήφιο γιὰ τὴν προεδρία τῆς δημοκρατίας ποὺ θὰ ὑποστηρίζονταν ἀπὸ τὸ Σ.Κ. καὶ τὸ Κ.Κ.

Τὸ καλὸ ἐκλογικὸ κλῖμα ποὺ ἐπικράτησε στὴ βάση μεταξὺ τῶν κομμουνιστῶν καὶ σοσιαλιστῶν ἐργαζομένων δὲν ἐκφράζεται λοιπὸν στὸ πολιτικὸ πεδίο μὲ τὴν πραγματοποίηση τοῦ ἑνιαίου ἐργατικοῦ μετώπου: ἡ ἡγεσία τοῦ Σ.Κ. διατήρησε τὸν δεξιό της προσανατολισμὸ καὶ ἡ στροφὴ γραμμῆς τοῦ Κ.Κ. εἶναι πολὺ πρόσφατη γιὰ νὰ γίνει πιστευτὴ ὅταν μάλιστα πραγματοποιεῖται στὴ βάση τῆς συνεργασίας τῶν τάξεων.

Ἡ ἀνάπτυξη τῶν ταξικῶν συγκρούσεων δὲν βρίσκει λοιπὸν στὴ συγκεκριμένη προοπτικὴ μιᾶς κυβέρνησης Κ.Κ. — Σ.Κ. — ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ, ποὺ θὰ ἱκανοποιοῦσε τὶς ἀπαιτήσεις τῶν ἐργατῶν, τῶν ἀγροτῶν καὶ τῶν ἐργαζομένων καὶ θὰ ἐστηρίζετο στὶς ἑνωτικὲς ἐπιτροπὲς στὴ βάση, τὴν κατάλληλη πολιτικὴ διέξοδο ποὺ θὰ ἔδινε τὴν πρωτοβουλία στοὺς ἐργαζόμενους.

Τὸ Σ.Κ., μαζὺ μὲ παρὰ φύση συμμάχους, προτίμησε νὰ προβάλει τὴν μὲ βοναπαρτιστικὲς προθέσεις ὑποψηφιότητα τοῦ στρατηγοῦ Ἐάνες, στρέφοντας τὰ νῶτα σὲ κάθε πολιτική, ἡ ὁποία θὰ ἐπέτρεπε νὰ ἀναπτυχθεῖ ἡ συνείδηση καὶ ἡ κινητοποίηση τῶν ἐργαζομένων. Ἀσφαλῶς αὐτὴ ἡ ὑποψηφιότητα, πίσω ἀπὸ τὴν ὁποία ἡ ἀστικὴ τάξη προτίμησε περισσότερο νὰ καλυφθεῖ παρὰ νὰ προχωρήσει σαφῶς στὴν μάχη (μὲ σκοπὸ νὰ κρύψει τὶς δικές της διαιρέσεις) ἀπέχει πολὺ ἀπὸ τὸ νὰ ἀποτελεῖ τὴν ἔκφραση τῆς ρεβάνς μιᾶς δυναμικῆς ἐπιστροφῆς τῆς ἀντίδρασης, τὴν ὁποία διατύπωνε τὸ πρόγραμμα τοῦ Δημοκρατικοῦ Κοινωνικοῦ Κέντρου (CDS).

Ἡ ἀναφορὰ τοῦ Ἐάνες στὸ Σύνταγμα ἀποβλέπει νὰ τοῦ ἐπιτρέψει νὰ συγκεντρώσει τοὺς σοσιαλιστικοὺς ψήφους, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀπαραίτητοι γιὰ νὰ νικήσει. Συγχρόνως ἡ ἀοριστία τοῦ προγράμματός του ἐκφράζει τὴν ἀβεβαιότητα ποὺ διακατέχει πάντοτε τὴν ἀστικὴ τάξη, καίτοι ἡ λογικὴ αὐτῆς τῆς ὑποψηφιότητας — «δημοκρατικῆς» μάλιστα — ἀποβλέπει στὸ νὰ μεταφέρει τελικὰ τὶς εὐθύνες στοὺς πλέον φωτισμένους τομεῖς τῆς ἀστικῆς τάξης, ἡ ὁποία θὰ εἶναι ἱκανὴ τότε νὰ ἐπιβάλει μιὰ μοντέρνα καπιταλιστικὴ ἀναδιοργάνωση.

Ἀπὸ τὴν πλευρά του, τὸ Κ.Κ., ποὺ ὅμοια ἐπιδίωκε νὰ προωθήσει μιὰ βοναπαρτιστικὴ ὑποψηφιότητα, ἀλλὰ περισσότερο ἀριστερή, ὑποχρεώθηκε τελικὰ νὰ παρουσιάσει τὸν δικό του ὑποψήφιο, πολλαπλασιάζοντας τὶς χειρονομίες καλῆς θέλησης πρὸς τὸν Ἐάνες καὶ τὶς ἐπιθέσεις ἐναντίον τῆς ὑποψηφιότητας τοῦ Ὀτέλο. Κατεβαίνει μόνο του στὴ μάχη, ἀπομονωμένο, ἐπιδιώκοντας ἔτσι νὰ διατηρήσει τὸν ἔλεγχο ποὺ ἀσκεῖ σὲ ἕνα σημαντικὸ τομέα τῶν ἐργαζομένων.

Ἡ ὑποψηφιότητα τοῦ Ὀτέλο ντὲ Καρβάλιο, πολώνει τοὺς πλέον ριζοσπαστικοποιημένους τομεῖς τῶν ἐργαζομένων, ἀνεβάζει τὸ λαϊκὸ ἐνθουσιασμὸ πλατειῶν στρωμάτων καὶ ἐπιβάλλει στοὺς ἄλλους ὑποψηφίους νὰ λάβουν ὑπ' ὄψη τὴν ἀποκρυστάλλωση αὐτοῦ τοῦ μαζικοῦ ρεύματος, τὸ ὁποῖο εὐνοεῖ τὴν «λαϊκὴ ἐξουσία». Ἡ καμπάνια τοῦ Ὀτέλο βρίσκει πλατειὰ ἀπήχηση στὶς τάξεις τοῦ Κ.Κ. καὶ αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ Σ.Κ. καὶ ἀποτελεῖ γιὰ τὶς μάζες τὴν ὑπεράσπιση τῶν κατακτήσεών τους καὶ τῶν ἐπιτευγμάτων τους, τὴ συνέχιση τῶν ἀγώνων τους καὶ τὴ γενικὴ ἔκφραση τῆς ἐπαναστατικῆς τους θέλησης.

Ἀλλὰ αὐτὴ ἡ ἐκστρατεία «ὑπεράνω τῶν κομμάτων», ξεπερασμένο σύμβολο τοῦ σχεδίου «συμμαχίας λαοῦ - ΚΕΔ», καθιστᾶ ἀναγκαία μιὰ ἐπιφύλαξη. Δὲν ἀποτελεῖ ρήξη μὲ τὴν «ἀκομματικὴ» καὶ λαϊκιστικὴ πολιτικὴ τῆς ὁποίας ἡ ἀποτυχία ὑπῆρξε ἐν τούτοις σαφής· στέκεται στὴν «ὑπεράσπιση τοῦ Συντάγματος - κατάκτηση τοῦ λαοῦ» καὶ γιὰ τὶς ἔνοπλες δυνάμεις δὲν προσφέρει ἄλλη προοπτικὴ ἐκτὸς τὴν «ἐγγύηση τοῦ Συντάγματος, ποὺ καθιστᾶ δυνατὴ τὴν ἀληθινὴ δημοκρατικὴ ἐξάσκηση τῆς ἐξουσίας ἀπὸ τοὺς ἐργαζομένους καὶ τὸ λαό», χωρὶς νὰ ἐπικαλεῖται ὁτιδήποτε ἄλλο ἐκτὸς ἀπὸ τὴν «δημοκρατικοποίησή» του.

Ἐὰν στεκόμαστε σὲ αὐτὸ τὸν τύπο τῆς προγραμματικῆς κριτικῆς θὰ ἦταν σὰν νὰ παραβλέπαμε αὐτὸ τὸ ὁποῖο ἀποτελεῖ τὴν ἀληθινὴ σημασία τῆς ὑποψηφιότητας τοῦ Ὀτέλο. Παρὰ τὰ ὅρια τοῦ προγράμματός του, τὸ κοινὸ τοῦ Ὀτέλο, ὅπως καὶ ἡ δημιουργία ἑνωτικῶν ὀργανισμῶν τῆς βάσης στοὺς ὁποίους βρίσκονται μαζὺ πολυάριθμοι ἐργαζόμενοι, ὑποχρεώνουν τοὺς ἐπαναστάτες μαρξιστὲς νὰ συμμετάσχουν σὲ αὐτὴ τὴν καμπάνια καὶ νὰ ὑποστηρίζουν τὸν Ὀτέλο στὴν βάση τοῦ ἰδικοῦ των προγράμματος. Ἔτσι, καὶ μόνο ἔτσι, μπορεῖ νὰ προχωρήσει ἡ ἀποκρυστάλλωση μιᾶς ἐπαναστατικῆς πολιτικῆς δύναμης ἱκανῆς νὰ κάνει σὲ αὐτὸ τὸ κίνημα τὸν ἀναγκαῖο κριτικὸ ἀπολογισμὸ τοῦ ὑπεραριστεροῦ προσανατολισμοῦ ὁ ὁποῖος ἐπικράτησε στὴν ἐπαναστατικὴ ἀριστερὰ ὅπως καὶ τὴν ἰδεολογικὴ πάλη ἐναντίον τῶν πατριωτικῶν καὶ ἀντιφασιστικῶν ἀπόψεων τοῦ ἀντικαπιταλιστικοῦ μετώπου τῶν ἐργαζομένων.

Ἐναντίον τοῦ ἀστοῦ ὑποψηφίου τῆς «Ἐθνικῆς Ἕνωσης», μαθητευόμενου βοναπάρτη, ὁ ὁποῖος ἐκέρδισε τὰ τελευταῖα του γαλόνια ἐπικεφαλῆς τοῦ μυστικοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου τῆς 25 Νοεμβρίου, κοντὰ στὸν ὑποψήφιο τοῦ Κ.Κ. τὸ ὁποῖο ἐπανῆλθε μετὰ ἀπὸ τὴ σεχταριστικὴ ὑπεραριστερὴ περίοδό του σὲ μιὰ νέα νεορεφορμιστικὴ πολιτική, ἡ ὑποψηφιότητα τοῦ Ὀτέλο ντὲ Καρβάλιο θὰ συγκεντρώσει γύρω της τοὺς ὀπαδοὺς μιᾶς πολιτικῆς ἑνότητας τῶν ἐργαζομένων καὶ τῶν ὀργανώσεών τους, ἑνὸς σοσιαλισμοῦ, ὁ ὁποῖος βασίζεται στὴν ἄμεση ἐξουσία τῶν παραγωγῶν καὶ τῶν πολιτῶν.

Μετὰ τὶς ἐκλογὲς ἡ προοπτικὴ μιᾶς κυβέρνησης Κ.Κ. — Σ.Κ. — στρατιωτικῆς ἀριστερᾶς, σὲ ἕνα ἀντικαπιταλιστικὸ πρόγραμμα, ποὺ στηρίζεται στὶς ἑνωτικὲς ἐπιτροπὲς βάσης τῶν πολιτῶν ἐργαζομένων καὶ τῶν ἐργαζομένων μὲ στολὴ στρατιωτική, θὰ παραμένει ἡ μόνη ἐναλλακτικὴ λύση γιὰ τὴν κατάληψη τῆς ἐξουσίας ἀπὸ τοὺς ἐργαζομένους. Θὰ ἀποτελεῖ ἐπίσης τὴν μοναδικὴ ἀπάντηση στὴν κυβέρνηση τοῦ Σ.Κ., ἡ ὁποία θὰ ὑπόκειται σὲ πιέσεις ποὺ θὰ ἐπιδιώκουν νὰ τὴ σπρώξουν σὲ μιὰ συμμαχία μὲ τὸ Λαϊκὸ Δημοκρατικὸ Κόμμα.

Ἡ πορτογαλικὴ Ἐπανάσταση, τότε, θὰ πραγματοποιήσει ἕνα νέο ἅλμα πρὸς τὰ ἐμπρός.

Τὸ Γραφεῖο τῆς Διεθνοῦς Γραμματείας τῆς Διεθνοῦς Ἐπαναστατικῆς Μαρξιστικῆς Τάσης.

8 Ἰουνίου 1976

Τὸ σεμινάριο τῆς «Σοσιαλιστικῆς Ἐπέμβασης»

Στὶς 7, 8 καὶ 9 τοῦ περασμένου Μάη συγκλήθηκε στὴ Λισσαβῶνα ἕνα σεμινάριο ποὺ τὸ ὀργάνωσε ἡ «Σοσιαλιστικὴ Ἐπέμβαση» πάνω στὸ γενικὸ θέμα «Τὰ προβλήματα τῆς μεταβατικῆς περιόδου πρὸς τὸ Σοσιαλισμὸ στὶς χῶρες τῆς Μεσογείου». Αὐτὴ ἡ συνάντηση εἶχε μεγάλη ἐπιτυχία. Προσωπικότητες ποὺ ἀνῆκαν σὲ πολλὰ κομμουνιστικὰ καὶ σοσιαλιστικὰ κόμματα καθὼς καὶ στὴν ἐπαναστατικὴ ἀριστερὰ ἦρθαν στὴν Πορτογαλία ἀπὸ τὴν Ἱσπανία, τὴν Ἰταλία, τὴ Γαλλία, τὴν Ἑλλάδα καὶ πῆραν ἐνεργὸ μέρος.

Οἱ ἐργασίες, οἱ εἰσηγήσεις καὶ οἱ ἐπεμβάσεις θὰ δημοσιευθοῦν προσεχῶς σὲ πολλὲς γλῶσσες.

Ὁ σύντροφος Μιχάλης Ράπτης πῆρε τρεῖς φορὲς τὸ λόγο, τονίζοντας ἰδιαίτερα τὰ ἀκόλουθα σημεῖα:

α) Τὴ καινούργια συγκυρία ποὺ διαγράφεται στὸ Νότο τῆς Εὐρώπης καὶ τὶς μεγάλες της ἐπαναστατικὲς δυνατότητες στὰ χρόνια ποὺ ἔρχονται.

β) Τὸν τρόπο ἀντιμετώπισης τῆς ἀπαρχῆς ἑνὸς ἀντικειμενικὰ ἐπαναστατικοῦ προτσέσου σ' αὐτὲς τὶς χῶρες.

γ) Τὴν ἀναγκαιότητα τοῦ ἑνιαίου ἐργατικοῦ μετώπου καὶ τὴν καθολικὴ ἀντίληψη τῆς δομῆς του καὶ τῆς λειτουργίας του.

δ) Τὰ ἰδιαίτερα καθήκοντα τῆς ἐπαναστατικῆς ἀριστερᾶς μέσα σ' αὐτὸ τὸ μέτωπο.

ε) Τὴν ἀνάγκη καὶ ἐπικαιρότητα μιᾶς κυβέρνησης ΚΚ - ΣΚ μαζὶ μὲ τοὺς ἀριστεροὺς στρατιωτικοὺς στὴν Πορτογαλία μετὰ τὶς τελευταῖες ἐκλογὲς καὶ ποὺ νάχει τὴν κριτικὴ ὑποστήριξη τοῦ συνόλου τῶν δυνάμεων τοῦ ἑνιαίου ἐργατικοῦ μετώπου.

Στὴν τελευταία ἐπέμβασή του πάνω στὴν «πολιτικὴ ἐξουσία τῆς μεταβατικῆς περιόδου» καὶ ἰδιαίτερα στὸ σημεῖο «δημοκρατία τῆς βάσης καὶ ἀντιπροσωπευτικὴ δημοκρατία» ὁ σύντροφος Μ. Ράπτης ἔκανε τὴν ἀκόλουθη συνοπτικὴ ἐπέμβαση:

«Ἡ δημοκρατία τῆς βάσης, δηλαδὴ τῆς ἄμεσης ἐξουσίας τῶν ἐργαζομένων, τῶν ἐπιτροπῶν καὶ συμβουλίων κάθε εἴδους, εἶναι ἕνα φαινόμενο ποὺ συνοδεύει κάθε αὐθεντικὸ ἐπαναστατικὸ προτσέσο, καὶ ποὺ μάλιστα εἶναι τὸ ἀλάνθαστο κριτήριο ἑνὸς τέτοιου προτσέσου. Στὴν περίπτωση ποὺ θὰ σχηματιστοῦν, στὸ πλαίσιο τῆς νέας συγκυρίας ποὺ διαγράφεται αὐτὴ τὴ στιγμὴ στὴ Νότια Εὐρώπη, κυβερνήσεις «σοσιαλιστῶν - κομμουνιστῶν», — δηλαδὴ κυβερνήσεις ἀντιπροσωπευτικὲς τῶν μαζικῶν ἐργατικῶν κομμάτων — καὶ ἂν αὐτὲς προσπαθήσουν νὰ ἐφαρμόσουν ἕνα πρόγραμμα κάπως ἀντικαπιταλιστικό, ἀναπόφευκτα θὰ δοῦμε σὲ μιὰ δοσμένη στιγμὴ νὰ ξεπηδήσουν τέτοιοι σχηματισμοὶ χαρακτηριστικοὶ τῆς «δημοκρατίας τῆς βάσης», τῆς «ἄμεσης δημοκρατίας».

Αὐτοὶ οἱ σχηματισμοὶ εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ καθορίζουν τὴν ποιότητα τοῦ ἐπαναστατικοῦ προτσέσου καὶ ποὺ σὲ τελευταία ἀνάλυση, ἀποτελοῦν τὴν ἐγγύηση τῆς νικηφόρας ἔκβασής του, ὅπως ἐπίσης καὶ τοῦ πραγματικὰ δημοκρατικοῦ «αὐτοδιαχειριστικοῦ» χαρακτήρα τοῦ σοσιαλισμοῦ, ποὺ πιὸ ὕστερα θὰ οἰκοδομηθεῖ. Αὐτοὶ οἱ σχηματισμοὶ εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ δίνουν τὸ νόημά τους στὶς ἐθνικοποιήσεις, στὴν ἀγροτικὴ μεταρρύθμιση, καὶ στὰ ἄλλα ριζικὰ μέτρα ποὺ παίρνει ἡ κυβέρνηση τῶν «μαζικῶν ἐργατικῶν κομμάτων» ποὔχει μπεῖ «στὸ δρόμο πρὸς τὸ σοσιαλισμό».

Ἐθνικοποιήσεις, ποὺ μένουν ἁπλὲς κρατικοποιήσεις, χωρὶς τὸ γρήγορο σχηματισμὸ «ἐργατικῶν συμβουλίων», ποὺ προοδευτικὰ νὰ τὶς διαχειρίζονται, κινδυνεύουν νὰ χάσουν τὴ συμπάθεια καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἐργαζομένων γιὰ τέτοια μέτρα ποὺ δὲν ἀλλάζουν βαθειὰ τὴ φύση τῶν κοινωνικῶν σχέσεων.

Μιὰ ἀγροτικὴ μεταρρύθμιση ποὺ δὲν παρέχει τὴν πραγματικὴ διαχείριση τῆς γῆς, εἴτε στοὺς αὐτοδιαχειριστικοὺς σχηματισμοὺς τῶν ἀγροτῶν μέσα στὶς ἐπιχειρήσεις τοῦ σοσιαλιστικοῦ τομέα τῆς γεωργίας, εἴτε σὲ κοπερατίβες, ποὺ νὰ διοικοῦνται δημοκρατικὰ ἀπὸ ἰδιῶτες ἀγρότες (βοηθούμενους ἱκανοποιητικὰ ἀπὸ τὸ Κράτος), στερεῖται ἀποφασιστικὰ τόσο τῆς πολιτικῆς της σπουδαιότητας, ὅσο καὶ τῶν οἰκονομικῶν της ἀποτελεσμάτων.

Μιὰ κοινοτικὴ μεταρρύθμιση ποὺ νὰ καθορίζει τὶς κοινότητες σύμφωνα μὲ οἰκονομικο-διοικητικὰ κριτήρια καὶ νὰ τὶς μεταβάλλει σὲ αὐτοδιαχειριζόμενες μονάδες, βάσεις τοῦ καινούργιου κράτους τῆς μεταβατικῆς περιόδου ὑπὸ οἰκοδόμηση, θὰ εἶναι ἐπίσης ἀπολύτως ἀναγκαία.

Οἱ σχηματισμοὶ τῆς «δημοκρατίας τῆς βάσης» ποὺ ξεπηδοῦν αὐθόρμητα μέσα ἀπὸ τὸ δυναμικὸ κίνημα τῶν ἐνεργοποιημένων μαζῶν, δὲ θὰ πρέπει νὰ καταπολεμηθοῦν ἀπ' τὴν «Κυβέρνηση τῶν μαζικῶν ἐργατικῶν κομμάτων», ἀλλὰ θὰ πρέπει νὰ ἐνθαρρύνονται καὶ νὰ θεσμοποιηθοῦν.

Ἔτσι μόνο θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπερασπιστεῖ ἀποτελεσματικὰ τὸ ἐπαναστατικὸ προτσέσο, ἐνάντια στὴν ἀναπόφευκτη ἀντίσταση καὶ ἀντιδραστικὴ ἀντεπίθεση τῆς μουρζουαζίας καὶ τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ.

Τέλος, χάρη σ' αὐτοὺς τοὺς σχηματισμοὺς ποὺ ξεπηδοῦν πρὶν ἀπὸ τὴν κατάληψη τῆς καθολικῆς ἐξουσίας, εἶναι δυνατὸ νὰ ἐξασφαλιστεῖ ὁ «αὐτοδιαχειριστικὸς» χαρακτήρας τοῦ σοσιαλισμοῦ ποὺ θὰ οἰκοδομηθεῖ μετὰ τὴν πραγματικὴ νίκη τῆς ἐπανάστασης.

Βέβαια, πρέπει ὁπωσδήποτε νὰ ἀποφευχθεῖ αὐτὴ ἡ «ἄμεση ἐξουσία τῶν μαζῶν», ποὺ ἀντιτίθεται συστηματικὰ καὶ ἄμεσα στὴ μπουρζουαζία νάχει τὴν ἴδια στάση καὶ ἀπέναντι στὰ μαζικὰ παραδοσιακὰ κόμματα, σοσιαλιστικὸ καὶ κομμουνιστικό, καθὼς κι ἀπέναντι στὴν κυβέρνησή τους. Πρέπει νὰ δρᾶ μέσα στὸ γενικὸ πλαίσιο τοῦ «ἑνιαίου ἐργατικοῦ μετώπου» καὶ τῆς κυβέρνησης ποὺ τὸ ἀντιπροσωπεύει κατὰ τὴ μεταβατικὴ περίοδο, νᾶναι ἕνα συμπλήρωμα αὐτῆς τῆς κυβέρνησης καὶ νὰ τὴν ὑποστηρίζει κριτικά.

Ἡ «δημοκρατία τῆς βάσης» δὲν ἀντιτίθεται ἐπίσης συστηματικά, ἢ ἀπὸ λόγους «ἀρχῶν» στὶς φόρμες τὶς μεταβατικὲς καὶ ἀναγκαῖες τῆς «ἀντιπροσωπευτικῆς δημοκρατίας». Χρειάζεται νὰ ἐξουδετερωθοῦν πολιτικά, χάρη σ' αὐτές, ὡρισμένα μεσαῖα κοινωνικὰ στρώματα καὶ νὰ κλειστεῖ μιὰ συμμαχία μὲ ὡρισμένα καινούργια στρώματα ἐργαζομένων (τεχνικῶν, ἐπιστημόνων, ὑπαλλήλων κλπ.).

Ἔτσι π.χ. οἱ «ἐπιτροπὲς» καὶ τὰ «συμβούλια» δὲν εἶναι καθόλου ἀσυμβίβαστα μὲ ἐκλογὲς γιὰ μιὰ «συντακτικὴ συνέλευση», ποὺ θὰ ἐπεξεργαστεῖ τὸ μεταβατικὸ Σύνταγμα. Τὸ ἐνδιαφέρον πού, γι' αὐτοὺς τοὺς σκοπούς,

κινητοποιεῖ πλατειὲς μάζες, σὲ ὡρισμένες φάσεις τοῦ ἐπαναστατικοῦ προτσέσου, εἶναι βέβαιο.

Ἐὰν ἀναφερθοῦμε στὶς δυὸ πρόσφατες ἐμπειρίες, κεφαλαιώδους σημασίας γιὰ τὸ διεθνὲς ἐργατικὸ καὶ ἐπαναστατικὸ κίνημα, τὶς ἐμπειρίες τῆς Πορτογαλίας καὶ τῆς Χιλῆς, μποροῦμε νὰ βγάλουμε τὸ συμπέρασμα ὅτι ὑπάρχει ἕνας διπλὸς κίνδυνος ποὺ χρειάζεται νὰ ἀποφευχθεῖ:

α) Τὸ νὰ μὴ προωθηθοῦν ἀρκετὰ οἱ σχηματισμοὶ τῆς «ἄμεσης δημοκρατίας» (βλέποντας σ' αὐτοὺς ἕνα κάποιο ἀνταγωνισμὸ στὴν ἐξουσία τῶν κομμάτων καὶ τῶν συνδικάτων, μιὰ κάποια ἀντὶ-ἐξουσία, ποὺ συστηματικὰ ἔρχεται σὲ ἀντίθεση, καὶ μάλιστα εἶναι σαφῶς ἐχθρική, στὰ ἐργατικὰ μαζικὰ κόμματα). Αὐτὸ ἔγινε στὴ Χιλή, ὅπου ἡ Κυβέρνηση τῆς «Λαϊκῆς Ἕνωσης» ἁπλῶς ἀνέχθηκε αὐτοὺς τοὺς σχηματισμούς. Καὶ ὅμως αὐτοὶ ἦταν ἐκεῖνοι κυρίως ποὺ ἀγωνιζόμενοι μὲ τὰ λιγοστὰ μέσα ποὺ διέθεταν, δυὸ φορὲς ἔσωσαν τὴν κυβέρνηση τῆς «Λαϊκῆς Ἕνωσης»: Τὸ 1972 καὶ τὸ 1973, ὅταν ἔγιναν οἱ δυὸ μεγάλες «ἀπεργίες τῆς μπουρζουαζίας».

β) Τὸ νὰ ἐξωθηθοῦν συστηματικὰ αὐτοὶ οἱ σχηματισμοὶ ἐνάντια στὰ παραδοσιακὰ κόμματα καὶ τὴν κυβέρνησή τους, καὶ στηριζόμενοι σ' αὐτοὺς πρὶν κερδίσουν τὴ μεγάλη πλειοψηφία τῶν ἐργαζομένων, νὰ τοὺς νομίσουμε ἱκανοὺς νὰ περάσουν στὴν ἐπίθεση γιὰ τὴν κατάληψη τῆς καθολικῆς ἐξουσίας, μὲ κίνδυνο βέβαιο νὰ καταλήξουνε σὲ καρικατούρα τοῦ πλατειοῦ κινήματος τῆς ἐπανάστασης, καταντώντας το ἕνα ἁπλὸ «πραξικόπημα». Αὐτὸς ὁ κίνδυνος σκιαγραφήθηκε πραγματικὰ στὴν Πορτογαλία ἐξ αἰτίας τῆς ἰδεολογικῆς καὶ πολιτικῆς ἀνωριμότητας ὡρισμένων στοιχείων καὶ δυνάμεων τῆς ἐπαναστατικῆς ἀριστερᾶς.

Δὲν θὰ ἐξασφαλιστεῖ ἡ νίκη τῆς ἐπανάστασης, παρὰ μόνο χάρη σὲ μιὰ ἰσορροπημένη καθολικὴ ἀντίληψη τοῦ ἑνιαίου ἐργατικοῦ μετώπου, τῶν δυνάμεων, τῶν συμμαχιῶν, τοῦ προγράμματος, τῆς ταχτικῆς τῆς «δημοκρατίας τῆς βάσης» καὶ τῆς «ἀντιπροσωπευτικῆς δημοκρατίας» κλπ., δηλαδὴ τοῦ συνόλου τῶν παραγόντων ποὺ δροῦν σὲ ἀμοιβαία ἀλληλεπίδραση καὶ ποὺ προσδιορίζουν τὸ συγκεκριμμένο ἐπαναστατικὸ προτσέσο».

Ἡ ἀργοπορημένη ἀμφισβήτηση τῆς Κομμουνιστικῆς Λίγκας (L.C.R.)

Οἱ βουλευτικὲς ἐκλογὲς τοῦ 1978, κατὰ τὶς ὁποῖες θὰ τεθεῖ σαφῶς θέμα ἐξουσίας, πλησιάζουν, κι' αὐτὸ ἐπιβάλλει τὴν χωρὶς καθυστέρηση οἰκοδόμηση ἑνὸς ἰσχυροῦ ἐπαναστατικοῦ πόλου γιὰ τὴν αὐτοδιαχείριση. Σ' αὐτὰ τὰ πλαίσια ἡ πορεία τῆς L.C.R.*, ποὺ ἐκδηλώνει μιὰ νέα διάθεση ἑνότητας καὶ ἐνδιαφέρεται νὰ συμμετάσχει στὴν ἀνασύσταση τοῦ ἐπαναστατικοῦ ρεύματος, κάνει ἀναγκαῖο ἕνα πρῶτο ἀπολογισμό, μιὰ ἐπιστροφὴ στὸ παρελθόν.

(*) Ἐπαναστατικὸς Κομμουνιστικὸς Σύνδεσμος.

ΕΧΟΥΝΕ ΔΙΚΙΟ ΠΟΥ ΕΙΧΑΝ ΑΔΙΚΟ!

Θὰ μᾶς διευκολύνει σ' αὐτὸ τὸ ταξείδι ἡ κριτικὴ σκέψη τῶν Δ. Μπενσάϊντ καὶ Α. Ἄρθους πάνω στὴ δημιουργία τῆς L.C.R. τὸ 1969, ποὺ περιέχεται στὸ Νο 6 τῆς ἐπιθεώρησης τῆς L.C.R. «Κριτίκ Κομμουνίστ».

Τὸ ντεκὸρ εἶναι στημένο: «Τὸ Μάη τοῦ 68 ἡ ἐργατικὴ τάξη ἐλάχιστα, σ τ ὸ β ά θ ο ς τ η ς (ὑπογράμιση δική μας) κινήθηκε· συνέπεια προφανῶς φυσικὴ ἀπὸ τότε, κατὰ τὸ 69, ἡ ἀναγκαιότητα τοῦ κόμματος ἐκδηλώθηκε θεωρητικὰ μὲ μιὰ πράξη βολονταρισμοῦ χωρὶς νὰ γίνει δυνατὸ νὰ συνδεθεῖ μὲ μιὰ συγκεκριμένη μάχη γιὰ τὸν καθορισμὸ τοῦ δεσμοῦ μὲ τοὺς ἰδιαίτερους ρυθμοὺς ἀνάπτυξης ποὔχει ἡ ταξικὴ συνείδηση». Πράγματι ὁ «λενινισμὸς» τοῦ «Τί νὰ κάνουμε» (χωρὶς τοὺς διαδοχικούς του προλόγους) ἦταν τὸ θεωρητικὸ ὑπόβαθρο αὐτῆς τῆς ἀναγκαιότητας ποὺ ἐξαγγέλθηκε βροντώδικα. Μιὰ γέννηση μέσα σὲ τέτοιες συνθῆκες δὲν ἔμεινε χωρὶς συνέπειες πάρα πέρα καὶ μέχρι σήμερα.

Ἡ ἀνάλυση τῶν Δ. Μπενσάϊντ καὶ Α. Ἄρθους στηρίζεται στὸ ἀξίωμα: «Ὁ Μάης 68 δὲν ἤτανε τίποτα περισσότερο ἀπὸ μιὰ γενικὴ ἀπεργία μὲ ἀδρανὴ κατάληψη τῶν ἐργοστασίων». («Ἕνα μεγάλο διεκδικητικὸ κίνημα» ἔγραφε ἡ Οὐμανιτέ). Πῶς πέρα ἀπ' τὴν ἐξωτερικὴ μορφὴ τοῦ κινήματος δὲν μποροῦν νὰ δοῦν τὸ περιεχόμενό του, τὶς ἐμβρυώδεις τάσεις ποὺ πῆραν μερικὲς φορὲς (Νάντ, Τόμσον, Σάκλους κλπ.) συγκεκριμένη μορφή; Πῶς δὲν διακρίνονται οἱ βαθειὲς αὐτοδιαχειριστικὲς προσδοκίες τῶν μαζῶν ποὺ σπάγανε ἐδῶ κι' ἐκεῖ τὴ γραφειοκρατικὴ κρούστα γιὰ νὰ ἀρχίσουν τὴν ὀργάνωση τῆς κοινωνικῆς ζωῆς μέσα καὶ γύρω ἀπ' τὰ ἐργοστάσια; Πῶς δὲν διαπιστώνεται τὸ πλάτος τοῦ κινήματος ἀμφισβήτησης τῶν ἀστικῶν θεσμῶν;

Μόνο μιὰ τεράστια δόση βολονταρισμοῦ (αὐτο - δικαιωτική) μπορεῖ νὰ καταλήξει ἐκεῖ, δηλαδὴ ν' ἀποδώσει στὸ μαζικὸ κίνημα ὅρια ποὺ δὲν εἶναι τελικὰ παρὰ τὰ ὅρια τῆς 4ης Διεθνοῦς τὸ Μάη 68! Ἂν ἡ ἀνάλυση καὶ ἡ ἐπέμβαση αὐτοῦ τοῦ ρεύματος ἦταν ἐπιφανειακές, ἦταν γιατὶ καὶ τὸ ἴδιο τὸ κίνημα ἦταν ρηχό· εἶναι αὐταπόδεικτο! Οἱ αὐτοκριτικὲς λοιπὸν ποὺ περιέχονται στὸ ἄρθρο εἶναι ἀρκετὰ φιλοφρονητικές. Καταλήγουν νὰ δικαιώσουν μιὰ δραστηριότητα κυρίως ὀργανωτική, νὰ καθορίσουν αὐθαίρετα στὰ ἔτη 72—73 τὶς ἀρχὲς τῆς ἀνασύστασης τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος (τὴ στιγμὴ ποὺ γιὰ παράδειγμα, ἡ C.F.D.T. ἔπαιρνε ἀπ' τὸ 1970 θέση γιὰ τὴν ταξικὴ πάλη καὶ τὴν αὐτοδιαχείριση) κι' αὐτὸ γιὰ νὰ περισώψει ἕνα διάστημα (68—72) κατὰ τὸ ὁποῖο ὁ «λενινισμὸς πιεζόμενος» μπορεῖ καὶ πρέπει ν' ἀναπτυχτεῖ. Ἀπὸ κεῖ κι' ὕστερα γιὰ μᾶς εἶναι προφανὲς ὅτι «ἡ οὐσία τοῦ κόμματος εἶναι τὸ πρόγραμμα» ποὺ δημιουργεῖται ἀπ' τὶς κατακτήσεις μιᾶς στρατηγικῆς γιὰ τὴν ἐξουσία καὶ προσαρμόζεται στὶς ἀντιθέσεις καὶ τὶς κοινωνικὲς καὶ πολιτικὲς ἀνακατατάξεις.

Ἡ οἰκοδόμηση τῆς Κομμουνιστικῆς Λίγκας κατὰ στάδια (ὀργανωτικὸ καὶ μετὰ προγραμματικό), ποὺ περιγράφεται καὶ δικαιώνεται στὸ ἄρθρο, δὲν παύει νὰ μᾶς βάζει ἐρωτήματα, τόσο μᾶλλον ποὺ οἱ σύντροφοι δὲν φοβοῦνται τὶς ἀντιθέσεις. Ἀφοῦ δηλώσανε πὼς «κατὰ βάθος ἡ ἐργατικὴ τάξη ἐλάχιστα κινήθηκε», μᾶς ἐξηγοῦν στὸν ἐπίλογο ὅτι «τὸ θέμα τῶν θεσμῶν εἶναι ἕνας βασικὸς τομέας ὅπου ἀποκρυσταλλώνονται πολλὰ ζητήματα ποὺ εἶναι σχετικὰ μὲ

τὴ βαθειὰ θέληση γιὰ ἀλλαγὴ τοῦ τρόπου ζωῆς ποὺ φάνηκε τὸ Μάη 68». Τὸ πραγματικὸ κίνημα φέρνει στὴν ἐπιφάνεια ἀλλὰ δὲν ἀλλοιώνει τὴ μέθοδο ποὺ χρησιμοποιοῦν οἱ συντάκτες τοῦ ἄρθρου, οἱ ὁποῖοι σκύβουν πάνω στὸ δικό τους παθελθόν. Κι' ὁ συντηρητισμὸς ποὺ ρίχνει ἕνα ἐξομοιωτικὸ πέπλο πάνω σὲ μιὰ πορεία ἐμπειρ κή, θολὴ καὶ διστακτική, ἀποτελεῖ τὴ λυδία λίθο. Εὐτυχῶς αὐτὴ ἡ πολὺ ἐλεγχόμενη αὐτοκριτικὴ εἶναι ἡ ἔκφραση στὴν «κορυφὴ» ἑνὸς κινήματος ἀμφισβήτησης ποὺ ἁπλώνει τὶς ρίζες του στὴ νέα πολιτικὴ κατάσταση τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς καὶ τῆς κρίσης ποὺ συνεπάγεται. Αὐτὴ ἡ ἀμφισβήτηση ἐκφράστηκε καθαρὰ ἀπ' τοὺς ἀγωνιστὲς τῆς L.C.R. Γιατὶ καὶ πῶς;

ΕΝΑ ΔΥΣΚΟΛΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Ἡ κρίση τοῦ Κομμουνιστικοῦ Ἐπαναστατικοῦ Μετώπου (F.C.R.) εἶναι τὸ ἄμεσο ἀποτέλεσμα τοῦ προσανατολισμοῦ του ποὺ ἐκδηλώθηκε λίγο πολὺ σαφῶς μετὰ τὸ Μάη 68. Ἐπρόκειτο τότε γιὰ τὴ σφυρηλάτηση, μὲ θεαματικὲς πρωτοβουλίες, ἑνὸς ἐναλλακτικοῦ πρὸς τὸ ρεφορμισμὸ πόλου μὲ «κεντρομόλες σωρεύσεις» γύρω ἀπ' τὸν ἴδιο πυρήνα. Αὐτὸ ὑπέθετε ὅτι ἦταν δυνατὸ νὰ ἀναδειχτεῖ ἡ Κομμουνιστικὴ Λίγκα στοὺς κόλπους τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος σὰν ὁλοκληρωμένο ρεῦμα δίπλα στὸ ρεφορμισμὸ καὶ τὸ νεοσταλινισμὸ μὴ ἐφαρμόζοντας μιὰ πολιτικὴ Ἑνιαίου Μετώπου. Ἡ ἀριστερίστικη πολιτικὴ τῆς Κομμουνιστικῆς Λίγκας (ἰδιαίτερα στὴ σχολικὴ νεολαία) ἦταν ἀναπόφευκτο νὰ καταλήξει σὲ ἀποτυχία ἀπ' τὴ στιγμὴ ποὺ μιὰ νέα πολιτικὴ προοπτικὴ φάνηκε μὲ τὴ μορφὴ τῆς Ἕνωσης τῆς Ἀριστερᾶς πάνω στὸ Κοινὸ Πρόγραμμα. Στὰ 1972—73 ἡ διαπίστωση θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχε γίνει. Ἡ Κομμουνιστικὴ Λίγκα μόνη της δὲν ἦταν μιὰ ἀξιοσημείωτη δύναμη στὸ ἐργατικὸ κίνημα καὶ ἡ διατήρηση τῆς προηγούμενης πολιτικῆς θὰ ἦταν καταστροφική: ἔπρεπε κάτω ἀπ' τὴ πίεση τῶν γεγονότων νὰ καθοριστεῖ μιὰ ἄλλη.

Μέσα σ' αὐτὲς τὶς συνθῆκες ἄνοιξε ἡ προπαρασκευαστικὴ συζήτηση γιὰ τὸ τελευταῖο συνέδριο τοῦ F.C.R. Ποιὰ ἐκτίμηση πρέπει νὰ γίνει γιὰ τὴν ὑπογραφὴ τοῦ Κοινοῦ Προγράμματος; Πῶς νὰ ἐφαρμοστεῖ μιὰ πολιτικὴ ἑνιαίου μετώπου; Τί ἀντιπροσωπεύει μετὰ τὴ L.I.P. μιὰ στρατηγικὴ τοῦ ἐργατικοῦ ἐλέγχου; Πρέπει νὰ ἀγωνιστοῦμε γιὰ — καὶ μέσα στὰ νέα κοινωνικὰ κινήματα (γυναῖκες...); Ποιὸς εἶναι ὁ ἀπολογισμὸς καὶ τί οἱ προοπτικὲς ποὺ ὑπάρχουν γιὰ τὴ σχολικὴ νεολαία; Ποιὸ ἐπαναστατικὸ πρόγραμμα γιὰ ποιὸ τρόπο οἰκοδόμησης ἑνὸς ἐπαναστατικοῦ κόμματος πρέπει νὰ ἐπεξεργαστεῖ;

Τὸ F.C.R. θὰ ξαναγύριζε σ' αὐτὰ τὰ θέματα, ὠθημένο ἀπ' τὸν περιορισμὸ τοῦ πολιτικοῦ χώρου τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς μετὰ τὴ πόλωση ποὺ ἔφερε ἡ Ἕνωση τῆς Ἀριστερᾶς.

ΟΙ ΠΑΡΑΛΗΨΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΑΛΗΣ

Ἐμφανίστηκαν τάσεις. Ἦταν ὡστόσο ἐκπληκτικὸ νὰ παρατηρεῖς τὴν ἀκατάσχετη ἐμφάνιση ρευμάτων ποὺ ἀναπτύσανε τοὺς πιὸ ἀντιφατικοὺς προσανατολισμοὺς σὲ θέματα τόσο σημαντικὰ ὅπως ἡ φύση τῆς Ἕνωσης τῆς Ἀριστερᾶς, τοῦ Σοσιαλιστικοῦ κόμματος, τῶν μεταβατικῶν συνθημάτων στὸν ἀγώνα γιὰ τὴν ἐξουσία, τῆς αὐτοδιαχείρισης καὶ τῶν στόχων τῆς ἑνωτικῆς πολιτικῆς στὴν ἄκρα ἀριστερά.

Ἡ κατάσταση ἀπαιτοῦσε (καὶ ἀπαιτεῖ ἀκόμα περισσότερο σήμερα) μιὰ συγκεκριμένη ἀπάντηση σ' αὐτὰ τὰ προβλήματα. Καὶ θὰ ἐκτιμίσουμε τὶς ἀοριστίες τῶν προηγούμενων προσανατολισμῶν καὶ τὴν ἔλλειψη προετοιμασίας τοῦ F.C.R. νὰ τὰ ἀντιμετωπίσει ὅταν οἱ τέσσερεις αὐτὲς τάσεις ἐμφανίστηκαν.

Αὐτὸ ποὺ προξενοῦσε τότε ἰδιαίτερη ἔκπληξη ἦταν ἡ ἀπουσία ὁποιουδήποτε ἀπολογισμοῦ ἀπ' τὴν ἡγεσία τοῦ F.C.R. Ἡ «τάση 2» ποὺ συγκέντρωσε τὴ πλειοψηφία τῆς ἡγεσίας, συστάθηκε ἀνταγωνιστικὰ πρὸς τὴν «τάση 1» καὶ λίγο ἀργότερα πρὸς τὴν «τάση 3». Καμιὰ ἀπ' αὐτὲς τὶς τάσεις δὲν ἀμφισβητοῦσε τὸν τρόπο οἰκοδόμησης τῆς ἐπαναστατικῆς Διεθνοῦς, ποὺ ἀκολουθοῦσαν οἱ διάφορες φράξιες τῆς 4ης Διεθνοῦς. Δημόσια ἡ ψευδαίσθηση τῆς ὀργανωτικῆς ἑνότητας τῆς 4ης Διεθνοῦς συνεχιζόταν τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ φράξια ποὺ κατευθυνόταν ἀπ' τὸ ἀμερικάνικο τμῆμα ἔφτιαχνε (καὶ συνεχίζει νὰ φτιάχνει) σὲ πολλὲς χῶρες (θυγατρικὲς) ὀργανώσεις δίπλα στὰ ἐπίσημα τμήματα. Γι' αὐτὸ κιόλας ἡ συζήτηση γιὰ τοὺς τρόπους καὶ τὴ μέθοδο τῆς οἰκοδόμησης μιᾶς παγκόσμιας ὀργάνωσης δὲν ἄνοιξε καθόλου. Ἡ βεβαίωση τῆς ἀνάπτυξης, παρὰ τὶς αὐξανόμενες δυσκολίες, τοῦ πολιτικοῦ καὶ ὀργανωτικοῦ πλαίσιου τοῦ στήρου τῆς 4ης Διεθνοῦς, ἀντικαταστοῦσε τὸν προσανατολισμό. Ἐξακολουθεῖ νὰ τὸν ἀντικαθιστᾶ ὅπως τὸ ἀποδεικνύει ἡ πρόσφατη συνέντευξη ποὺ ἔδωσε ὁ Ἐρνὲστ Μαντέλ στὸ Πολιτίκ Ἐμπντό. Μᾶς ἐξηγεῖ μ' αὐτὴ τὴν εὐκαιρία ὅτι ἡ ὀνομασία μπορεῖ ν' ἀλλάξει ἐφ' ὅσον μιὰ συμφωνία «στρατηγικὴ καὶ ταχτικὴ» θὰ γινόταν μὲ ὁρισμένες ὀργανώσεις. Πάρα πέρα ὅμως θεωρεῖ πάντα τὴν 4η Διεθνὴ σὰν τὸν πυρήνα τῆς μαζικῆς Διεθνοῦς ποὺ θὰ πρέπει νὰ οἰκοδομηθεῖ. Τελικὰ ἂν καὶ τὸ λεωφορεῖο ἔχει πολλοὺς ὁδηγοὺς καὶ ἀπροσδιόριστες κατευθύνσεις, μποροῦμε ν' ἀλλάξουμε νούμερο ἀλλὰ ὄχι κι' ὄχημα!...

Ἐπίσης στὸ ἀποφασιστικὸ θέμα τῆς αὐτοδιαχείρισης, ὑπῆρξε σιωπὴ ἢ κάτι τέτοιο. Ἀλλὰ ἂς ξαναγυρίσουμε στὶς βασικὲς θέσεις τῶν διαφόρων τάσεων ἔτσι ὅπως ἐκφράστηκαν τότε.

Η ΕΝΩΣΗ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΚΑΙ Η «ΤΑΣΗ 1»

Γιὰ τὴν «τάση 1» δὲν ἔχει ἡμίμετρα: «Ἡ ἕνωση τῆς ἀριστερᾶς ἀναπτύχθηκε ἐνάντια στὸ Μάη 68, ἐνάντια στὴ διατήρηση καὶ τὴν ἀνάπτυξη τῆς ἐργατικῆς μαχητικότητας. Θεωρῶ καὶ πρέπει νὰ καταγγελθεῖ αὐτὴ ἡ συμμαχία σὰ μιὰ «συνθηκολόγηση τοῦ Κ.Κ.Γ.», ἑνὸς ἐργατικοῦ κόμματος, ἀπέναντι στὸ Σ.Κ., ποὺ εἶναι κόμμα ἀστικό, κατὰ τὴν ὑπογραφὴ τοῦ Κοινοῦ προγράμματος (καὶ ποὺ τείνει νὰ γίνει ἕνα κόμμα ἐργατο - ἀστικὸ χάρη στὸ προτσὲς ἀνοίγματος ποὺ ἄρχισε μὲ τὸ Συνέδριο τοῦ Σ.Κ.)».

Παρακάμπτοντας τελείως τὸν ἀντιφατικὸ χαρακτήρα τῆς Ἕνωσης τῆς Ἀριστερᾶς, αὐτὴ ἡ τάση δὲν ἔβλεπε τὸ θέμα παρὰ ἀπὸ μιὰ ἄποψη: τὴν ἄποψη τῆς φύσης τῶν ἡγεσιῶν τοῦ Προγράμματος. Ἀγνοοῦσε τελείως πὼς αὐτὴ ἡ ἕνωση δημιουργοῦσε (καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ δημιουργεῖ) ἀ ν τ ι κ ε ι μ ε ν ι κ ὰ τὶς συνθῆκες μιᾶς ἀνόδου τῆς ἐργατικῆς τάξης στὴν ἐξουσία.

Ἐπίσης ἀφοῦ ἔθαψε κάπως στὰ γρήγορα τὴ S.F.I.O. (τὸ Σοσιαλιστικὸ Κόμμα) καθὼς ἔκανε καὶ τὸ πιὸ μεγάλο μέρος τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς, στάθηκε ἀνίκανη νὰ συσχετίσει τὴν πίεση τῆς ἐργατικῆς τάξης που ἀπαιτοῦσε μιὰ πολιτικὴ

διέξοδο μὲ τὴν ἐμφάνιση νέων στρωμάτων μισθωτῶν ποὺ ἔδωσαν μιὰ κοινωνικὴ βάση στὴν ἀνανέωση τῆς σοσιαλδημοκρατίας· αὐτὸ τὸ προτσὲς προωθοῦσε ὡστόσο τὸ Σ.Κ. στὴ πρώτη ἐκλογικὴ θέση μεταξὺ τῶν ἐργατικῶν κομμάτων καὶ τὸ καθιστοῦσε μιὰ πολὺ σημαντικὴ δύναμη στὸ ἐργατικὸ κίνημα. Ἡ «τάση 1» κατέφυγε σὲ μιὰ πλείρη σιωπή, ὅταν ἦταν νὰ δώσει μιὰ μεταβατικὴ ἀπάντηση στὴ κρίση τοῦ καθεστῶτος. Καὶ τί νὰ κάνει, πράγματι, ἀφοῦ ἡ λογική της θὰ τὴν ὁδηγοῦσε νὰ προτείνει μιὰ «Κυβέρνηση Κ.Κ. — Σ.Κ.»;

ΑΤΟΛΜΙΑ ΣΤΗΝ ΗΓΕΣΙΑ Ή Η ΑΛΛΑΓΗ ΜΕΣ' ΤΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Ἔχοντας (μὲ καθυστέρηση) ἐκτιμήσει πολὺ πιὸ σωστὰ τὴν κατάσταση μετὰ τὴν ὑπογραφὴ τοῦ Κοινοῦ προγράμματος ἡ «τάση 2» ἔκανε τὴν αὐτοκριτική της πάνω στὴν ἔκκληση νὰ ψηφίσουν μέχρι τοὺς ριζοσπάστες τῆς ἀριστερᾶς στὶς ἐκλογὲς τοῦ Μάρτη 73. Ἐκεῖ ποὺ ἄρχιζαν τὰ πραγματικὰ προβλήματα ἡ φύση αὐτῆς τῆς τάσης ἀποκαλυπτόταν: ὁ συντηρητισμὸς ποὺ κατέληγε ἀναγκαστικὰ σὲ μιὰ θολὴ πορεία ἐφ' ὅσον παρουσιαζόταν σὰν ἡ «συνέχιση» τῆς ὀργάνωσης. Ἔτσι ἡ «τάση 2» ἔγινε ὁ ὑπέρμαχος τῆς «ἐργατικῆς καμπῆς» ποὺ σήμαινε ἕνα προσανατολισμὸ πρὸς τὰ μεγάλα ὀχυρὰ τοῦ προλεταριάτου. Ἔξω ἀπ' τὴν πραγματικότητα τῶν προβλημάτων τῶν σχετικῶν μὲ τοὺς τρόπους ἐξάπλωσης μιᾶς ὀργάνωσης, αὐτὴ ἡ «καμπὴ» φάνηκε ἀρκετὰ γρήγορα σὰ βολονταρισμός, ἀντικαθιστώντας ἕναν ὀργανωτικὸ ἀναπροσανατολισμὸ στὴν πολιτικὴ συζήτηση πάνω στοὺς γενικοὺς πολιτικοὺς στόχους καὶ πάνω στὴν ἐπέμβαση στοὺς διαφόρους τομεῖς, ἀναβάλλοντας γιὰ ἀργότερα τὴ συζήτηση γιὰ τὶς ἀπαντήσεις ποὺ ἡ «τάση 3» προσπαθοῦσε νὰ δώση γιὰ τὶς συνθῆκες μιᾶς πραγματικῆς εἰσχώρησης τῆς ἐργατικῆς τάξης. Ἔτσι σχετικὰ μὲ τὶς σχέσεις μὲ τὶς παραδοσιακὲς ὀργανώσεις, τὸ ἐπιχείρημα ποὺ ἤθελε νὰ ἐξαρτᾶται ἡ ἐφαρμογὴ τῆς στρατηγικῆς καὶ τῆς τακτικῆς τοῦ ἑνιαίου μετώπου ἀπ' τὴν ὕπαρξη τοῦ ἐπαναστατικοῦ κόμματος μπῆκε στὴ μπάντα. Καὶ τὸ ὑποκατάστησανε μὲ μιὰ πορεία ποὺ ὑποβίβαζε τὸ ἱστορικὸ πλαίσιο τῆς κυριαρχίας τῶν ρεφορμιστικῶν προσανατολισμῶν, μὲ τὴν ἁπλὴ συγκυρία τῆς στάσης τῶν παραδοσιακῶν ἡγεσιῶν στὶς κοινωνικὲς καὶ πολιτικὲς συγκρούσεις. Ἔτσι ἡ «τάση 2» χαρακτήριζε τὴν περίοδο σὰ «μιὰ μέση κατάσταση ὅπου οἱ πλατειὲς μάζες δὲν θέτουνε ἀντικειμενικὰ πρόβλημα ἐξουσίας, βάζουν ὅμως θέμα ἐξουσίας μέσω τῆς ἐρώτησης: «πῶς ν' ἀπαλλαγοῦμε ἀπ' τὸ καθεστὼς». Θαῦμα σύγχισης ὅπου μιὰ κατάσταση γειτονεύει μὲ τὸ ἀντίθετό της καὶ ἡ συνέχεια ἐπιβεβαιώνει τὴν ἀναποφασιστικότητα. Ἔτσι, ἂν στὶς μελλοντικὲς συγκρούσεις τὸ Κ.Κ. καὶ τὸ Σ.Κ. «προδώσουν ἀνοιχτὰ ὅπως τὸ Μάη τοῦ 68, θἆταν ὀππορτουνισμὸς νὰ ὑποστηριχτεῖ μιὰ κυβέρνηση Κ.Κ. — Σ.Κ.». Ἐνῶ ἀντίθετα «ἂν οἱ ρεφορμιστὲς μποῦν ἐπικεφαλῆς τοῦ κινήματος γιὰ νὰ τὸ φρενάρουν (αὐτὸ κυρίως ἔγινε στὴ L.I.P. καὶ τὸ Μάη 68) τότε ὀφείλουμε νὰ τοὺς ποῦμε «ἀναλάβετε τὶς εὐθύνες σας! Κυβέρνηση Κ.Κ. — Σ.Κ.». Ἔτσι ὅταν τὸν Ἰούνη 1968 ὅταν τὸ Κ.Κ. καὶ ἡ C.G.T. κατέβασαν σὲ διαδήλωση 800.000 ἐργάτες ποὺ φώναζαν «λαϊκὴ κυβέρνηση» δὲν ἔπρεπε ν' ἀγωνίζεται κανεὶς γιὰ μιὰ κυβέρνηση τῶν ἐργατικῶν κομμάτων στηριγμένη στὰ συνδικάτα καὶ κυρίως στὶς ἐπιτροπὲς τῆς βάσης. Ὡστόσο πρὶν ἀκόμα ἀπ' αὐτὴ τὴ συζήτηση μιὰ κεντρικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ F.C.R. ψήφισε ὑπὲρ τοῦ συνθήματος «κυβέρνηση τῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων μέσω γενικῆς ἀπεργίας». Λὲς κι ἡ γενικὴ ἀπεργία ἀποτελοῦσε ἐγγύηση γιὰ τὸν μὴ «ὀππορτουνιστικὸ» χαρακτῆρα τοῦ συνθήματος! Ὅμως ὁ δυναμισμὸς ποὺ θὰ ξεπερνοῦσε μιὰ τέτοια κυβέρνηση βρίσκεται κυρίως στὴ μάχη γιὰ τὸ πρόγραμμα καὶ τὶς ἐπιτροπὲς βάσης κι ὄχι στὸ τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο θὰ φτάσει στὸ Ματικὸν ἢ τὰ Ἠλύσια. Κι' ἀκόμα γιατὶ νὰ ἀποσιωπᾶτε τὸ ὄνομα αὐτῶν τῶν ὀργανώσεων; Πρόκειται γιὰ τίποτα ἄλλο ἐκτὸς ἀπ' τὸ Κ.Κ. καὶ τὸ Σ.Κ.; Στὴν πραγματικότητα αὐτὲς οἱ ἀμφιταλαντεύσεις, αὐτὲς οἱ μεταστροφὲς ἐπισφραγίζουν μιὰ ἀντίληψη παράδοξα περιορισμένη τοῦ ἑνιαίου μετώπου. Τὸ ὑποβιβάζουν στὶς καθορισμένες πρωτοβουλίες ποὺ θὰ ἐπιτρέψουν νὰ ἐπιβληθεῖ στοὺς ρεφορμιστὲς ἡ ἑνότητα δράσης γιὰ νὰ τοὺς ξεπεράσουν ἢ νὰ τοὺς ἀπομονώσουν σὲ περίπτωση ἄρνησης. Αὐτὰ τὰ καθήκοντα, ἀπόλυτα ἀναγκαῖα, ἀπομονώνουν τὸν ἀγῶνα γιὰ τὸ ἑνιαῖο μέτωπο ἀπ' τὴν ἴδια τὴ βάση γιὰ τὸ τί ἐπιβάλουν στὴν κορυφὴ ὅταν εἶναι ἀποκομμένα ἀπ' αὐτὸ ποὺ συνιστᾶ λογικὰ τὸν ἀκρογωνιαῖο λίθο: τὸν ἀγώνα γιὰ μιὰ ἐργατικὴ λύση στὴν κρίση, καλώντας τὶς μάζες νὰ δοκιμάσουν συγκεκριμένα τὶς κατευθύνσεις ποὺ τοὺς προτείνουν οἱ ἡγεσίες στὶς ὁποῖες δίνουν σήμερα τὴν ἐμπιστοσύνη τους.

Ἡ συγκυρία τῶν κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν ἀγώνων δίνει σ' αὐτὸ τὸ σύνθημα μιὰ καυτὴ ἐπικαιρότητα· περνάει ἀπ' τὴν προπαγάνδα στὴν ἀγκιτάτσια;'Αλλὰ σὲ καμιὰ περίπτωση δὲν μπορεῖ νὰ κινηθεῖ ἀνάμεσα σὲ δυὸ ρεύματα. Γιατὶ ἡ πολιτικὴ ἐπικαιρότητα κυριαρχεῖται ἀπ' τὴν κρίση τοῦ καθεστῶτος καὶ τὴν ἱκανότητα τῆς ἐργατικῆς τάξης νὰ τὴν ἀντιμετωπίσει. Ἀκόμα καὶ μετὰ τὶς περιφερειακὲς ἐκλογὲς δὲν φαίνεται ὅτι τὸ L.C.R. ἔδωσε ἕνα τέλος στοὺς δισταγμοὺς ποὺ τὸ χαρακτηρίζουν πάνω σ' αὐτὸ τὸ θέμα.

Ἡ πολιτικὴ τοῦ ἑνιαίου μετώπου δὲν μπορεῖ νὰ διεξαχθεῖ ἀνεξάρτητα ἀπὸ μιὰ βαθειὰ κατανόηση αὐτοῦ ποὺ ὁδηγεῖ τὴ δυναμικὴ τῶν κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν ἀγώνων. Στρατηγικὴ κοινωνικῶν συμμαχιῶν, ταχτικὴ ἑνιαίου μετώπου καὶ οἰκοδόμηση ἑνὸς ἐπαναστατικοῦ κόμματος ἑνοποιοῦνται σ' ἕνα κοινὸ βάρθρο: τὸ πρόγραμμα.

ΤΑ ΝΕΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΜΕΤΩΠΟ

Μ' αὐτὴ τὴν ὀπτικὴ οἱ συνθῆκες τοῦ ἀγώνα γιὰ τὸ ἑνιαῖο μέτωπο εἶναι διαφορετικὲς σήμερα ἀπ' τὶς συνθῆκες ἀνάμεσα στοὺς δύο πολέμους. Δὲν στηρίζεται πιὰ ἀποκλειστικὰ στὴ σχέση ἀνάμεσα στὴ μαχητικὴ φράξια τῆς ἐργατικῆς τάξης καὶ τὶς πλατειὲς μάζες. Ἡ καλύτερα τοποθετεῖ αὐτὴ τὴ σχέση σ' ἕνα νέο περιεχόμενο ποὺ χαραχτηρίζεται ἀπ' τὴν ἐμφάνιση νέων προλεταριοποιημένων στρωμάτων ποὺ ἀναπτύχθηκαν μὲ τὴν ἐπιστημονικὴ καὶ τεχνικὴ ἐπανάσταση. Ἰδιαίτερα εὐαίσθητα, λόγω τῆς κοινωνικῆς τους θέσης στὶς διάφορες μορφὲς ἀστικῆς καταπίεσης, ξεφεύγουν τμηματικὰ ἀπ' τὴν ἐπήρεια τῶν ρεφορμιστικῶν κατευθύνσεων καὶ πλαταίνουν τὸ πεδίο τῶν ἀντιφάσεων κάνοντας δυνατὸ τὸ ξεπέρασμα τῶν παραδοσιακῶν ἡγεσιῶν.

Συμπεριλαμβάνονται ἐπίσης σ' αὐτὲς τὶς νέες συνθῆκες τὰ νέα κοινωνικὰ κινήματα ποὺ ἐμφανίστηκαν στὴ σχολικὴ νεολαία, στὶς γυναῖκες καὶ τὶς ἐθνικὲς μειονότητες.

Ἔτσι σὲ περίπτωση νίκης τῆς ἀριστερᾶς τὸ σύνθημα: «Διακόψτε κάθε σχέση μὲ τὴ μπουρζουαζία· ἔξω ὁ Ζισκάρ· κυβέρνηση Κ.Κ. — Σ.Κ. στηριγμένη στὰ συνδικάτα καὶ τὶς ἐπιτροπὲς βάσης» δὲν θὰ συμπεριλάβει μόνο στὸ πλάνο τοῦ προγράμματος τὴ διεκδίκηση «ἐθνικοποιήσεις κάτω ἀπὸ ἐργατικὴ διαχείριση» ἀλλὰ καὶ «ἐλεύθερες καὶ δωρεὰν ἐκτρώσεις, αὐτοδιαχείριση τῶν γυναικείων κέντρων, διεύθυνση τῶν λυκείων, C.E.T., πανεπιστημίων ἀπ' τοὺς δασκάλους καὶ τοὺς σπουδαστὲς σὲ συνεργασία μὲ συνδικάτα, μαθητευόμενους κλπ., τὸ σταμάτημα τοῦ πυρηνικοῦ προγράμματος, τοπικὴ αὐτοδιαχείριση, σχέδια πολεοδομίας ἐπεξεργασμένα συλλογικὰ κλπ.».

Ἐπίσης, ὁ μετασχηματισμὸς τῆς ἐργατικῆς τάξης, ἡ ἐμφάνιση, ἀρχίζοντας ἀπ' τοὺς τομεῖς σύγχρονης τεχνολογικῆς ἀνάπτυξης, μιᾶς ἀμφισβήτησης τῆς καπιταλιστικῆς ὀργάνωσης ἐργασίας καὶ τῶν σκοπῶν της, προσφέρει μιὰ νέα προγραμματικὴ βάση γιὰ μιὰ διέξοδο μέσα στὴν ἑνότητα δράσης, διαρθρωμένης γύρω ἀπ' τὴν αὐτοδιαχείριση.

ΚΑΙ ΣΤΟ ΜΑΖΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ;

Θὰ πρέπει γι' αὐτὸ νὰ περιοριστεῖ ἡ δραστηριότητα τῶν ἐπαναστατῶν στοὺς τομεῖς τοὺς «λιγώτερο προτιμούμενους» ἀπ' τὶς παραδοσιακὲς ὀργανώσεις; Καί, ἰδιαίτερα, μπορεῖ κανεὶς ν' ἀπομονώσει τὰ καθήκοντα σ' αὐτοὺς τοὺς τομεῖς (ὅπως μετὰ σὲ κάποια «ἔπαλξη») ἀπ' τὶς γενικὲς ἀναγκαιότητες τοῦ ταξικοῦ ἀγῶνα; Ἡ «τάση 2» ἔμοιαζε ν' ἀπαντάει θετικὰ δηλώνοντας: «ὅταν οἱ μάζες δὲν θέτουν ἀντικειμενικὰ πρόβλημα ἐξουσίας (πράμα ποὺ γιὰ μᾶς δὲν συμβαίνει) . . . τότε οἱ ἐπαναστάτες ὀφείλουν(. . .) νὰ διδάξουν αὐτὰ τὰ καθήκοντα στὴν ἐργατικὴ πρωτοπορία». Πῶς νὰ «διδάξει τὴν πρωτοπορία» ἔξω ἀπ' τὶς ἀνάγκες τοῦ συνόλου τῆς ἐργατικῆς τάξης, ἰδιαίτερα σὲ θέματα ἐξουσίας;

Ἀντίθετα τὸ θέμα μὲ ἄλλους ὅρους καταλήγει ἀναγκαστικὰ σ' ἕναν ἀσταθῆ προσανατολισμὸ ποὺ ἐναλλάσει ἀνάλογα μὲ τὶς ἐποχὲς καὶ τοὺς τομεῖς ἐπέμβασης, τὸν ἀριστερισμὸ καὶ τὸν καιροσκοπισμό. Μπορεῖ νὰ βρεῖ μιὰ «ἀντικειμενικὴ» βάση σ' αὐτὲς τὶς ἀστάθειες σὲ μιὰ κατάσταση ὅπου οἱ διάφοροι «τομεῖς τοῦ μαζικοῦ κινήματος χαρακτηρίζονται ἀπὸ ρυθμοὺς ὡρίμανσης διαφορετικοὺς καὶ ἄνισους». Ἀλλά, ἀκριβῶς, ἡ ἀναζήτηση ἑνὸς τρόπου ἐξισορρόπισης συνεπάγεται τὴν υἱοθέτηση ἑνὸς προσανατολισμοῦ ποὺ ἐνσωματώνει τὰ νέα προβλήματα ποὺ θέτει ἡ ἐποχὴ τοῦ μοντέρνου καπιταλισμοῦ διαρθρώνοντάς τα γύρω ἀπὸ ἕνα νέο αὐτοδιαχειριστικὸ προγραμματικὸ σύνολο. Κι' αὐτὸ μ' ὅλες τὶς συνέπειες ποὺ ἀπορέουν γιὰ τὸν τρόπο σύστασης καὶ λειτουργίας ἑνὸς ἐπαναστατικοῦ κόμματος.

Ἀρνούμενη νὰ ὀργανώσει τὴ μάζα τῶν φοιτητῶν, τῶν μαθητῶν τῶν λυκείων καὶ τῶν κολλεγίων σὲ μόνιμες μὲ συνδικαλιστικὸ χαραχτήρα ὀργανώσεις, κλείνοντας τὰ μάτια μπροστὰ στὴν αὐτοδιαχειριστικὴ δυναμικὴ τοῦ ἐργατικοῦ ἐλέγχου μετὰ τὴ L.I.P., ἡ «τάση 2» μὲ τὶς προτάσεις της ἐξακολουθεῖ πραγματικὰ τὴ «συνέχιση» μιᾶς σεχταριστικῆς κατεύθυνσης ἀπέναντι στὸ μαζικὸ κίνημα.

Ὅλες αὐτὲς οἱ παρατηρήσεις χρειάζεται νὰ μὴν ἀποκρύψουν ἕνα γενικὸ στοιχεῖο ποὺ δὲν θὰ πρέπει νὰ ὑποτιμήσουμε: τὸ ἄνοιγμα τῆς συζήτησης πάνω σ' αὐτὰ τὰ προβλήματα: Ἀκόμα κι' ἂν οἱ ἀρχικὲς θέσεις αὐτῆς τῆς τάσης εἶχαν χαραχτήρα «ἄκαμπτο» δέχτηκαν τὴν πραγματικὴ πίεση τῶν κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν γεγονότων. Ἔτσι γιὰ τὸ γυναικεῖο κίνημα, ἀγωνίστριες ἔφτασαν νὰ διακηρήξουν: «Γιὰ δυὸ χρόνια, ὑπολογίζαμε στὴν ἀνάλυσή μας τὸ M.L.F.* σὰ μικροαστικὸ κίνημα, εὐχαριστημένες ποὺ εἴχαμε βρεῖ ἕνα ἄλλοθι γιὰ νὰ μὴ κάνουμε τίποτα. Τὰ κορίτσια τῆς A.M.R. κατέχοντας μιὰ πιὸ βαθειὰ κατανόηση τῆς σημασίας τοῦ προβλήματος παρέμειναν στὰ A.G. τῶν Καλῶν Τεχνῶν καὶ μπόρεσαν νὰ πετύχουν νὰ γίνει ἀποδεχτὴ καὶ νὰ προχωρήσει μιὰ συζήτηση ξεκαθαρίσματος. Χάρη σ' αὐτὴ τὴ δουλειὰ ἄρχισαν οἱ συνοικιακὲς ὁμάδες νὰ σχηματίζονται προοδευτικὰ συντονισμένες καὶ αὐτόνομες ἀπὸ τὰ A.G. τῶν Καλῶν Τεχνῶν».

Στὸ κίνημα τῆς σχολικῆς νεολαίας, οἱ ἐπανεκτιμήσεις κατευθύνονται πρὸς τὴ μονιμότητα ἑνὸς μαζικοῦ συνδικαλιστικοῦ κινήματος. Μὲ πόση ἀντίσταση ὡστόσο, ὅταν βλέπουμε τοὺς Δ. Μπενσάϊντ καὶ Α. Ἄρθρους (στὸ παρὰ πάνω ἀναφερόμενο ἄρθρο) νὰ δικαιώνουν τὴν πολιτικὴ καταστροφὴ τῆς U.N.E.F. τὸ 69 πρὸς ὄφελος ἑνὸς μαζικοῦ πολιτικοῦ κινήματος, φοιτητικὸ παράρτημα τῆς Κόκκινης Βοήθειας, τὸ ὁποῖο ἐνταφιάστηκε λίγες βδομάδες μετὰ τὴ γέννησή του.

Ποιὰ εἶναι ἡ κοινὴ βάση σ' αὐτὴ τὴν πολιτική; Βρίσκεται στὴν ἐμμονὴ σὲ μιὰ ἀντίληψη δῆθεν «λενινιστικὴ» γιὰ τὴ λειτουργία τοῦ ἐπαναστατικοῦ κόμματος στὶς σχέσεις του μὲ τὸ μαζικὸ κίνημα. Ἡ L.C.R. δὲν εἶναι ἀνεπηρέαστη ἀπ' τὴν ἐπίδραση τῶν νέων ἱστορικῶν παραγόντων. Εἰσχωροῦνε στοὺς κόλπους της, μὰ ἡ συνοχὴ τῆς ἐπέμβασης δὲν ἔχει ἀκόμα οἰκοδομηθεῖ μὲ βάση τὶς νέες ἀπαιτήσεις τοῦ ταξικοῦ ἀγῶνα ποὺ μάλλον ὑποτιμοῦνται καὶ ἀπομονώνονται. Ἡ στρατηγικὴ οἰκοδόμησης τῆς Ἐπαναστατικῆς ὀργάνωσης ἀκολουθεῖ ἕνα προκαθορισμένο «πιστεύω» ποὺ βασίζεται πάνω στὶς θεωρητικὲς ἀπλουστεύσεις τῆς μπολσεβίκικης ἐμπειρίας.

ΑΝ ΕΙΧΑΝΕ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΙ ΤΑ ΚΕΝΑ...

Ἡ «τάση 3» ξαναγύρισε στὸ σύνολο αὐτῶν τῶν προβλημάτων μ' ἕνα τρόπο ποιοτικὰ διαφορετικὸ ἀπ' τὶς ἄλλες τάσεις μιὰ καὶ προσπαθοῦσε νὰ καθορίσει μιὰ πολιτικὴ μὲ βάση τοὺς μετασχηματισμοὺς τῆς καπιταλιστικῆς κοινωνίας καὶ τὴν πιὸ πλατειὰ ἔννοια τοῦ προλεταριάτου. Ἔγραφε γιὰ παράδειγμα: «Ἂν τὰ C.F.T. τροφοδοτοῦνται ἀπ' τὸ κλασικὸ προλεταριάτο (. . .) τὰ λύκεια ἀνακατεύουν τὰ παιδιὰ τῶν προλετάριων (μὲ τὴν πλατειὰ ἔννοια) μὲ τὰ παιδιὰ τῶν μικροαστῶν, ποὺ προορίζονται χωρὶς νὰ τὸ ξέρουν, στὴ πλειοψηφία τῶν περιπτώσεων, νὰ κατέβουν (. . .) τὸ φαινόμενο τῆς προλεταριοποίησης τῶν «μεσαίων στρωμάτων» καὶ τὴ σχέση της μὲ τὶς ἀνάγκες τῆς τρίτης βιομηχανικῆς ἐπανάστασης, ἄλλαξαν τὴ φύση τοῦ πανεπιστημιακοῦ κόσμου (. . .) τὸ μεγάλο μέρος τῆς σχολικῆς καὶ φοιτητικῆς νεολαίας ἀπ' τὴ κοινωνική του φύση εἶναι συστατικὸ κομμάτι τῆς κυριαρχουμένης τάξης κι' ἐξ ἄλλου δένεται μαζί της, ἀπ' τὴ συνείδηση τῆς ἀβεβαιότητάς του ὡς πρὸς τὸ μέλλον του».

Αὐτὴ ἡ τάση ποὺ ἐπιθυμοῦσε νὰ δεῖ τὴν L.C.R. νὰ ἀναλάβει μιὰ «κομμουνιστικὴ ἀνασύνταξη» ἐνάντια στὶς οἰκονομιστικὲς ἐργατιστικὲς ἀποκλίσεις τῆς ἡγεσίας, πῆρε τὴν πρωτοβουλία μιᾶς συζήτησης γιὰ τὴν ἀνασύσταση τοῦ ἐρ-

* Κίνημα γιὰ τὴν Ἀπελευθέρωση τῆς Γυναίκας

γατικοῦ κινήματος. Πρότεινε τὸ «ἑνιαῖο μέτωπο τῶν ἐργαζομένων» σὰν στρατηγικὸ ἄξονα, ἐπιμένοντας γιὰ τὴν ἀναγκαιότητα μιᾶς μεταβατικῆς λύσης στὸ θέμα τῆς ἐξουσίας. Ἔτσι προώθησε τὸ σύνθημα γιὰ κυβέρνηση Κ.Κ. — Σ.Κ. στηριγμένη στὴν κινητοποίηση τῶν μαζῶν γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ ἑνὸς ἀντικαπιταλιστικοῦ προγράμματος. Κάνοντας ζωντανὴ κριτικὴ στὶς θεωρητικὲς ἀπλουστεύσεις περὶ «ριζοσπαστικοποίησης τῶν μικροαστῶν» ἀντίθετα ἀνέλυε τὴ στάση τῆς νεολαίας σὰ ριζοσπαστικοποίηση ἑνὸς στρώματος ποὺ ὑφίσταται μιὰ εἰδικὴ καταπίεση. Ἐπίσης κατανοοῦσε τὴ σημασία τῆς ἀνάπτυξης τοῦ γυναικείου κινήματος ποὺ ἐξελισσόταν σὲ μαζικὸ κίνημα ἔξω ἀπ' τὰ ὀργανωτικὰ πλαίσια τοῦ παραδοσιακοῦ ἐργατικοῦ κινήματος, προτσὲς ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ ὁδηγήσει σὲ μιὰ δεκαπλασιασμένη ἀπήχηση τῶν ἐπαναστατικῶν ἰδεῶν στοὺς κόλπους του.

Ἐλλείψη μιᾶς βαθειᾶς μελέτης γιὰ τὸν ἐκφυλισμὸ τῶν προηγούμενων ἐπαναστάσεων, μιᾶς ἀνάλυσης τῶν συνεπειῶν τῶν ἀντικειμενικῶν μεταβολῶν τοῦ προλεταριάτου, ποὺ ἔχει προικιστεῖ μὲ νέες ἱκανότητες καὶ προσδοκίες, ἡ πολιτικὴ σκέψη γιὰ τὴ γενικὴ ἀντίληψη τοῦ ἐπαναστατικοῦ κόμματος ἔμεινε ὡστόσο περιορισμένη. Μποροῦμε ὅμως νὰ διαβάσουμε στὶς θέσεις τῆς «Τάσης 3» μιὰ κριτικὴ τοῦ «ὑπερ-μπολσεβίκικου κόμματος ποὺ νοεῖται σὰν ὀργάνωση μειοψηφίας, ὁδηγὸ καὶ στρατιωτικὸ μηχανισμὸ ὑπεράνω τῶν μαζῶν καὶ σὰν τέτοιο ὑποκαταστάτη τῆς δράσης τους». Αὐτὴ ἡ τάση ἀπαίτησε ἐπίσης τὴ βελτίωση τῆς δημοκρατικῆς λειτουργίας τῆς L.C.R. καὶ τὴν ἀνύψωση τοῦ θεωρητικοῦ της ἐπιπέδου.

Ἀλλὰ πάνω στὸ ἀποφασιστικὸ πρόβλημα τῆς αὐτοδιαχείρισης ἐκδηλώθηκαν περισσότερο τὰ ὅρια τῆς ἐπεξεργασίας της(1). Ἔτσι στὶς θέσεις αὐτῆς τῆς τάσης διαβάζουμε: «Συμφωνοῦμε μὲ τὸ αὐτοδιαχειριστικὸ σχέδιο στὸ μέτρο ποὺ αὐτὴ ἡ προοπτικὴ ἀποδεσμεύεται ἀπὸ λαθεμένες κατευθύνσεις ποὺ θὰ τὴν παρέκλιναν». Δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε τὸ ἴδιο πρᾶμα γιὰ ὅ,τι ἀφορᾶ τὴν ἐπανάσταση, τὸ σοσιαλισμό, τὸ ἐπαναστατικὸ κόμμα; Αὐτὲς οἱ ἐπιφυλάξεις γιὰ τὴν αὐτοδιαχείριση συνηχοῦν μὲ τὶς προτάσεις αὐτῆς τῆς τάσης τὶς σχετικὲς μὲ τὴν ἐπέμβαση στὸ μαζικὸ κίνημα. Γιατὶ ἡ διαπάλη γύρω ἀπ' τὸ κόμμα δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι μόνο θεωρητική. Ὑλοποιεῖται στὸ πρόγραμμα δηλ. μεταξὺ ἄλλων στὸν τρόπο ὀργάνωσης καὶ στοὺς στόχους ποὺ προτείνονται στὸ μαζικὸ κίνημα. Ἔτσι, νὰ ζητᾶς νὰ ἐπέμβεις στὴ νεολαία ἢ τὸ γυναικεῖο κίνημα μὲ ὀργανώσεις δεμένες ἀπ' εὐθείας μὲ τὰ πολιτικὰ κόμματα σημαίνει νὰ ἀρνιέσαι τὴν ἰδιαιτερότητα τῆς ἐποχῆς. Αὐτὴ ἡ ἀντίληψη ἔρχεται πραγματικὰ σ' ἀντίφαση μ' ὅλες τὶς, ἀρκετὰ σωστές, κοινωνικο - πολιτιστικὲς ἀναλύσεις ποὺ τὴν συνόδευαν: τὴν ἐμφάνιση μέσα στὴ γενικὴ κρίση τοῦ καπιταλισμοῦ αὐτοδιαχειριστικῶν πόθων, ποὺ παίρνουν τὴ μορφὴ τῶν τάσεων γιὰ τὴν οἰκοδόμηση αὐτόνομων κινημάτων τῶν γυναικῶν, τῶν νέων, τῶν ἀγροτο-εργατῶν, τῶν ἐθνικῶν μειονοτήτων, τοῦ πλαισίου ζωῆς κλπ. Ἔτσι, τὸ νὰ προτείνεις τὴ σύσταση μιᾶς ὀργάνωσης νεολαίας δεμένης μὲ τὴν 4η Διεθνὴ ἢ νὰ ἀρκεῖσαι στὴ σύσταση τῶν «Πετρολάνς»(*) στὸ γυναικεῖο κίνημα εἶναι σὰ νὰ μειώνεις τὴν προσπάθεια γιὰ ἕναν προγραμματικὸ ἐπαναπροσδιορισμὸ τῶν ἐπαναστατῶν σὲ μιὰ ἁπλὴ ἐκσυγχρόνιση. Αὐτὸ εἶχε σὰ συνέπεια νὰ ἐμποδίσει τὸ πρόγραμμα νὰ τοποθετηθεῖ στὸ ἐπίπεδο τῆς «ὁλότητας τοῦ κοινωνικοῦ κινήματος», ὅπως τὸ διεκδικοῦσε ἡ «Τάση 3» καὶ... νὰ κάνει ἕνα περίφημο δῶρο στὴν «Τάση 1», ἀφήνοντάς της τὴν ἀποκλειστικότητα μιᾶς σκέψης πάνω στὴν παιδαγωγικὴ τῆς μαζικῆς ἐπέμβασης καὶ στὴν ἀναγκαιότητα ἐπέμβασης στοὺς διάφορους τομεῖς μὲ μόνιμες καὶ ἑνιαῖες μαζικὲς ὀργανώσεις.

(*) Ὄνομα ποὺ δόθηκε στὶς γυναῖκες ποὺ στὴν Κομμούνα τοῦ Παρισιοῦ λέγανε ὅτι ἀνάβανε πυρκαγιές.

Η ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ: ΜΙΑ ΠΑΝΑΚΕΙΑ;

Ἀπέναντι στὴν αὐτοδιαχείριση οἱ θέσεις τῆς «Τάσης 2» θὰ μποροῦσαν νὰ συνοψιστοῦν ἔτσι: «ἡ αὐτοδιαχείριση, πολὺ καλά· ἄλλωστε ἀπὸ καιρό, χωρὶς νὰ χρησιμοποιοῦμε τὸν ὅρο, εἴμαστε ὑπέρ· ὅμως δὲν εἶναι μιὰ πανάκεια, δὲν λύνει τὸ πρόβλημα τῆς καταστροφῆς τῆς κρατικῆς ἐξουσίας, τῆς ἐπαναστατικῆς κρίσης κι' ἔξω ἀπ' αὐτὰ τὰ πλαίσια μπορεῖ νὰ ἐννοήσει τὴ ρεφορμιστικὴ κατὰ βαθμίδες πρόοδο. Στὸ σύνολο αὐτῶν τῶν προβλημάτων δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξει ἀπάντηση ἕνα - ἕνα. Ὁ τρόπος ποὺ τίθενται τὰ προβλήματα φανερώνει διαφωνίες στὰ βασικὰ θέματα μεθόδου. Πρέπει στὴν πραγματικότητα ν' ἀπαντήσουμε σ' αὐτὰ τοποθετώντας τα σ' ἕνα κοινὸ βάθρο: τὸ βάθρο τοῦ προγράμματος τῆς ἐποχῆς μας. Ἡ αὐτοδιαχείριση εἶναι στὴν πραγματικότητα στὸ κέντρο τῆς πολιτικῆς τοῦ ἑνιαίου μετώπου: εἶναι ἡ ἐμφάνιση ἐκτεταμένων τομέων, ποὺ ἀπαιτοῦν αὐξανόμενο κοινωνικὸ ἔλεγχο (εἶναι ἡ ἔκφραση τῆς αὐτοδιαχείρισης), ποὺ ἐπιτρέπει ἕνα ἀνασχετικὸ ἀποτέλεσμα στὴν ταχτικὴ ἑνότητας δράσης μὲ τὶς παραδοσιακὲς ὀργανώσεις.

Ἡ αὐτοδιαχείριση ἀποτελεῖ τὴν οὐσία τῆς ὕπαρξης τῶν αὐτόνομων κινημάτων: ἡ πραγματοποίηση τοῦ ἐλέγχου στὸ σχολεῖο ἀπαιτεῖ μόνιμες ὀργανώσεις τῆς σχολικῆς νεολαίας καὶ τὸ ἴδιο ἰσχύει γιὰ τὸ στρατὸ ἢ ἀκόμα στὴν πόλη, στὶς ἐπαρχίες κλπ.

Ἡ αὐτοδιαχείριση ἀποτελεῖ τὴν οὐσία τῆς στρατηγικῆς τῆς ἐπαναστατικῆς κρίσης: ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν ἐμπειριῶν τοῦ τύπου τῆς LIP δίνει ἕνα συγκεκριμένο περιεχόμενο στὴν ἀναγκαιότητα τῆς συγκεντροποίησης τῶν συμβουλίων.

Ἡ αὐτοδιαχείριση ἀποτελεῖ τὴν οὐσία τῆς νέας πρὸς οἰκοδόμιση ἐπαναστατικῆς συμμαχίας: γιὰ τὴν ἑνοποίηση τοῦ προλεταριάτου, τῶν διαφορετικῶν συστατικῶν του στοιχείων, γιὰ τὴ σύσφιξη τῶν δεσμῶν τῶν «στρωμάτων τῶν τεχνικῶν» μὲ τὰ νέα κοινωνικὰ κινήματα, οἱ κατηγορικὲς προσταγὲς εἶναι μὴ ἀποτελεσματικές. Μόνη ἡ συλλογικὴ καὶ συζητούμενη ἄσκηση τῆς ἐξουσίας (μὲ τὶς ἀναπόφευκτες ἀντιθέσεις) μπορεῖ νὰ εἶναι ὁ κοινὸς ὁρίζοντας αὐτῆς τῆς νέας συμμαχίας.

Ἡ αὐτοδιαχείριση βρίσκεται στὸ κέντρο τοῦ τρόπου οἰκοδόμησης καὶ λειτουργίας τοῦ ἐπαναστατικοῦ κόμματος: ἀπ' τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ αὐτοδιαχείριση γίνεται ὁ σκοπὸς καὶ τὸ μέσο τῆς ἀνασύστασης τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος, ἡ ἐπιμονὴ στὴν περίφημη «Ζηνοβιεφικὴ» ἀντίληψη τοῦ κόμματος, ποὺ ταυτίζει ὑπερβολικὰ

τὴν ταξικὴ συνείδηση μὲ τὸ ἐπαναστατικὸ κόμμα καταντάει ἀπαράδεκτη.

Αὐτὸ ποὺ διαφαίνεται σήμερα εἶναι ἕνας ἀναπροσανατολισμὸς τοῦ συνόλου τοῦ ὀργανωμένου κοινωνικοῦ κινήματος, ποὺ συνδέει τὴν ἀνάπτυξη τῶν αὐτόνομων ὀργανώσεων μὲ τὸ πλάτεμα τῆς συνδικαλιστικῆς δραστηριότητας μέσα κι' ἔξω ἀπ' τὶς ἐπιχειρήσεις. Σ' αὐτὸ τὸ πλαίσιο μπαίνει τὸ πρόβλημα τῆς σύστασης ἑνὸς κόμματος τῶν ἐργαζομένων γιὰ τὴν αὐτοδιαχείριση ποὺ νὰ εὐνοεῖ τὴν ὕπαρξη καὶ τὴν αὐτονομία τῶν μαζικῶν κινημάτων, ποὺ νὰ ὑποδεικνύει τοὺς μεταβατικοὺς στόχους πρὸς τὴν κατάληψη τῆς ἐξουσίας, καὶ νὰ προετοιμάζει τὶς συνθῆκες γιὰ τὴν ἐμφάνιση τῶν αὐτοδιαχειριστικῶν ὀργάνων τῆς διπλῆς ἐξουσίας.

ΤΑ ΜΕΤΕΠΕΙΤΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

'Απ' τὸν καιρὸ τοῦ τελευταίου συνεδρίου τῆς L.C.R. δὲν μποροῦμε νὰ μὴ σημειώσουμε μιὰ κάποια πρόοδο σ' ὅ,τι ἀφορᾶ τὶς προτάσεις ποὺ ἀπευθύνθηκαν στὸ μαζικὸ κίνημα.

Ἔτσι στὸ κίνημα τῶν στρατιωτῶν οἱ σύντροφοι τῆς L.C.R. δὲν ἀντιμετώπιζαν τὸ συνδικάτο παρὰ ἀπὸ μιὰ πολὺ γενικὴ προπαγανδιστικὴ προοπτικὴ πραχτικὰ συνώνυμη τοῦ «σοβιὲτ τῶν στρατώνων». Τώρα φτάσανε νὰ θεωροῦνε πιὸ σωστὰ ὅτι πραχτικὲς πρωτοβουλίες μποροῦν καὶ πρέπει νὰ παρθοῦν ἀπὸ σήμερα (ὅπως ἔδειξε καὶ ἡ ὑποστήριξη στὸ Μπεσανσὸν καὶ στὸ Σωμόντ π.χ.), γιὰ νὰ συγκεκριμενοποιηθεῖ ἡ προοπτικὴ τοῦ συνδικάτου.

Στὸ γυναικεῖο κίνημα ἔβαλαν τέλος στὴν ἀκαθοριστία τοῦ ρόλου τῶν «Πετρολάνς», ποὺ παρουσιάζονταν ταυτόχρονα σὰν ἰδεολογικὸς πολιτικὸς πόλος στὸ γυναικεῖο κίνημα (πράμα καθόλου κατακριτέο) καὶ σὰν συντονισμὸς τῶν γυναικείων ὁμάδων (δὲς τὸν τίτλο τῆς Ρούζ μετὰ τὶς συναντήσεις τῶν Πετρολάνς στὴ Βίβρ στὸ 1973: «Γεννήθηκε τὸ γυναικεῖο Κίνημα»).

Στὸ φοιτητικὸ κίνημα, μετὰ πολλοὺς δισταγμοὺς ἡ δόμηση ἑνὸς σταθεροῦ κινήματος εἶναι ὁ ἐπιδιωκόμενος στόχος. Ὅμως ἡ φύση αὐτοῦ τοῦ κινήματος καὶ τοῦ προγράμματός του παραπέμπει σὲ παλιὲς συζητήσεις. Ἔτσι ὁ Ντ. Μπενσάϊντ κι' ὁ Α. Ἄρθους συνεχίζουν (στὸ ἄρθρο ποὺ ἀναφέρθηκε παραπάνω) νὰ ἐκτιμᾶνε θετικὰ τὴν ἀπόπειρα «ἀποσυνδικαλιστικοποίησης» τῆς U.N.E.F.(*) μετὰ τὸ συνέδριο τῆς Μασαλίας.

Ἔτσι ἀναφορικὰ μὲ μιὰ ἀναγκαία πολιτικὴ φοιτητικοῦ ἐλέγχου δὲν ξεκαθαρίστηκε τίποτα. Καὶ ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἕνα συνδικαλιστικὸ πλαίσιο, ἔστω ἐμβρυῶδες, μὲ αὐτοδιαχειριστικὴ κατεύθυνση στὶς σχολές, οἱ σύντροφοι θἄχαν ἄραγε τὴν πρόθεση νὰ συστήσουν μιὰ ἀνταγωνιστικὴ ὀργάνωση;

'Ακολουθεῖται λοιπὸν ἐμπειρικὰ μιὰ πορεία ποὺ τείνει νὰ προσαρμοστεῖ μὲ τὶς ἀνάγκες τοῦ μαζικοῦ κινήματος. Μὲ πόσες ὅμως ἀντιστάσεις ἀκόμα!

'Επίσης ἡ L.C.R. ἄφησε κατὰ μέρος τὴν ὀργανωτική της θριαμβολογία. 'Ανάλαβε ἕναν ἑνωτικὸ διάλογο μὲ διάφορα ρεύματα τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς καὶ ἰδιαίτερα μὲ τὸ P.S.U. Σήμερα οἱ πολιτικὲς προθεσμίες πλησιάζουν καὶ φαίνεται ἡ L.C.R. νὰ ἔχει δυστυχῶς ἀμβλύνει τὴν πολιτική της πρὸς τὴν κατεύθυνση τῆς «ἑνότητας τῶν ἐπαναστατῶν». Αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ γίνει παρὰ σὲ βάρος ἑνὸς προτσές καταστάλαξης τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς μέσω τῆς διατύπωσης μιᾶς θέσης στὴ συζήτηση γιὰ τὸ πρόγραμμα.

Τί σημασία ἔχει πράγματι ἡ ἐπίκληση σ' ὅλα τὰ ρεύματα τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς (Λύτ Οὐβριέρ, Ρεβολουσιόν, μεταξὺ ἄλλων) νὰ προετοιμάσουν τὶς δημοτικὲς ἐκλογές; Μ' αὐτὲς τὶς συνθῆκες μιὰ συμφωνία δὲν θὰ μποροῦσε νὰ πραγματοποιηθεῖ παρὰ στὴ βάση τοῦ πιὸ μικροῦ παρανομαστή. Θὰ ἀπέφευγε ἔτσι πλαγίως τὶς ἀπαιτήσεις τῆς ἐποχῆς. Χωρὶς ν' ἀγνοοῦμε τὴν ἀναγκαιότητα ἐπὶ μέρους συμφωνιῶν τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς πρέπει νὰ τὶς διακρίνουμε ἀπ' ἕναν ἄξονα ποὺ θὰ ἐπέτρεπε μιὰ συνολικὴ πρόοδο. Κι' ἡ ἀναδιοργάνωση τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς, γιὰ νὰ μπορέσει ν' ἀντιμετωπίσει τὶς εὐθύνες της στὰ χρόνια ποὺ ἔρχονται, ἀπαιτεῖ ἕνα κριτικὸ ἀπολογισμὸ τῶν παραλείψεών της καὶ τὸ ξεπέρασμά τους στὴν κατεύθυνση μιᾶς αὐτοδιαχειριστικῆς πολιτικῆς. 'Ο οἰκουμενισμός, γιὰ τὸν ὁποῖο τόσο κατηγόρησε ἡ L.C.R. τὰ ἄλλα ρεύματα, δὲν θὰ ὁδηγήσει ἐκεῖ. 'Αντίθετα, εἶναι δυνατὸ καὶ ἀναγκαῖο ἕνα προτσές ποὺ νὰ συνδυάζει τὴ συζήτηση ἀνάμεσα στὶς ὀργανώσεις, ποὺ ἐπικαλοῦνται τὴν αὐτοδιαχείριση καὶ τὴν κινητοποίηση τοῦ πλατειοῦ ἀγωνιστικοῦ ρεύματος, ποὺ μάχεται μὲ καὶ γιὰ τὸν ἔλεγχο. Ἕνας ἀπ' τοὺς ὅρους ν' ἀρχίσει αὐτὸ τὸ προτσές εἶναι οἱ ἀμφισβητήσεις ποὺ ἄρχισαν στὴ L.C.R. νὰ κερδίσουν σὲ ταχύτητα καὶ βάθος.

(*) 'Εθνικὴ Φοιτητικὴ Ἕνωση Γαλλίας.

(1) Αὐτὸ παρὰ τὰ ὁρισμένα «περιστασιακὰ» ἀνοίγματα· ἔτσι στὸ κείμενο τῆς «Τάσης 3» γιὰ τὴν ἐργατικὴ δουλειὰ μπορεῖ κανεὶς νὰ διαβάσει: «Οἱ σύντροφοι ἀναφέρονται στὴ LIP καὶ μᾶς λένε: δὲν μποροῦμε νὰ κάνουμε τὸ ἴδιο πράμα στοὺς μὴ παραγωγικοὺς τομεῖς... τὸ βασικὸ δὲν εἶναι ἡ παραγωγὴ μὰ ἡ ἐνεργητικὴ ἀπεργία, ἡ ὀργάνωση τῆς ἐργασίας χωρὶς τ' ἀφεντικό... αὐτὸς ὁ μετασχηματισμὸς σὲ ἐνεργητικὴ ἀπεργία ἐπιβάλλεται περισσότερο... στοὺς μὴ παραγωγικοὺς τομεῖς γιατὶ εἶναι ἀπαραίτητη γιὰ τὴν ἐπιβίωση κυρίως τῆς ἀπεργίας· οἱ δημόσιες ὑπηρεσίες εἶναι... χρήσιμες καὶ στοὺς καταναλωτὲς καὶ ἰδιαίτερα στοὺς ἐργαζόμενους...».

Πάνω στὸ Κυπριακὸ

Δυὸ χρόνια τώρα μετὰ τὸ πραξικόπημα καὶ τὴν εἰσβολὴ ὁ Κυπριακὸς λαὸς συνεχίζει νὰ ζεῖ κάτω ἀπ' τὴν κατάσταση ποὺ δημιούργησε ὁ ἰμπεριαλισμὸς μὲ τὴ δύναμη τῶν ὅπλων, τόσο τῶν Τούρκων στρατοκρατῶν, ὅσο καὶ τῶν 'Ελλήνων - ὀργάνων του, χωρὶς ἀκόμα νὰ διαγράφεται στὸν ὁρίζοντα κανένα θετικὸ σημάδι γιὰ τὴ λύση τοῦ δράματος.

Σ' ὅλους εἶναι γνωστὸ ὅτι ἡ εἰσβολὴ καὶ οἱ μετὰ ἀπ' αὐτὴν μετακινήσεις πληθυσμῶν, μὲ τὸ πρόσχημα τῆς «ἀνταλλαγῆς αἰχμαλώτων» καὶ τὴ συμφωνία γιὰ τὶς μετακινήσεις ποὺ ἔκαναν ὁ Κληρίδης μὲ τὸν Ντεκτὰς στὴ Βιέννη, δημιούργησαν τὴν ντὲ φάκτο κατάσταση διχοτόμησης μὲ τοὺς 200.000 ἑλληνοκύπριους πρόσφυγες στὸ νότο καὶ τὶς 60.000 τουρκοκύπριους στὸ βορρᾶ. 'Ο Ντε-

κτάς, δικτατορίσκος ἀπὸ παλιὰ τοῦ Τουρκοκυπριακοῦ πληθυσμοῦ, προσπαθεῖ στὰ κατεχόμενα ἐδάφη νὰ στήσει τὸ «ἀνεξάρτητο Τουρκοκυπριακὸ κράτος», χωρὶς ὅμως καμμιὰ διεθνῆ ἀναγνώριση καὶ χωρὶς ἴχνος ἀνεξάρτητης οἰκονομικῆς λειτουργίας, στηριζόμενος ἀποκλειστικὰ στὶς λόγχες τοῦ τούρκικου στρατοῦ. Ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά, στὴν ἐλεύθερη Κύπρο, τὸ καθεστὼς τοῦ Μακαρίου, εἰδικὸ βοναπαρτιστικὸ καθεστώς, ποὺ διατηρήθηκε γιὰ μιὰ ὁλόκληρη περίοδο χάρις σὲ μιὰ ἀσταθῆ ἰσορροπία ἀνάμεσα σὲ ἀντίρροπες δυνάμεις καὶ ἀντιθέσεις τόσο ἐσωτερικές, ὅσο καὶ ἐξωτερικές, ἐξακολουθεῖ νὰ κυριαρχεῖ, προσπαθῶντας νὰ διατηρήσει τὶς ἴδιες πολιτικές, οἰκονομικὲς καὶ κοινωνικὲς δομὲς τῆς «Κυπριακῆς Δημοκρατίας», παρ' ὅλο ποὺ οἱ σημερινὲς συνθῆκες ἀπαιτοῦν ριζικὴ ἀλλαγὴ σ' ὅλους τοὺς τομεῖς καὶ σ' ὅλα τὰ ἐπίπεδα.

Ὁ διαχωρισμὸς τῶν παραδοσιακῶν κοινοτήτων τοῦ νησιοῦ ὁλοκληρώθηκε πιά, χωρὶς νὰ σημαίνει ὅτι ἡ εἰσβολὴ εἶναι ἐκείνη ποὺ τὸν δημιούργησε. Ἄρχισε ἤδη νὰ παγιώνεται σὰ συνέπεια τῆς ἀποτυχίας, ἢ μᾶλλον τῆς ἄρνησης, τῆς ἀριστερᾶς (τοῦ Κ.Κ. καὶ ἀργότερα τοῦ ΑΚΕΛ), νὰ μπεῖ πρωτοπορεία τοῦ ἀντιϊμπεριαλιστικοῦ ἀγώνα τοῦ λαοῦ, προωθώντας ταυτόχρονα, ὅπως ἦταν ἱστορικό της καθῆκον, τὰ ἐθνικὰ ἀλλὰ καὶ τὰ κοινωνικὰ αἰτήματα τῶν ἐργαζομένων μαζῶν σὲ μιὰ ἐπαναστατικὴ λύση. Ἀντ' αὐτοῦ ὅμως ἡ Ἀκελικὴ ἡγεσία προτίμησε νὰ βάλει τὸν ἑαυτό της καὶ τοὺς Κύπριους ἐργαζόμενους κάτω ἀπ' τὴν καθοδήγηση τῆς «Ἐθναρχίας», τῆς ἐκκλησίας δηλαδή, καὶ νὰ γίνει φανατικὸς ὑποστηρικτὴς τοῦ συνθήματος γιὰ τὴν «Ἕνωση». Ἔτσι ὅταν ἡ «Ἐργατικὴ» κυβέρνησης τῆς Ἀγγλίας δημιούργησε τὸ 1947 τὴν περίφημη «διασκεπτική», ποὺ πρόβλεπε αὐτοκυβέρνηση, ἐκτὸς ἀπ' τοὺς τομεῖς τῆς ἄμυνας καὶ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, καὶ ἀργότερα, μετὰ ἀπὸ δέκα χρόνια, τὸ δικαίωμα γιὰ Αὐτοδιάθεση, τὸ ΑΚΕΛ πῆγε στὴν ἀρχὴ στὶς διαπραγματεύσεις. Ὅμως πολὺ γρήγορα τὴν ἐγκατέλειψε, ὑποκύπτοντας στὶς πιέσεις τῆς Δεξιᾶς καὶ τοῦ ΚΚΕ, περνώντας ἀμέσως στὸ ἀδιάλλακτο σύνθημα «Ἕνωση καὶ μόνο Ἕνωση, καὶ τίποτα ἄλλο»(1). Ἡ ἐγκατάλειψη τοῦ ἀρχικοῦ συνθήματος καὶ τοῦ ἀγῶνα γιὰ «Σύνταγμα καὶ Αὐτοκυβέρνηση», σήμαινε καὶ ὑποταγὴ πλέον τοῦ κόμματος στὴ γραμμὴ τῆς ἐθνικιστικῆς δεξιᾶς καί, φυσικά, ἀλλαγὴ στὴν ἡγεσία του (ἀπὸ τὸ 1949 ἐγκαταστάθηκε στὴ θέση της ἡ σημερινὴ ἡγεσία). Ἀξίζει ἐδῶ νὰ σημειωθεῖ ὅτι τὸ τότε ὑπολογίσιμο «Τροτσκιστικὸ Κόμμα Κύπρου», εἶχε ρίξει τὸ σύνθημα γιὰ «Κυρίαρχη καὶ Δημοκρατικὰ ἐκλεγμένη Συνταχτικὴ Ἐθνοσυνέλευση»(2), σὰ μεταβατικὸ αἴτημα, ποὺ θὰ προωθοῦσε τόσο τὸν ἀντιϊμπεριαλιστικὸ ἀγώνα, ὅσο καὶ τὴν ὑπόθεση τοῦ σοσιαλισμοῦ. Φυσικὰ ὁ ἰμπεριαλισμὸς ἀλλὰ καὶ οἱ ἀντιδραστικὲς δυνάμεις στὴν Ἑλλάδα, τὴν Κύπρο καὶ τὴν Τουρκία, ἐκμεταλλεύτηκαν τὴ στάση αὐτὴ τῆς ἀριστερᾶς. Ἡ πάλη στὴν Κύπρο, ἀντὶ ν' ἀκολουθήσει τὴν πορεία τῶν ἐθνικοεπαναστατικῶν κινημάτων τῆς ἐποχῆς μας, διαμορφώθηκε σ' ἕναν ἀγώνα γιὰ ἀποκλειστικὰ ἐθνικὰ αἰτήματα, μὲ σωβινιστικὲς κατευθύνσεις, καὶ μὲ τὴν ἡγεσία τῆς Δεξιᾶς, πρᾶγμα ποὺ ἀπομόνωσε τὶς Τουρκοκυπριακὲς μᾶζες, τὶς ἔκανε εὔκολη λεία τῆς ἀντίδρασης, κι' ἔδωσε τὴ δυνατότητα τῆς κατ' εὐθεῖαν ἐπέμβασης τόσο τῶν Ἑλλήνων ὅσο καὶ τῶν Τούρκων, ποὺ ἔσπευσαν ὅταν εἶχε ἤδη ἀρχίσει ὁ ἀγώνας τῆς ΕΟΚΑ νὰ θυμηθοῦν τὰ «δικαιώματά τους» στὴν Κύπρο. Οὔτε ὅμως ἔγινε καμμιὰ προσπάθεια γιὰ κριτικὴ ὑποστήριξη τοῦ ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ ἀγώνα, μ' ὅλες του τὶς ἀδυναμίες, τῆς περιόδου '56—60, ἀπ' τὴν Κυπριακὴ ἀριστερά, ποὺ ἀντιθέτως τὸν κατεδίκασε. Γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ ἔχασε τὴν ἱστορικὴ εὐκαιρία νὰ μπεῖ πρωτοπόρος στὴν πάλη τῶν μαζῶν. Ἀντίθετα δέχτηκε τὸ καθεστὼς τῶν συμφωνιῶν Ζυρρίχης καὶ Λονδίνου καὶ ἔγινε ἕνας ἀπ' τοὺς κύριους στυλοβάτες τοῦ Μακαριακοῦ καθεστῶτος. Τὸ σύνταγμα τῆς Κύπρου, ποὺ συντάχθηκε χωρὶς τὴ γνώμη τῆς ἀριστερᾶς, τοποθετεῖ τοὺς Τουρκοκύπριους σὲ δεύτερης μοίρας πολίτες. Ἔφθασε στὸ σημεῖο νὰ διαχωρίσει τὰ συνδικαλιστικά, συνεταιριστικὰ καὶ οἰκονομικὰ ζητήματα, πρᾶγμα ποὺ θεμελιώνει τὸν διαμελισμὸ στὴν οὐσία του, χωρὶς ἡ ἀριστερὰ οὔτε κὰν νὰ διαμαρτυρηθεῖ!

Ἐπιμένουμε στὸ ζήτημα τοῦ διαχωρισμοῦ τῶν δύο κοινοτήτων καὶ τῆς ἐθνικιστικῆς γραμμῆς τοῦ ἀγώνα, γιατὶ κατὰ τὴ γνώμη μας αὐτὰ εἶναι ποὺ διέσπασαν τὴν ἑνότητα τῶν ἐργαζομένων μαζῶν τῆς Κύπρου καὶ ἔκαναν ἀδύνατη μιὰ ἐπαναστατικὴ πορεία πρὸς τὴν ἀνεξαρτησία καὶ ταυτόχρονα τὸ σοσιαλιστικὸ μετασχηματισμό, καὶ ἀντίθετα δημιούργησαν τὶς προσβάσεις στὸ ἐσωτερικὸ γιὰ τὶς κάθε λογῆς ἐπεμβάσεις ποὺ ὁδήγησαν μὲ μαθηματικὴ πορεία στὴ σημερινὴ κατάσταση.

Ἀλλὰ καὶ σήμερα ἀκόμα ἡ ἀστικὴ τάξη εἶναι ποὺ κατευθύνει τὸν ἀγώνα τῶν Κυπρίων. Σὰ συνέπεια τῆς εἰσβολῆς καὶ τῆς εἰδικῆς κατάστασης, ἀλλὰ καὶ τῶν μέτρων γιὰ τὴν «ἀνόρθωση τῆς οἰκονομίας», ποὺ εἶναι μέτρα γιὰ τὴν προάσπιση τῶν καπιταλιστικῶν συμφερόντων στὶς εἰδικὲς αὐτὲς συνθῆκες, οἱ ἐργαζόμενοι ἔχασαν μερικὲς ἀπ' τὶς πιὸ βασικές τους κατακτήσεις (ὅπως π.χ. τὴν τιμαριθμικὴ προσαρμογὴ μισθῶν καὶ μεροκάματων) καὶ οἱ ἀποδοχές τους μειώθηκαν μέχρι 40% μὲ τοὺς πιὸ μέτριους ὑπολογισμούς, μὲ ἀποτέλεσμα συμπίεση τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου (ἂν ὑπολογισθεῖ καὶ μιὰ αὔξηση τῶν τιμῶν ἀπὸ 14—18% περίπου)(3). Ὁ ἐργαζόμενος προσφέρει τὸ 10—25% τοῦ μισθοῦ του γιὰ τὸ ταμεῖο προσφύγων, δὲν παίρνει τὴν τιμαριθμικὴ αὔξηση, παίρνει λιγώτερες ἄδειες, δὲν πληρώνεται κανονικὰ τὶς ὑπερωρεῖες καὶ τὰ διάφορα ἐπιδόματα τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων ποὺ δικαιοῦται μειώθηκαν. Ἀντίθετα 392 ἑταιρεῖες χαρακτηρίστηκαν σὰν «πληγεῖσες» μὲ ἄκρως εἰδικὰ προνόμια. Μποροῦν π.χ. νὰ ἀπολύσουν ὁποιονδήποτε χωρὶς ἀποζημίωση, κρατοῦν ἐκεῖνες τὸ μέρος τῶν μισθῶν τοῦ προσφυγικοῦ ταμείου καὶ ἄλλα. Ἀλλὰ τὰ πλεονεκτήματα τοῦ κεφάλαιου δὲν σταματοῦν ἐδῶ: μὲ τὸ πάγωμα τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ τὴ μείωση τῶν μισθῶν, μὲ τὴ μεγάλη προσφορὰ ἐργασίας καὶ τὶς εἰδικὲς διευκολύνσεις, μπορεῖ καὶ αὐξάνει τὰ κέρδη του, ἀρνούμενο συγχρόνως μακροπρόθεσμες ἐπενδύσεις. Ταυτόχρονα, ἡ ἐκκλησία διαχειρίζεται ἕνα μεγάλο μέρος τῶν καπιταλιστικῶν ἐπιχειρήσεων (π.χ. ἡ «Ἑλληνικὴ ἑταιρεία», ποὺ βρίσκεται στὸν ἔλεγχο τοῦ κάθε φορὰ ἀρχιεπίσκοπου) καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ διατηρεῖ, παρὰ τοὺς πρόσφυγες καὶ τὴν ἀνεργία, ἕνα σημαντικὸ ἀριθμὸ τσιφλικιῶν. Ἡ ἀνεργία φτάνει αὐτὴ τὴ στιγμὴ τὶς 34.500 περίπου, χωρὶς προοπτικὲς ἀπορρόφησης, ἐνῶ ἡ μετανάστευση καὶ ἡ ἐξαγωγὴ ἐργατῶν καὶ τεχνικῶν μὲ τὴ μορφὴ συμβάσεων

ἐργασίας πρέπει νὰ πλησιάζει τὶς 90—95.000. Παρ' ὅλο ποὺ τὸ ὑπουργεῖο οἰκονομικῶν ἀνακοινώνει μείωση τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν γιὰ τὸ πρῶτο 5μηνο τοῦ '76 σὲ σχέση μὲ τὴν ἴδια περίοδο τοῦ '75 (20 ἑκατ. λίρες μὲ 24 ἑκατ. λίρες ἀντίστοιχα), τὸ ἀδιέξοδο γιὰ τὴν Κυπριακὴ οἰκονομία εἶναι καθαρό. Ἔτσι ἡ κυβέρνηση κάνει ἐκκλήσεις καὶ διευκολύνσεις γιὰ ξένες ἐπενδύσεις καὶ οἰκονομικὴ βοήθεια. Τὸ 1975 μόνο ἡ ξένη βοήθεια ἔφθασε τὰ 22 ἑκατ. λίρες μὲ τὴν ἀκόλουθη προέλευση: περίπου ½ ἑκ. ἀπὸ τὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση καὶ τὴν Ε.Ο.Κ. καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὶς Ε.Π.Α. Οἱ Ε.Π.Α. δίνουν τὸ μεγαλύτερο μέρος,, ποὺ ἡ κυβέρνηση κρατᾶ ἄγνωστο(4), μὲ εὐνόητες συνέπειες.

Στὸν τομέα τώρα τῆς ὀργάνωσης τῆς ἄμυνας τῶν Κυπριακῶν μαζῶν τίποτα δὲν ἔχει γίνει πάρα πέρα. Ἡ ἐθνοφρουρὰ ἐξακολουθεῖ νὰ διοικεῖται ἀπὸ Ἕλληνες ἀξιωματικοὺς ἐνῶ ὁ ὑπόλοιπος πληθυσμὸς εἶναι ἄοπλος. Ἐδῶ θὰ πρέπει νὰ σημειώσουμε ὅτι ὅλη ἡ Κυπριακὴ πολιτικὴ ἡγεσία συμφωνεῖ, ἐκτὸς ἀπ' τὴν Κληριδικὴ δεξιά, γιὰ τὴν «Κυπριοποίηση» τοῦ στρατοῦ, καὶ κατ' ἀρχὴ τουλάχιστον στὴ λεγόμενη «ἀμυντικὴ θωράκιση».

Στὸ χῶρο τώρα τῶν πολιτικῶν δυνάμεων, μετὰ τὶς τελευταῖες ἐκλογές, κυριαρχεῖ στὴ Βουλὴ ἕνα σχῆμα ἀστικό, Μακαριακό, μ' ἐπικεφαλῆς τὸν Κυπριανοῦ. Ἡ Κληριδικὴ ἄκρα δεξιά, ἔφθασε στὰ 26% τῶν ψήφων, ἕνα πολὺ σημαντικὸ ποσοστό, παρ' ὅλο ποὺ δὲν ἐκπροσωπεῖται στὴ βουλὴ χάρις στὸ πλειοψηφικὸ σύστημα ποὺ ἰσχύει. Αὐτὸ τὸ ποσοστὸ τὴν κάνει ὑπολογίσιμη ἐξωκοινοβουλευτικὴ ἀντιπολιτευτικὴ δύναμη, καὶ δὲν εἶναι ἄσχετο ἀπ' τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ κόμμα τοῦ Κληρίδη, ἐμφανίζεται σὰν ἡ μόνη ἀντιπολιτευτικὴ δύναμη στὴν πολιτικὴ τοῦ Μακάριου. Ὁ ἰσχυρότερος πολιτικὸς φορέας στὴν Κύπρο παραμένει ὅμως τὸ ΑΚΕΛ, ποὺ ἀποτελεῖ καὶ τὴν κύρια πηγὴ ψηφοφόρων γιὰ τὸ Μακαριακὸ συνασπισμὸ στὶς ἐκλογές. Ἡ ὀργάνωση τοῦ ΑΚΕΛ, ποὺ ἀριθμεῖ 11—12.000 μέλη, ἐλέγχει ταυτόχρονα τὴ μεγαλύτερη συνδικαλιστικὴ ὀργάνωση τῆς Κύπρου τὴν Παγκύπρια Ἐργατικὴ Ὁμοσπονδία, μὲ 35.000 περίπου μέλη, καθὼς καὶ ὀργανώσεις ἀγροτῶν(ΕΑΚ), νέων, γυναικῶν κ.ἄ. Ὁ ἰδιόμορφος, γραφειοκρατικοποιημένος καὶ διασπασμένος συνδικαλισμὸς στὴν Κύπρο (ὑπάρχει καὶ ἡ δεξιὰ «Συντεχνία Ἐργατῶν Κύπρου» μὲ 17.000 μέλη, σημαντικὰ ὅμως ἀνοργάνωτη), οἱ καπιταλιστικὲς ἐπιχειρήσεις ποὺ ἐλέγχει κατ' εὐθεῖαν τὸ ΑΚΕΛ (ὅπως τὸ μονοπώλιο τῶν καφέδων, τὴ ΛΟΕΛ κ.ἄ.), ἀλλὰ καὶ ἡ σὲ Παγκύπρια κλίμακα μεθοδικὴ ὀργάνωσή του (πρέπει νὰ διαθέττει τὸ ἴδιο καὶ τὰ σωματεῖα του περὶ τοὺς 900 ἐμμίσθους), εἶναι ποὺ τοῦ δίνουν τὴν πολιτική του ἰσχύ. Ἡ πολιτική του γραμμὴ χαρακτηρίζεται ἀπ' τὴν πιστή του προσήλωση στὸ Κρεμλῖνο, καθὼς κι' ἀπ' τὴν ὅσο τὸ δυνατὸ συντηρητικὴ ἀντιμετώπιση τῶν ἐσωτερικῶν καταστάσεων.

Τὸ Σοσιαλιστικὸ Κόμμα ΕΔΕΚ τῆς Κύπρου, διαθέτει τὸ πιὸ προχωρημένο κοινωνικὸ πρόγραμμα καὶ ταυτόχρονα μιὰ ἰδιαίτερα δυναμικὴ παρουσία στὰ πολιτικὰ πράγματα. Ἡ ΕΔΕΚ εἶναι ἡ μόνη πολιτικὴ δύναμη ποὺ ἀμύνθηκε ἔνοπλα στὸ πραξικόπημα καὶ τὴν εἰσβολή. Ἡ ΕΔΕΚ εἶναι ἐπίσης ἡ μόνη πολιτικὴ δύναμη ποὺ ἀντιτάχθηκε στὴν ἀνταλλαγὴ τῶν πληθυσμῶν, στὰ ἀντεργατικὰ μέτρα καὶ πρόβαλλε σταθερὴ ἀντιπολίτευση στὸν Κληρίδη, ἀναγκάζοντας τὸ ΑΚΕΛ νὰ τὴν ἀκολουθήσει ἐκ τῶν ὑστέρων βέβαια. Μόνο τὸ πρόγραμμα τῆς ΕΔΕΚ περιέχει σταθερὰ χρήσιμες προτάσεις γιὰ τὴν παραπέρα συνέχιση τοῦ ἀγώνα.

Στὴν οὐσία ἡ Κύπρος σήμερα χρειάζεται ριζικὲς ἀλλαγές, πραγματικὴ δημοκρατικὴ λειτουργία τῆς Πολιτείας, ριζικὴ ἀγροτικὴ μεταρρύθμιση, κοινωνικοποίηση τοῦ εἰσαγωγικοῦ καὶ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου, τῆς πίστης, τῶν βασικῶν βιομηχανικῶν μονάδων, δημοκρατικὴ μὲ αὐτοδιαχειριστικὸ τρόπο σχεδιοποίηση τῆς οἰκονομίας μὲ ὁλοένα αὐξανόμενο ρόλο τῆς κρατικῆς οἰκονομίας, ἐκσυγχρονισμὸ στὸ ἐκπαιδευτικὸ πρόγραμμα. Δηλαδὴ πορεία τελικὰ πρὸς σ' ἕνα σοσιαλιστικὸ μετασχηματισμό, ποὺ θἆταν ἡ ἐγγύηση γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ ἀγώνα, γιατὶ ὅσο πιὸ προοδευτικὴ γίνει τόσο θὰ κερδίσει τὴν ἐμπιστοσύνη πρῶτ' ἀπ' ὅλα τῶν Τουρκοκυπρίων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐργαζόμενων τῆς Ἑλλάδας, τῆς Τουρκίας, τῶν Ἀραβικῶν χωρῶν καὶ τοῦ Κόσμου γενικά.

Ἡ μορφὴ βέβαια τῆς Ἑνιαίας, Ἀνεξάρτητης, ἀποστρατικοποιημένης Κυπριακῆς Δημοκρατίας θὰ πρέπει νὰ εἶναι Ὁμοσπονδιακή, στὴ βάση τῆς πρὶν ἀπ' τὴν εἰσβολὴ παραδοσιακῆς κατανομῆς τοῦ πληθυσμοῦ. Δηλαδὴ μορφὴ ποὺ θὰ ἐπιτρέπει τὴν πραγματικὰ δημοκρατικὴ συμμετοχὴ καὶ τῆς τουρκικῆς μειονότητας στὴ διακυβέρνηση τοῦ νησιοῦ.

Εἶναι καιρὸς πιὰ ἡ Κυπριακὴ ἀριστερὰ νὰ ἀντιληφθεῖ, μετὰ ἀπὸ τόσα ἀλλεπάλληλα λάθη σ' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ σημεῖο, ὅτι ἡ μοναδικὴ ἐγγύηση γιὰ τὴν πραγματοποίηση καὶ τὴν ἐπιτυχία τοῦ ἀντιϊμπεριαλιστικοῦ ἀγώνα εἶναι ἡ σύνδεσή του μὲ τὸν ἀγώνα τῶν ἐργαζομένων μαζῶν ἐνάντια στὴν καπιταλιστικὴ ἐκμετάλλευση. Ὅταν πετύχει νὰ χειραφετηθεῖ ἀπ' τὴν κηδεμονία τοῦ Μακάριου καὶ συμπτύξει τὸ μέτωπο μεταξὺ τῶν φορέων ποὺ τὴν ἐκφράζουν (ΑΚΕΛ καὶ ΕΔΕΚ) θὰ μπορεῖ νὰ μπεῖ ἐπικεφαλῆς τοῦ ἀγώνα μ' ἕνα πρόγραμμα ποὺ θὰ περιέχει τὰ πάρα πάνω βασικὰ σημεῖα. Τότε καὶ μόνο εἶναι δυνατὸ ὁ Κυπριακὸς λαὸς νὰ ἐλπίζει στὸ τέλος τῶν δεινῶν του.

---

(1) Πλουτῆ Σέρβα: «Ἡ Κυπριακὴ τραγωδία». Ἐκδ. «Διάλογος».

(2) Ἐφημερίδα «Ἐργάτης», «Ὄργανο τοῦ Τροτσκυστικοῦ κόμματος Κύπρου (τμήματος τῆς 4ης Διεθνοῦς)», φύλλο 84, 23 τ' Ἀπρίλη 1949.

(3) Ἐφημερίδα «Τὰ Νέα», Λευκωσία 6-8-76.

(4) Τὰ στοιχεῖα ποὺ ἀναφέρουμε προέρχονται ἀπὸ τὴ στατιστικὴ ὑπηρεσία Κύπρου κι' ἀπὸ ἔρευνα φίλων μας. Δὲν ὑπάρχουν ἐπίσημα στοιχεῖα γιὰ τὴ μετανάστευση καὶ τὴν ξένη βοήθεια.

Ἐλεύθερη συζήτηση καί κριτική

Ἀπὸ τὴν «Κυβέρνηση τῶν μαζικῶν Ἐργατικῶν Κομμάτων» ὡς τὴ νίκη τῆς Ἐπανάστασης

Εἶναι ἡ ἁπλὴ λογικὴ τῆς ἐξέλιξης τῆς ἀντικειμενικῆς κατάστασης στὴ Δυτικὴ Εὐρώπη, ἰδιαίτερα σὲ χῶρες ὅπως ἡ Ἰταλία, ἡ Γαλλία, ἡ Ἱσπανία, ἡ Πορτογαλία, ἡ Ἑλλάδα, πού, αὐτὸ τὸν καιρό, συντελεῖ σὲ μιὰ πιὸ «ρεαλιστικὴ» ἐκτίμηση τῆς προοπτικῆς τῆς σοσιαλιστικῆς ἐπανάστασης σ' αὐτὸν τὸν τομέα, ἀπὸ μέρος τῶν σκόρπιων δυνάμεων ποὺ διεκδικοῦν ὅτι ἀνήκουν στὴν Ἐπαναστατικὴ Ἀριστερά, ἢ ἀκόμα καὶ στὸν «ἐπαναστατικὸ μαρξισμό».

Ἡ ἰδέα πὼς ἡ ἐπανάσταση θ' ἀρχίσει κατὰ τρόπο *πρωτότυπο*, ὅπως π.χ. στὴν Πορτογαλία μὲ καταστάσεις ἰδιόρρυθμες, ποὺ θὰ δημιουργήσουν *ἐπαναστατικὰ ἀνοίγματα*, δηλαδὴ ποὺ θὰ ἐξαπολύσουν ἕνα προτσέσο, ποὺ γρήγορα θὰ γίνει *ἀντικειμενικὰ ἐπαναστατικό*, κερδίζει τώρα ὁλοένα ἔδαφος.

Ἐπίσης ἡ ἰδέα ὅτι αὐτὰ τὰ *ἐπαναστατικὰ ἀνοίγματα*, ποὺ δὲν εἶναι παρὰ ἡ ἀπαρχὴ ἑνὸς μακρυοῦ προτσέσου, μποροῦν νὰ ξεπηδήσουν τώρα, ὕστερα ἀπ' τὸ σχηματισμὸ μιᾶς κυβέρνησης συμμαχίας τῶν μαζικῶν παραδοσιακῶν κομμάτων, ποὺ ἀγωνίζονται γιὰ ἕνα «κοινὸ πρόγραμμα» ἀντικαπιταλιστικό, λιγώτερο ἢ περισσότερο προχωρημένο.

Αὐτὲς οἱ κυβερνήσεις θὰ ξεπηδήσουν ἢ ὕστερα ἀπὸ μιὰ «μεγάλη ἐθνικὴ ἐπαναστατικὴ κρίση», ὅπως τοῦ Μάη τοῦ 1968 στὴ Γαλλία, ἢ ὕστερα ἀπὸ ἐκλογὲς ποὺ ἐπισφραγίζουν μιὰ ὁλόκληρη προηγούμενη περίοδο χαρακτηριζόμενη ἀπὸ τὴ δύναμη καὶ τὶς ἀλλεπάλληλες ἐπιτυχίες τοῦ «ἑνιαίου ἐργατικοῦ μετώπου»· ἀκόμα κι' ἂν γιὰ μιὰ ὁλόκληρη περίοδο αὐτὸ περιορίζεται σὲ μιὰ συμμαχία στὴν κορυφὴ τῶν σοσιαλιστικῶν καὶ κομμουνιστικῶν κομμάτων.

Ἔχοντας ἀποκτήσει ὡριμότητα, ὕστερα ἀπὸ τὶς συπληρωματικὲς ἐμπειρίες τῆς Χιλῆς καὶ τῆς Πορτογαλίας, οἱ σημαντικὲς δυνάμεις τῆς «Ἐπαναστατικῆς Ἀριστερᾶς» ξανασκέφτονται τὴ στρατηγικὴ καὶ τὴν ταχτική τους καὶ ἐμπειρικὰ πλησιάζουν θέσεις ποὺ ἤδη ἀπὸ καιρὸ ἔχει ἐκφράσει ἡ Διεθνὴς Μαρξιστικὴ Ἐπαναστατικὴ Τάση.

Μιὰ μεγάλη σύγχυση ὑφίσταται βέβαια ἀκόμα σχετικὰ μὲ τὴν ὁλοκληρωμένη ἀντίληψη τοῦ *ἑνιαίου ἐργατικοῦ μετώπου* καὶ δὲν μποροῦμε ν' ἀφίσομε τὴ «λογικὴ τῆς ἀντικειμενικῆς κατάστασης», νὰ συμπληρώσει τὸ ἔργο τοῦ ἰσορροπημένου ἀναπροσανατολισμοῦ τῆς ἐπαναστατικῆς ἀριστερᾶς. Ἡ δική μας ἡ ὑποκειμενικὴ δράση θὰ παίξει ἕνα πολὺ σημαντικὸ ρόλο πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση. Αὐτὸ εἶναι τόσο μᾶλλον ἀναγκαῖο γιατὶ ἡ συμφωνία ποὺ ὑπάρχει τώρα, λιγότερο ἢ περισσότερο ἀνάμεσα στὶς κύριες δυνάμεις τῆς «Ἐπαναστατικῆς Ἀριστερᾶς» ἀφορᾶ τὸν τρόπο ποὺ ἀντιμετωπίζουν τὸ ξέσπασμα, τὴν ἀρχὴ τοῦ ἐπαναστατικοῦ προτσέσου στὰ κράτη αὐτὰ τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, ἀλλὰ καθόλου τὸν τρόπο ἀντιμετώπισης τῆς νικηφόρας ὁλοκλήρωσής του, δηλαδὴ τὴν οὐσιαστικὴ συμπλήρωση τῆς ἀρχινισμένης ἐπανάστασης.

Εἶναι γιὰ μᾶς ὁλοφάνερο ὅτι ὁ σχηματισμὸς «κυβερνήσεων τῶν παραδοσιακῶν μαζικῶν κομμάτων» δὲν ἀποτελεῖ ἀκόμα καὶ τὴν κατάληψη τῆς *ἐξουσίας*, ἀλλὰ ἁπλῶς ἑνὸς μέρους τῆς ἐξουσίας πάνω στὴ μπουρζουαζία, ποὺ ἐξακολουθεῖ νὰ διαχειρίζεται τὸ οὐσιαστικὸ μέρος αὐτῆς τῆς ἐξουσίας.

Παρὰ τὸν πολὺ περιορισμένο χαρακτῆρα αὐτῆς τῆς ἐξουσίας καὶ τοὺς πραγματικοὺς κινδύνους ποὺ ὑπάρχουν νὰ δεῖ κανεὶς τέτοιες κυβερνήσεις εἴτε πρακτικὰ νὰ δράσουν σὰν «διαχειριστὲς τοῦ καπιταλισμοῦ ποὺ βρίσκεται σὲ κρίση», εἴτε νὰ ὁδηγήσουν τὸ σύνολο τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος σὲ μιὰ ἧττα ὅπως στὴ Χιλή, μπροστὰ στὴν ἀναπόφευκτη, τὴν ἄγρια ἀντίδραση τῆς μπουρζουαζίας καὶ τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ, ἀπο-

φεύγοντας νὰ στηριχτοῦν στὴν ὀργανωμένη ἐπαναστατικὴ δύναμη τῶν ἐργαζομένων καὶ νὰ πάρουν τὰ κατάλληλα γι' αὐτὸ μέτρα, παρ' ὅλα αὐτὰ θεωροῦμε πὼς τέτοιες κυβερνήσεις, κάτω ἀπὸ τὶς τωρινὲς συνθῆκες τοῦ καπιταλισμοῦ θὰ ἐξαπέλυαν ἕνα προτσέσο, ποὺ γρήγορα θὰ γινόταν ἀντικειμενικὰ ἐπαναστατικό. Δηλαδὴ πὼς οἱ μάζες θὰ κινητοποιοῦνταν, ἀναγκάζοντας τὶς ἡγεσίες τῶν παραδοσιακῶν κομμάτων νὰ ριζοσπαστικοποιήσουν σὲ μεγάλο βαθμὸ τοὺς ἀρχικούς τους σκοποὺς καὶ γρήγορα νὰ δημιουργήσουν ἕνα καθεστὼς διπλῆς ἐξουσίας.

Ὕστερα χρειάζεται ξεκινώντας ἀπὸ τὸ νέο αὐτὸ συσχετισμὸ δυνάμεων ἀνάμεσα στὶς μάζες καὶ τὴ μπουρζουαζία καὶ ἀκόμα ἀνάμεσα στὶς μάζες καὶ τὶς γραφειοκρατικές, μὲ ρεφορμιστικὴ νοοτροπία, ἡγεσίες τους, νὰ ἀναπτυχθεῖ αὐτὸς ὁ συσχετισμὸς δυνάμεων κατὰ τρόπο ἀποφασιστικό, ἀναπότρεπτο, πρὸς ὄφελος τῶν μαζῶν.

Αὐτὸς εἶναι ὁπωσδήποτε ὁ μόνος ρεαλιστικὸς τρόπος νὰ ἐκτιμήσει κανένας τὶς πιθανότητες, μέσα στὶς σημερινὲς συνθῆκες, μιᾶς νίκης τῆς σοσιαλιστικῆς ἐπανάστασης στὴν Εὐρώπη.

Μιὰ τέτοια λογικὴ καὶ δυναμισμὸς τῆς κατάστασης μπορεῖ νὰ ἐξελιχθοῦν, βοηθούμενοι ἐπίσης ὑποκειμενικὰ ἀπὸ τὴν ὕπαρξη μιᾶς πολὺ σημαντικῆς μαρξιστικῆς ἐπαναστατικῆς ὀργάνωσης, μὲ ἀληθινὴ μαζικὴ βάση, μὰ ποὺ νάχει ἐπίσης ἕνα σωστὸ μεταβατικὸ πρόγραμμα. Αὐτὴ ἡ ὀργάνωση εἶναι ἐπίσης ἀπολύτως ἀναγκαία ἤδη ἀπὸ τώρα γιὰ νἆναι ἡ προπαγανδίστρια καὶ ἡ συνειδητὴ ἐμψυχώτρια ἑνὸς ἑνιαίου ἐργατικοῦ μετώπου στὴν καθολικὴ ἀντίληψη τοῦ ρόλου του. Δηλαδὴ μιὰ ὀργάνωση ποὺ νὰ ἀσκεῖ χάρη στὴ διείσδυσή της μέσα στὶς μάζες καὶ στὴ δύναμη τῶν ἰδεολογικῶν ἐπιχειρημάτων της, μιὰ πίεση διαρκῆ, συστηματική, πάνω στὴ βάση ἐπίσης τῶν παραδοσιακῶν κομμάτων, ἔτσι ποὺ αὐτὰ πραγματικὰ νὰ ἀναγκαστοῦν νὰ ἐφαρμόσουν τὴν πολιτικὴ τοῦ ἑνιαίου μετώπου, διεκδικώντας τὴν κυβέρνηση γιὰ λογαριασμὸ τοῦ μετώπου αὐτοῦ καὶ παλαίβοντας ἀποφασιστικὰ γι' αὐτὸ τὸ σκοπό.

Ἡ ἀνεξάρτητη ὀργάνωση τῶν μαρξιστῶν ἐπαναστατῶν εἶναι ἐκείνη ποὺ θὰ μπορέσει καλλίτερα νὰ μιλήσει στὶς μάζες καὶ θὰ παλαίψει καλλίτερα γιὰ νὰ τὶς ὀργανώσει γι' αὐτὸ τὸ στόχο. Ποὺ θὰ μπορέσει καλύτερα νὰ τοὺς πεῖ: Ὑπάρχει τώρα ἡ δυνατότητα, οἱ παραδοσιακές σας ὀργανώσεις, στὶς ὁποῖες ἐξακολουθεῖτε νάχετε ἐμπιστοσύνη, νὰ μποῦν στὴν κυβέρνηση καὶ νὰ ἐφαρμόσουν τὸ πρόγραμμά τους. Θὰ ἔφθανε γι' αὐτὸ νὰ κάνουν μιὰ σοβαρὴ συμμαχία ἀναμεταξύ τους ἀπὸ τὴν κορυφὴ ὡς τὴ βάση τους καὶ νὰ κινητοποιήσουν ἐπίσης τὶς μάζες γι' αὐτὸ τὸ σκοπό, μὲ ἐπιμονή, ἀγωνιστικότητα καὶ ἐνθουσιασμό.

Ἡ συγκυρία τοῦ εὐρωπαϊκοῦ καπιταλισμοῦ εἶναι τέτοια ποὺ δὲν ἔχει καμμιὰ πιθανότητα νὰ μπορέσει στὰ χρόνια ποὺ ἔρχονται νὰ ἀποκαταστήσει ξανὰ τὴν πλήρη ἀπασχόληση, νὰ σταματήσει τὸν πληθωρισμό, νὰ βρεῖ μιὰ λύση στὰ ἀγχώδη προβλήματα τοῦ περιβάλλοντος, τῆς ρύπανσης, τοῦ κινδύνου ἀτομικοῦ πολέμου, τῆς παιδείας, τῆς δικαιοσύνης, τοῦ στρατοῦ, ποὔχουν πάρει τραγικὲς διαστάσεις. Τὸ ἐπίπεδο ζωῆς καὶ ἡ ποιότητα ζωῆς θὰ μείνουν μέτρια γιὰ τὴ μεγάλη πλειοψηφία τῶν ἐργαζομένων ποὺ εἴσαστε κι' ἐσεῖς καὶ ποὺ παράγουν τὸν πλοῦτο αὐτῆς τῆς κοινωνίας, τὸν ὁποῖο μιὰ μειοψηφία προνομιούχων τὸν οἰκειοποιεῖται. Τὰ παραδοσιακά σας κόμματα ὀφείλουν νὰ συγκεντρώσουν τὶς κύριες δυνάμεις τους γιὰ νὰ πάρουν σὲ συμμαχία μεταξύ τους τὴν κυβέρνηση καὶ νὰ χρησιμοποιήσουν αὐτὸ τὸ μέσο γιὰ μιὰ διαφορετικὴ πολιτική, τὴν πολιτικὴ ποὺ ὑπερασπίζεται τὰ συμφέροντα τῶν ἐργαζομένων καὶ προωθεῖ τὸ σοσιαλιστικὸ μετασχηματισμὸ τῆς κοινωνίας. Ἐμεῖς, οἱ δυνάμεις τῆς ἐπαναστατικῆς ἀριστερᾶς καὶ ὀπαδοὶ τοῦ ἐπαναστατικοῦ μαρξισμοῦ δὲν ἔχομε ἐμπιστοσύνη σὲ μιὰ τέτοια ἱκανότητα καὶ διάθεση τῶν διευθύνσεών σας.

Θὰ κάνουμε ὅμως ὅλοι μαζὶ αὐτὸν τὸν πειραματισμό. Θὰ δόσομε κριτικὴ ὑποστήριξη στὴν κυβέρνηση τῶν κομμάτων σας καὶ θὰ παλαίψομε εἰλικρινὰ μαζύ σας γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ κάθε προγράμματος, κάθε μέτρου ἀντικαπιταλιστικοῦ αὐτῆς τῆς κυβέρνησης, κάθε βήματος πρὸς τὰ ἐμπρὸς γιὰ τὴ σοσιαλιστικὴ μεταλλαγὴ τῆς κοινωνίας. Ἂς σφυρηλατήσομε ὅλοι μαζὺ τὸ ἑνιαῖο ἐργατικὸ μέτωπο στὴν ὁλότητα καὶ ἀποτελεσματικότητα τῶν δυνάμεών του, ἂς φτιάξομε ἑνωτικὲς ἐπιτροπὲς στὴ βάση, μὲ ὅλες τὶς πολιτικὲς τάσεις τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος, μὲ ὅλους τοὺς ἀγωνιστές, μὲ ὅλους τοὺς ἐργαζομένους. Ἐμπρὸς γιὰ τὴν «κυβέρνηση τῶν ἐργατικῶν κομμάτων».

Αὐτὴ ἡ ἀνεξάρτητη μαρξιστικὴ ἐπαναστατικὴ ὀργάνωση μὲ σημαντικὴ μαζικὴ βάση εἶναι ἐπίσης ἀπόλυτα ἀναγκαία γιὰ τὴν περίοδο ποὺ θὰ ἐγκαινιαστεῖ μόλις σχηματιστεῖ μιὰ τέτοια κυβέρνηση καὶ ποὺ θάχει ἀποφασιστικὴ σημασία. Γιατὶ θὰ συντελέσει γιὰ μιὰ πλατύτερη κινητοποίηση τῶν μαζῶν, διευκολύνοντας τὸν προσανατολισμό της πρὸς τὴ δημιουργία μιᾶς κατάστασης δυαδικῆς ἐξουσίας, τῆς ὁποίας ἡ δύναμη καὶ ἡ ἀποτελεσματικότητα θὰ καθορίσουν τὸ μέλλον τοῦ ὅλου προτσέσου. Αὐτὴ ἡ δυαδικὴ ἐξουσία πρέπει νὰ ἐννοηθεῖ σὰν ἄμεση ἐξουσία ποὺ ἀποκτοῦν οἱ μάζες πάνω στὴ μπουρζουαζία, χάρη στὴν εὐνοϊκὴ συγκυρία τῆς ὕπαρξης τῆς «ἐργατικῆς κυβέρνησης», ποὺ οἱ πλατειὲς μάζες θὰ τὴ θεωρήσουν σὰ δική τους κυβέρνηση. Αὐτὴ ἡ σχεδὸν αὐθόρμητη τάση τῶν μαζῶν νὰ δημιουργοῦν στὰ ἐργοστάσια, στὶς συνοικίες, στὶς κοινότητες, ὄργανα τῆς ἄμεσης ἐξουσίας τους, πάνω στὴ βάση μιᾶς δημοκρατικῆς ἀντιπροσώπευσης ὅλων τῶν συστατικῶν στοιχείων τοῦ ἑνιαίου ἐργατικοῦ μετώπου εἶναι βασικὰ ὑγιὴς καὶ πρέπει νὰ ὑποστηρίζεται καὶ νὰ βοηθεῖται πρωταρχικὰ σχετικὰ μὲ ὅλα τὰ ἄλλα καθήκοντα. Κι' αὐτὸ γιατὶ εἶναι ἡ μεγαλύτερη ἐγγύηση γιὰ μιὰ πραγματικὰ ἐπαναστατικὴ ἐξέλιξη τῆς κατάστασης, δηλαδὴ γιὰ τὴ δυνατότητα μιᾶς νικηφόρος ὁλοκλήρωσης τοῦ ἀρχινισμένου προτσέσου.

Χρειάζεται βέβαια προσοχὴ ὥστε αὐτοὶ οἱ ὀρ-

γανισμοὶ νὰ μὴν ἐξελιχθοῦν σὲ π α ρ ά λ λ η λ η ἐ ξ ο υ σ ί α, τῆς ἐξουσίας τῆς «κυβέρνησης τῶν ἐργατικῶν κομμάτων» καὶ νὰ μὴν δείχνουν ἕναν συστηματικὸ ἀνταγωνισμὸ ἐναντίον της, ἀλλὰ νὰ εἶναι μιὰ ἐ ξ ο υ σ ί α σ υ μ π λ η ρ ω μ α τ ι κ ὴ τῆς ἐξουσίας τῆς κυβέρνησης ποὺ ν' ἀποτελεῖ ἐγγύηση τοῦ περάσματος ἀπ' τὴ μερικὴ στὴν καθολική της ἐξουσία, καθὼς καὶ τοῦ αὐτοδιαχειριστικοῦ χαρακτῆρα τοῦ σοσιαλισμοῦ ποὺ πιὸ ὕστερα θὰ οἰκοδομηθεῖ.

'Αναμφισβήτητα οἱ γραφειοκρατικὲς τάσεις καὶ δυνάμεις μέσα στὸ ἑνιαῖο ἐργατικὸ μέτωπο, θὰ παλαίψουν ἐνάντια σ' αὐτοὺς τοὺς ὀργανισμοὺς καὶ θὰ προσπαθήσουν νὰ τοὺς ὑποδουλώσουν καὶ νὰ τοὺς βάλουν κάτω ἀπ' τὸν ἔλεγχο τῶν κομμάτων καὶ τῶν συνδικάτων. Θὰ ἀντισταθοῦμε σθεναρὰ ἐνάντια σὲ μιὰ τέτοια ἐξέλιξη, ἀλλὰ προσέχοντας ταυτόχρονα ν' ἀποφύγομε νὰ δοθοῦν προσχήματα στὶς γραφειοκρατικὲς δυνάμεις καὶ τάσεις, παλαίβοντας ὥστε οἱ αὐτοδιαχειριστικοὶ ὀργανισμοὶ τῶν μαζῶν νὰ μείνουν ἀντιπροσωπευτικοὶ τῆς ὁλότητας τούτου τοῦ ἑνιαίου ἐργατικοῦ μετώπου καὶ νὰ μὴν ἐκφυλιστοῦν καταντώντας μικρὲς ἐπιτροπὲς «ἐπαναστατῶν», ἀλλὰ νὰ δροῦν πάντοτε στὸ πλαίσιο τῆς κριτικῆς ὑποστήριξης τῆς κυβέρνησης. Κάθε πολιτική, πού, ξεκινώντας ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ὀργανισμούς, θάχε σὰ στόχο γρήγορα νὰ «ὑπερφαλαγγίσει τὶς παραδοσιακὲς ἡγεσίες καὶ τὴν κυβέρνησή τους, κινδυνεύει νὰ ἀπομονώσει πρόωρα τὴν ἐπαναστατικὴ ἀριστερὰ ἀπὸ τὴ βάση της καὶ νὰ διασπάσει τὴν ἑνότητα τοῦ ἑνιαίου ἐργατικοῦ μετώπου, πρᾶγμα ποὺ θὰ ὁδηγοῦσε στὴν ἧττα τοῦ συνόλου τῶν δυνάμεων ποὺ τὸ ἀποτελοῦν.

Ἡ ἐπαναστατικὴ ἀριστερὰ δὲν εἶναι μιὰ πτέρυγα ἔ ξ ω ἀπ' τὸ ἑνιαῖο ἐργατικὸ μέτωπο, ἀλλὰ ἡ ἀριστερὰ αὐτοῦ τοῦ μετώπου ποὺ δρᾶ μέσα στὸ πλαίσιό του, κι' αὐτὸ παρ' ὅλες τὶς ἐπίμονες προσπάθειες τῶν γραφειοκρατικῶν του διευθύνσεων γιὰ νὰ τὴν πετάξουν ἔξω ἀπ' τὸ μέτωπο αὐτό.

Σ' αὐτὸ ἔγκειται ὅλο τὸ πρόβλημα τῆς τακτικῆς, τῆς γλώσσας, ποὺ πρέπει νὰ μεταχειριζόμαστε ἀπέναντι στὶς μάζες ποὺ ἀκολουθοῦν τὶς παραδοσιακὲς διευθύνσεις καὶ τοῦ τρόπου νὰ τὶς ἀντιμετωπίζομε.

Ὁ στόχος μας δὲν εἶναι, γρήγορα, μὲ κάθε τρόπο, νὰ τὶς «ὑπερφαλαγγίσομε», ἀλλὰ χάρη στὴν πίεση τῆς βάσης τους, νὰ παρασύρουμε τὰ παραδοσιακὰ κόμματα πολὺ πιὸ πέρα ἀπὸ τοὺς ἀρχικοὺς στόχους τους, νὰ ἀναπτύξομε στὶς γραμμές τους ἐπαναστατικὲς μαζικὲς τάσεις, καὶ ἀνεπαίσθητα νὰ δημιουργήσομε μιὰ ἀντικειμενικὴ κατάσταση ποὺ νὰ χαρακτηρίζεται ἀπ' τὴν κυριαρχία μέσα στὴν ὁλότητα τοῦ ἑνιαίου ἐργατικοῦ μετώπου, τοῦ ἐπαναστατικοῦ μετώπου, δηλ. μιᾶς πλειοψηφίας ἐπαναστατικῶν δυνάμεων, ποὺ νὰ συγκλίνουν ἰδεολογικὰ καὶ ποὺ νὰ ἀπομονώνουν καὶ νὰ ἐξουδετερώνουν τὶς ρεφορμιστικὲς τάσεις.

Ὅτι μιὰ τέτοια κατάσταση θὰ σήμαινε πρακτικὰ ἀνακατατάξεις καὶ ἀνασχηματισμοὺς μέσα στὸ ἑνιαῖο ἐργατικὸ μέτωπο, καὶ ἑπομένως ὀργανωτικὲς διασπάσεις καὶ ὕστερα καινούργιες ἑνοποιήσεις, αὐτὸ εἶναι βέβαιο, ἀλλὰ σὲ καμμιὰ περίπτωση ἕνα τέτοιο προτσέσο δὲν θὰ συνεπάγονταν τὴν ἐπαναστατικὴ πόλωση γύρω ἀπὸ ἕνα μόνο «κέντρο» καὶ τὴν ἐξαφάνιση τοῦ ὀργανικοῦ φαινομένου τοῦ πολυκομματισμοῦ, στὸ ἐργατικὸ κίνημα καὶ τῆς ἐργατικῆς κυβέρνησης σὰ μιᾶς κυβέρνησης συμμαχίας ἀνάμεσα σὲ διάφορα ἐργατικὰ κόμματα.

Ἡ νίκη τοῦ «ἐπαναστατικοῦ κόμματος» δηλαδὴ τῆς πραγματικῆς ἐπαναστατικῆς μαρξιστικῆς ὀργάνωσης θὰ εἶναι πολὺ περισσότερο ἡ νίκη τῆς γραμμῆς της ποὺ θὰ τὴν υἱοθετοῦσε ἡ πλειοψηφία τοῦ ἑνιαίου ἐργατικοῦ μετώπου σὲ μιὰ δοσμένη στιγμή, παρὰ ἡ ὀργανωτική του νίκη ποὺ πρακτικὰ θὰ ἐξουδετέρωνε ὅλες τὶς ἄλλες ὀργανώσεις καὶ τάσεις τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος. Μιὰ τέτοια νίκη δὲν εἶναι ποτὲ δυνατή, οὔτε ἐπιθυμητή, γιατὶ θὰ ὁδηγοῦσε κατ' εὐθεῖαν στὴν «κυβέρνηση ἑνὸς καὶ μόνου κόμματος», πρᾶγμα ποὺ ἀναπόφευκτα θὰ κατέληγε στὴν ἀπόλυτη ἐξουσία τῆς κρατικῆς γραφειοκρατίας. Στὴ φάση ποὺ πάει ἀπὸ τὸ σχηματισμὸ τῆς «κυβέρνησης τῶν ἐργατικῶν κομμάτων» στὴν πραγματικὴ κατάληψη ὅλης τῆς ἐξουσίας, οἱ προσπάθειες τῆς μαρξιστικῆς ἐπαναστατικῆς ὀργάνωσης θὰ κατευθύνονται κυρίως πρὸς τὰ ἀκόλουθα καθήκοντα: Στὴν ἐπέκταση τῶν ἐθνικοποιήσεων στὰ κύρια μέσα παραγωγῆς, καὶ στὴν οὐσιαστική τους κοινωνικοποίηση μὲ τὴ δημιουργία «ἐργατικῶν συμβουλίων» ποὺ νὰ διαχειρίζονται αὐτὸν τὸν τομέα προοδευτικὰ μέσα στὰ πλαίσια τοῦ Γενικοῦ κοινωνικοῦ Πλάνου. Στὴ δημιουργία προοδευτικὰ ὀργάνων αὐτοδιαχείρισης στὶς συνοικίες, καὶ τὶς κοινότητες, ποὺ νάχουν ἐπανασυνταχθεῖ σύμφωνα μὲ μιὰ οἰκονομικο - διοικητικὴ ἀντίληψη σὰν βασικὲς μονάδες τῆς καινούργιας ἐξουσίας. Στὸ νὰ ξαναοργανωθεῖ προοδευτικὰ ἡ στρατιωτικὴ πολιτική, δηλαδὴ αὐτὴ ποὺ ἀφορᾶ τὴν ἔνοπλη ὑπεράσπιση τῶν κατακτήσεων τῶν ἐργαζομένων, καὶ τὴν ἰδιαίτερη στάση ἀπέναντι στὸ στρατὸ καὶ ἐπίσης στὴν ἀστυνομία. Ἡ πολιτικοποίηση τῶν στρατιωτῶν, ἡ ὀργάνωσή τους, ἡ ὅσο γίνεται μεγαλύτερη διαφοροποίηση τοῦ σώματος τῶν ἀξιωματικῶν, πρέπει νὰ ἀποτελέσουν τὸ ἀντικείμενο μιᾶς πολιτικῆς καὶ πρακτικῆς ποὺ νᾶναι πολὺ προσεκτικὰ μελετημένες καὶ σοβαρὰ ἐφαρμοσμένες.

Ἡ μαρξιστικὴ ἐπαναστατικὴ ὀργάνωση θὰ δράσει μέσα στὸ ἑνιαῖο ἐργατικὸ μέτωπο προπαγανδίζοντας καὶ πείθοντας τὶς μάζες νὰ πραγματοποιήσουν αὐτὰ τὰ καθήκοντα, ξεκινώντας ἀπ' τὴν ἰδέα πὼς τὸ ἀρχινισμένο προτσέσο ποτὲ δὲν θὰ μπορέσει νὰ ὁλοκληρωθεῖ ἀκολουθώντας μιὰ πορεία διαρκῶς ἐξελικτική, ἀλλὰ ὅτι σὲ κάποια στιγμὴ θὰ προκληθεῖ μιὰ βίαιη σύγκρουση μὲ τὶς δυνάμεις τῆς ἀναπόφευκτης ἀντεπίθεσης τῆς μπουρζουαζίας καὶ τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ.

Τὸ νὰ κερδιθεῖ αὐτὴ ἡ ἀποφασιστικὴ ἀναμέτρηση θὰ σημαίνει πρακτικὰ νὰ γίνει ἕνα ποιοτικὸ πήδημα ποὺ νὰ ἐπισφραγίζει τὴ νίκη τῆς ἐπανάστασης.

Ὅλες οἱ πρακτικὲς ὑποχωρήσεις, ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ ἀποδειχθοῦν ἀναγκαῖες, ὡς πρὸς τὰ ἐπιβαλλόμενα μέτρα καὶ τὶς στιγμὲς τῆς ἐφαρμογῆς τους, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνουν σὲ βάρος αὐτῆς τῆς προο-

πτικῆς καὶ τῆς ἀπαραίτητης προετοιμασίας, γιὰ τὴ νικηφόρα ἀντιμετώπισή της. Εἶναι ἐπίσης ὁλοφάνερο ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ ὑπολογίζομε, γιὰ μιὰ τέτοια κατανόηση, στὶς παραδοσιακὲς διευθύνσεις, ἀλλὰ στὶς μάζες, στὶς ἐπαναστατικὲς τάσεις μέσα στοὺς παραδοσιακοὺς σχηματισμοὺς καὶ στὴ δύναμη τῆς μαρξιστικῆς ἐπαναστατικῆς ὀργάνωσης ποὺ νάχει ριζώσει βαθειά, ἰδιαίτερα στὶς ἐργατικὲς μάζες.

Δυὸ πρόσφατες περιπτώσεις βοηθοῦν στὸ νὰ προσδιοριστεῖ ἡ στάση ποὺ πρέπει νὰ κρατήσει ἡ ἐπαναστατικὴ ἀριστερά: ἡ περίπτωση τῆς Χιλῆς καὶ ἡ περίπτωση τῆς Πορτογαλίας.

Στὴ Χιλή, τὸ ρόλο τῆς ἐπαναστατικῆς ἀριστερᾶς τὸν ἔπαιξε — σὲ κάποιο βαθμὸ — τὸ M.I.R., ποὺ ἀντικειμενικὰ ἦταν τοποθετημένο σ' αὐτή. Ἡ «UNITA POPULAR» ἂν καὶ εἶχε κλονίσει τὸν καπιταλισμό, παίρνοντας μιὰ σειρὰ ἀπὸ οἰκονομικο - κοινωνικὰ μέτρα ριζοσπαστικὰ καὶ ἔχοντας συμβάλλει στὸ ξέσπασμα ἑνὸς προτσέσου ἀντικειμενικὰ ἐπαναστατικοῦ, δὲν ἔκανε τίποτα γιὰ νὰ προετοιμαστεῖ γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῆς ἀναπόφευκτης ἀντεπίθεσης τῆς μπουρζουαζίας καὶ τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ. Δὲν ἐνεθάρρυνε, ὅσο θὰ ἔπρεπε, τὸ αὐτοδιαχειριστικὸ κίνημα τῶν μαζῶν, καὶ δὲν τὸ ὅπλισε οὔτε ὑλικὰ οὔτε ἰδεολογικὰ γιὰ ν' ἀντισταθεῖ ἐνάντια σ' αὐτὴ τὴν ἀντεπίθεση. Εἶχε ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, μιὰ ὀλέθρια ρεφορμιστικὴ πολιτική, μιὰ πολιτικὴ «νομιμοφροσύνης» μὲ δῆθεν στόχο νὰ κερδίσει τὰ μεσαῖα στρώματα καὶ βοηθούμενη ἀπὸ μιὰ ἐκλογικὴ πλειοψηφία πολὺ σημαντική, νὰ ἀφοπλίσει καὶ νὰ ἐξουδετερώσει τὴν ἀντιδραστικὴ μπουρζουαζία. Ἡ πολιτικὴ αὐτὴ ἦταν ταυτόχρονα χιμερικὴ κι' ἀφόπλιζε τὴν ἴδια τὴ βάση τῆς «UNITA POPULAR», ποὺ περιελάμβανε τὴ μεγάλη πλειοψηφία τῶν μισθωτῶν ἐργαζομένων τῆς χώρας. Ἦταν αὐταπάτη ὄχι μόνο στὴ Χιλή, ἀλλὰ πολὺ περισσότερο σὲ ὅλα τὰ καπιταλιστικὰ προοδευμένα κράτη, ὅπου ἡ μπουρζουαζία εἶναι οἰκονομικὰ καὶ πολιτικὰ ἀσύγκριτα πιὸ δυνατή, πιὸ συνειδητή, καὶ τὰ μεσαῖα στρώματα πιὸ πλούσια καὶ πιὸ συνδεδεμένα μὲ τὸν καπιταλιστικὸ τρόπο παραγωγῆς ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἔχουν τὰ προνόμιά τους, νὰ νομίζει κανεὶς ὅτι ἦταν δυνατὸν νὰ ἐξουδετερωθεῖ ἡ μπουρζουαζία ἀπὸ τὴ δύναμη μιᾶς ἐκλογικῆς πλειοψηφίας καὶ νὰ κερδιθοῦν τὰ παραδοσιακὰ μεσαῖα στρώματα (οἱ ἔμποροι, οἱ μικροὶ καὶ μεσαῖοι βιομήχανοι, τὰ ἐλεύθερα ἐπαγγέλματα κλπ.) γιὰ τὸ «δρόμο πρὸς τὸ σοσιαλισμό». Αὐτὰ τὰ τελευταῖα στρώματα εἶναι δυνατὸν τὸ πολὺ πολὺ νὰ ἐξουδετερωθοῦν κατὰ τὴν πάλη γιὰ τὴν ὁλικὴ ἐξουσία, χάρη σὲ μιὰ κατάλληλη πολιτικὴ ἀπέναντί τους, καὶ ἰδίως χάρη στὴ δύναμη τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος τῶν ἐργαζομένων.

Τὴν εὐθύνη μιᾶς τέτοιας καταστρεπτικῆς πολιτικῆς τὴν ἔχουν πρὶν ἀπ' ὅλους οἱ μαζικὲς διευθύνσεις τῆς «UNITA POPULAR» τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος καὶ τῆς δεξιᾶς τοῦ σοσιαλιστικοῦ κόμματος, στὴν ὁποία πρέπει νὰ συμπεριληφθεῖ κι' ὁ ἴδιος ὁ πρόεδρος τῆς δημοκρατίας, μὲ τὴν βοναπαρτιστικὴ ἐξουσία καὶ τὴν ἐπίδραση ποὺ ἀσκοῦσε στὸ σύνολο τῆς «UNITA POPULAR». Ἀλλὰ τὸ MIR, ἡ μόνη σημαντικὴ ἔκφραση τῆς ἐπαναστατικῆς ἀριστερᾶς δὲν μπόρεσε οὔτε αὐτὸ νὰ ἀπαλλαχθεῖ ἀπὸ τὸ «μεσσιανικὸ» κόμπλεξ του, πιστεύοντας ὅτι θὰ μποροῦσε νὰ ὑπερφαλαγγίσει τὴν «UNITA POPULAR» καὶ νὰ γίνει ὁ κύριος πόλος ἕλξης τοῦ συνόλου τῶν ἐπαναστατικῶν δυνάμεων τῆς χώρας. Πράγμα ποὺ σήμαινε μιὰ πολὺ κακὴ ἐκτίμηση, μεταξὺ ἄλλων, τῶν ὑποκειμενικῶν δυνατοτήτων καὶ τῶν προθεσμιῶν. Ἀντὶ νὰ προσπαθήσει εἰλικρινὰ νὰ σφυρηλατήσει τὸ ἐπαναστατικὸ μέτωπο μεταξὺ ὅλων τῶν δυνάμεων ποὺ ἰδεολογικὰ ἦταν συγκλίνουσες καὶ πρὶν ἀπ' ὅλες τῆς ἀριστερᾶς τοῦ σοσιαλιστικοῦ κόμματος, τοῦ MAPU καὶ τῶν πολιτικὰ ἀνοργάνωτων, εἶχε γιὰ κύριο στόχο τὴν «ὑπερφαλάγγιση» ὅλων.

Στὴν Πορτογαλία, ἡ ἐπαναστατικὴ ἀριστερὰ σὲ καμμιὰ στιγμὴ δὲν πάλαιψε γιὰ τὸ ἑνιαῖο ἐργατικὸ μέτωπο στὴν ὁλοκληρωμένη του ἔννοια καὶ γιὰ τὴν κυβέρνησή του, τὴ στενὴ συμμαχία μὲ τὸ ἰδιαίτερο στοιχεῖο, τὸ χαρακτηριστικὸ τοῦ ἰδιόρρυθμου ἐπαναστατικοῦ προτσέσου αὐτῆς τῆς χώρας, ποὺ ἀπετέλεσε ἐπὶ ἕνα ὁλόκληρο διάστημα, ἡ ἀριστερὴ καὶ ἐπαναστατικὴ πτέρυγα τοῦ M.F.A. (τοῦ Κινήματος τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων). Ἡ λειψὴ κατανόηση τῶν κινητηρίων δυνάμεων τῆς ἐπανάστασης, τῶν συμμαχιῶν, τῆς τακτικῆς, τῆς σοσιαλδημοκρατίας, κι' ἀκόμα καὶ τοῦ Κομμουνιστικοῦ κόμματος κλπ., συνετέλεσε στὸ νὰ μὴν ἐδραιωθεῖ τὸ ἑνιαῖο ἐργατικὸ μέτωπο τὸ ἱκανὸ νὰ ἐπιβάλλει τὴ μόνη δυνατὴ μεταβατικὴ λύση στὸ ἐπίπεδο τῆς κυβέρνησης ποὺ ὑπῆρξε γιὰ καιρὸ ἡ φόρμουλα «κυβέρνηση τοῦ ΚΚ - ΣΚ - Ἀριστερᾶς τοῦ MFA». Θέλησαν διαρκῶς νὰ δημιουργήσουν μιὰ «ἀντι - ἐξουσία» ἀντιτιθέμενη σὲ κείνη τῶν «προδοτικῶν» ἐργατικῶν κομμάτων καὶ στὴν κυβέρνησή τους, καὶ χάρη σ' αὐτὴ τὴν ἐξουσία νὰ ριχτοῦν στὴν ἐπίθεση γιὰ τὴν κατάληψη ὁλόκληρης τῆς ἐξουσίας. Ἀλλὰ φυσικά, τὸ ἴδιο ὅπως καὶ στὴ Χιλή, οἱ ὑπέρτατες εὐθύνες βαρύνουν τὶς ἡγεσίες τῶν παραδοσιακῶν ἐργατικῶν κομμάτων, τῶν ὁποίων ὅμως ἡ στάση πρέπει νὰ θεωρηθεῖ σὰν ἕνα ἀντικειμενικὸ δεδομένο τῆς κατάστασης, ποὺ πρέπει νὰ ἀντιμετωπιστεῖ μὲ τὴν κατάλληλη ταχτική.

Σ' αὐτὸ ἀκριβῶς ἔγκειται ὁ ἰδιαίτερος ρόλος τῆς ἐπαναστατικῆς ἀριστερᾶς. Δηλαδὴ μιὰ καὶ ἡ πολιτικὴ τῶν παραδοσιακῶν διευθύνσεων εἶναι ἕνα δεδομένο ποὺ δὲν μπορεῖ ν' ἀλλάξει παρὰ μόνο κάτω ἀπὸ τεράστια πίεση τῶν ἐπαναστατημένων μαζῶν, πῶς παρ' ὅλα αὐτά, νὰ προωθηθεῖ τὸ ἐπαναστατικὸ προτσέσο, γιὰ πιὸ μεταβατικὸ πρόγραμμα, μὲ πιά τακτική; Εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ δράσουμε μέσα σὲ μιὰ συγκεκριμένη κατάσταση, κι' ὄχι σὲ μιὰ κατάσταση «ἰδεώδη» ἢ τέτοια ποὺ θὰ τὴ θέλαμε. Κάθε ἄλλη στάση ποὺ ξεκινᾶ π.χ. ἀπὸ τὸ ἀξίωμα ὅτι εἶναι ἀδύνατο νὰ νικήσομε χωρὶς τὰ παραδοσιακὰ κόμματα πρακτικὰ νὰ παραμεριστοῦν καὶ προηγούμενα νὰ δημιουργηθεῖ τὸ μαζικὸ ἐπαναστατικὸ κόμμα, ποὺ θὰ τὰ ἀντικαταστήσει, δὲ λαβαίνει ὑπ' ὄψη τὶς χρονικὲς προθεσμίες καὶ κυρίως εἶναι βαθειὰ ντεφετιστική, ἀναβάλλοντας πρα-

κτικὰ τὴ δυνατότητα τῆς ἐπανάστασης γιὰ ἕνα πολὺ μακρινὸ μέλλον.

Ἀγνοεῖ τὴ συγκεκριμένη ἱστορικὴ κατάσταση τῆς ἐργατικῆς τάξης καὶ τῶν μισθωτῶν ἐργαζομένων τῆς ὁποίας ὁ πολυκομματισμὸς εἶναι ἕνα διαρκὲς καὶ ὄχι τυχαῖο δεδομένο, ὅπως ἐπίσης ἀγνοεῖ τὴν ἐπιβαλλόμενη τακτικὴ σχετικὰ μὲ ἄλλα κοινωνικὰ στρώματα, ποὺ χρειάζεται νὰ ἀποπειραθοῦμε νὰ τὰ ἐξουδετερώσομε, μὲ μιὰ κατάλληλη πολιτική. Μέρος αὐτῆς τῆς πολιτικῆς εἶναι ὄχι μόνο ἕνα σύνολο ἀπὸ μέτρα οἰκονομικο-πολιτικὰ (στὸν φορολογικὸ τομέα, τῆς πίστεως κλπ.), ποὺ προορίζονται νὰ προστατέψουν αὐτὰ τὰ στρώματα ἐνάντια στὴν ἐκμετάλλευση τοῦ μεγάλου τραπεζιτικοῦ, ἐμπορικοῦ, βιομηχανικοῦ κεφαλαίου. Ἀλλὰ χρειάζεται ἐπίσης νὰ ξεχωρίσουμε τὴ στάση μας ἀπέναντί τους σὲ σχέση μὲ κείνη τῶν καπιταλιστικῶν κυβερνήσεων, καθὼς καὶ νὰ τοὺς ἐξασφαλίσομε μιὰ ἀντιπροσωπευτικὴ δημοκρατία συνδυασμένη μὲ τὴν ἄμεση δημοκρατία τῆς βάσης. Ἀπ' ὅπου καὶ ἡ σημασία σ' αὐτὴ τὴ φάση ποὺ πάει ἀπὸ τὴν «κυβέρνηση τῶν μαζικῶν ἐργατικῶν κομμάτων» ὡς τὴν κατάληψη τῆς ὅλης ἐξουσίας, ἑνὸς συνθήματος ὅπως ἡ ἐκλογὴ Συντακτικῆς Συνέλευσης, ποὺ νὰ ἐπεξεργαστεῖ τὸ Σύνταγμα τῆς μεταβατικῆς περιόδου, ποὺ τόσο παραμελήθηκε στὴ Χιλή, καθὼς καὶ στὴν Πορτογαλία.

Τὸ νὰ δημιουργηθεῖ ἔγκαιρα ἡ μαρξιστικὴ ἐπαναστατικὴ ὀργάνωση μὲ μιὰ γερὴ μαζικὴ βάση, γίνεται λοιπόν, ἀπὸ ὑποκειμενικὴ ἄποψη, τὸ ἀποφασιστικὸ δεδομένο γιὰ τὴν πραγματικὴ νίκη τοῦ ἐπαναστατικοῦ προτσέσου, τοῦ ὁποίου ἀντιμετωπίζομε τώρα τὸ δυνατὸ ξέσπασμα σὲ μιὰ ὁλόκληρη σειρὰ εὐρωπαϊκῶν κρατῶν, πάνω στὴ βάση τῶν ἀντιλήψεων, ποὺ ἤδη πολλὲς φορὲς ἀναλύσαμε στὰ κείμενά μας.

Αὐτὴ ἡ ὀργάνωση, μὲ τὴν ὁλοκληρωμένη ἀντίληψη τῶν προβλημάτων, εἶναι τὸ ἀπαραίτητο συμπλήρωμα τοῦ «ἑνιαίου ἐργατικοῦ μετώπου» καὶ τῶν ἐπαναστατικῶν του δυνατοτήτων καὶ προοπτικῶν. Οἱ τωρινὲς συνθῆκες ποὺ ὑπάρχουν σὲ πολλὰ εὐρωπαϊκὰ κράτη, ὅπου ἡ ἐπαναστατικὴ ἀριστερὰ φαίνεται νάχει ὡριμάσει καὶ νάχει ἀποκτήσει μιὰ κάποια πεῖρα, παρουσιάζονται εὐνοϊκὲς γιὰ μιὰ τέτοια ἀνασυγκρότηση, ἰδιαίτερα στὴ Γαλλία, στὴν Ἰταλία καὶ ἴσως ἐπίσης αὔριο στὴν Ἱσπανία καὶ στὴν Πορτογαλία.

Ἡ Τάση μας βρίσκεται στὴν πρωτοπορεία τῆς προσπάθειας γι' αὐτὸ τὸ στόχο ἔχοντας ταυτόχρονα συνείδηση ὅτι καμμιὰ μαρξιστικὴ ἐπαναστατικὴ ὀργάνωση προερχόμενη ἀπὸ δυνάμεις ποὺ ἰδεολογικὰ συγκλίνουν δὲ θὰ εἶναι τέτοια (μαρξιστικὴ - ἐπαναστατικὴ) 100%, ἀλλὰ ὅτι θὰ ἐξακολουθήσει νὰ διαπερνᾶται ἀπὸ κεντριστικὰ ρεύματα ποὺ θὰ πρέπει μέσα στὴν ἴδια τὴν πάλη καὶ τὴν ἐμπειρία της νὰ ὁμοιογενοποιηθοῦν στὸ μέγιστο δυνατὸ βαθμό.

Ἰούνιος 1976

ΓΙΑ ΤΟ

ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟ

ΔΙΜΗΝΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ:

«Γιὰ τὸ Σοσιαλισμὸ»
Κεντρικὸ Ταχυδρομεῖο
Ταχ. Θυρὶς 674
ΑΘΗΝΑ

Ὑπεύθυνος Σύνταξης
ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΚΟΓΚΟΡΝΑΣ
Κασομούλη 19, Τ.Τ. 411
ΑΘΗΝΑ

Ὑπεύθυνος Τυπογραφείου
ΓΙΩΡΓΟΣ ΖΩΡΖΟΣ
Μεσολογγίου 16
Τηλ. 611.372

ΣΥΝΔΡΟΜΗ:
Ἑξάμηνη 60 δρχ.
Ἐτήσια 120 δρχ.

Ἀπὸ τ' ἀρχεῖα τῆς ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗΣ ΜΑΡΞΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ

Ἕνα ἀνέκδοτο κείμενο τοῦ Λ. Τρότσκυ σχετικὰ μὲ τὴν Ἑλλάδα

Στὰ ἀρχεῖα τοῦ Τζαίημς Π. Κάννον, ἡγέτη τοῦ S.W.P. στὶς Ἡν. Πολιτεῖες, βρέθηκε πρόσφατα κείμενο συνδιάλεξης τοῦ Λ. Τρότσκυ μὲ ἀντιπροσωπεία τῶν Ἀρχειομαρξιστῶν τὸν Ἰούνη 1932.

Οἱ Ἀρχειομαρξιστὲς εἶχαν ἤδη προσχωρήσει στὴ Διεθνὴ Ἀριστερὴ Ἀντιπολίτευση, μὲ τὴν ὁποία τελειωτικὰ ἔσπασαν δυὸ χρόνια ἀργότερα, τὸ 1934.

Ὁ Λ. Τρότσκυ τονίζει στὸ χειρόγραφο τῆς συνδιάλεξης ὅτι λόγῳ δυσκολιῶν στὴ μετάφραση δὲν πρέπει ν' ἀποδοθεῖ ὑπερβολικὴ σημασία στὴν ἀκρίβεια κάθε φράσης, δεδομένου ὅτι τὸ κείμενο προορίζονταν νὰ κυκλοφορήσει στοὺς κύκλους τῆς Ἀριστερῆς Ἀντιπολίτευσης, κυρίως γιὰ πληροφοριοδότησή τους.

Γιὰ τὴν κατανόηση τοῦ κειμένου, τοῦ ὁποίου δημοσιεύομε ὁρισμένα ἀποσπάσματα σ' αὐτὸ τὸ τεῦχος μας, πρέπει νὰ πάρει κανεὶς ὑπ' ὄψη του ὅτι σὲ κείνη τὴν περίοδο τὸ Κ.Κ.Ε. ἀκολουθοῦσε «ὑπεραριστερὴ» πολιτική, οἱ δὲ Ἀρχειομαρξιστὲς ἀντιπροσώπευαν μιὰ μαζικὴ ὀργάνωση, μὲ ἰσχυρὲς θέσεις στὸ συνδικαλιστικὸ κίνημα. Οἱ ἀναγνῶστες μας θὰ σημειώσουν μὲ πιὰ ὀξυδέρκεια ὁ Λ. Τρότσκυ διαβλέπει τὶς ἀδυναμίες τῆς πολιτικῆς τῶν Ἀρχειομαρξιστῶν καὶ ἐπιμένει στὴν ὀρθὴ μαρξιστικὴ τοποθέτηση βασικῶν θεμάτων ὅπως π.χ. ἡ «Ἐργατοαγροτικὴ Κυβέρνηση» καὶ τὸ ζήτημα τῶν ἐθνικῶν μειονοτήτων.

... ...

Τρότσκυ: Γιὰ νὰ συγκεφαλαιώνομε. Οἱ Ἀρχειομαρξιστὲς ἔχουν ταχθεῖ ὑπὲρ ἑνὸς ἐργατικοῦ συνεδρίου γιὰ νὰ διευθύνουν μερικοὺς ἀγῶνες πρὸς τὴν κατεύθυνση τῆς γενικῆς ἀπεργίας. Τὸ Κομμουνιστικὸ Κόμμα ἔχει ρίξει τὸ σύνθημα μιᾶς Λαϊκῆς Ἐπιτροπῆς. Ἀλλὰ αὐτὴ εἶναι μονάχα ἕνα ἡγετικὸ σῶμα. Τί πρόκειται νὰ κάνει;

Α.: Ἡ Λαϊκὴ Ἐπιτροπὴ δοκίμασε νὰ ὀργανώσει διαδηλώσεις. Μερικὲς δεκάδες ἄτομα συγκεντρώθηκαν. Ἀπὸ τότε τὸ Κόμμα δὲ μίλησε πιὰ γιὰ Λαϊκὴ Ἐπιτροπή.

Τρότσκυ: Ἔχει ἡ Λαϊκὴ Ἐπιτροπὴ νόμιμη ὕπαρξη;

Α.: Τὸ μανιφέστο της φέρνει τὴ διεύθυνση τῆς συνδικαλιστικῆς ὀργάνωσης. Περιέχει τὸ σύνθημα: γιὰ μιὰ «σοβιετικὴ Ἑλλάδα» καὶ γιὰ μιὰ ἐργατο - ἀγροτικὴ κυβέρνηση. Τὸ τελευταῖο αὐτὸ σύνθημα ἔχει ριχτεῖ ἀπὸ τὸ 1923 - 24. Ἐκεῖνον τὸν καιρὸ ἦταν σύμφωνο μὲ τὴ γραμμὴ ἀπέναντι στὸ Κόμινταγκ καὶ μὲ τὴ Βουλγάρικη τακτική. Τώρα τὸ Κόμμα δὲν καθόρισε τὸ χαρακτήρα αὐτῆς τῆς «ἐργατοαγροτικῆς κυβέρνησης».

Τρότσκυ: Καὶ ποιά εἶναι ἡ θέση τῆς ὀργάνωσής σας σχετικὰ μ' αὐτὸ τὸ σύνθημα;

Α.: Μποροῦμε νὰ δοῦμε αὐτὸ τὸ σύνθημα μόνο σὰν καθαρὰ τυπικό, σὰν ἕνα ὑποκατάστατο τῆς «δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου». Τὸ νὰ ρίχνεται ἁπλῶς ἕνα τέτοιο σύνθημα δὲν ἀρκεῖ γιὰ τὴν πραγματοποίησή του. Χρειαζόμαστε μεταβατικὰ συνθήματα ποὺ νὰ ὁδηγοῦν σ' αὐτό.

Τρότσκυ: Μποροῦμε νὰ παραδεχθοῦμε τὸ σύνθημα αὐτὸ σὰν μιὰ π ρ ο ο π τ ι κ ὴ δηλαδὴ μὲ τὴν ἀκόλουθη ἔννοια: Ἔχομε μιὰ ἀστικὴ κυβέρνηση ἀλλὰ θέλομε μιὰ κυβέρνηση ἐργατική. Ἔτσι προτείνομε νὰ συγκληθεῖ ἕνα ἐργατικὸ συνέδριο. Μποροῦμε τότε νὰ ποῦμε στὸ Κόμμα: εἴσαστε γιὰ μιὰ ἐργατο - ἀγροτικὴ κυβέρνηση. Γιὰ νὰ τὴν πραγματοποιήσομε χρειαζόμαστε ὀργανισμοὺς πάνω στοὺς ὁποίους μιὰ τέτοια κυβέρνηση θὰ μπορέσει νὰ βασιστεῖ, δηλαδὴ ἕνα ἐργατικὸ συνέδριο.

Α.: Στὴν πολὺ πρόσφατη πρότασή μας ἑνιαίου μετώπου προτείναμε μιὰ κοινὴ πλατφόρμα γιὰ ἑνότητα.

Τρότσκυ: Τὸ σύνθημα γιὰ μιὰ ἐργατο - ἀγροτικὴ κυβέρνηση, ποὺ θἄταν ἀξωφρενικὸ γιὰ τὴ Γερμανία, εἶναι σωστὸ στὴν Ἑλλάδα, ὅπου ὑπάρχει ἀγροτικὸ κίνημα, ἕνα κίνημα τῶν καταφορτωμένων μὲ χρέη προσφύγων. Ἀντιπροσωπεύει μάζες. Κι' ἀφοῦ στὴν Ἑλλάδα τὸ προλεταριάτο δὲν ἀποτελεῖ τὴν πλειοψηφία τοῦ πληθυσμοῦ, τὸ σύνθημα γιὰ μιὰ ἐργατο - ἀγροτικὴ κυβέρνηση μπορεῖ νὰ γίνει σημαντικὸ — σὰν μιὰ φόρμα τῆς δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου, ἀλλὰ μιὰ φόρμα ποὺ νὰ εἶναι κατανοητὴ στοὺς ἀγρότες. Στὴν πραγματικότητα εἶναι κάτι παραπάνω ἀπὸ μιὰ φόρμα. Ὁ ρόλος τῆς ἀγροτιᾶς στὴν Ἑλλάδα ἀπαιτεῖ νὰ τὴ λαβαίνει ὑπ' ὄψη της ἡ πρωτοπορεία τοῦ προλεταριάτου καὶ ἀνάλογα νὰ ἐκφράζει τὴ δικιά της πολιτικὴ καὶ τὰ μέτρα ποὺ θὰ πάρει. Τέτοια ἐπίσης ἦταν ἡ κατάσταση καὶ στὴ Ρωσία, ἀλλὰ ὅμως μιλήσαμε γιὰ μιὰ ἐργατο - ἀγροτικὴ κυβέρνηση μόνο μετὰ τὴν κατάληψη τῆς ἐξουσίας, κι' ὁ Λένιν δὲν ἦταν ἐντελῶς βέβαιος γιὰ τὴν ὀρθότητα αὐτοῦ τοῦ χαρακτηρισμοῦ. Ἀλλὰ γιὰ μᾶς τὸ ἀποφασιστικὸ γεγονὸς ἦταν ὅτι τὸ προλεταριᾶτο εἶχε ἤδη καταλάβει τὴν ἐξουσία καὶ σχηματίσει τὴν κυβέρνησή του.

Α.: Ἐξηγήσαμε στὸ Συνέδριό μας ὅτι εἴμαστε ἐναντίον τῆς ἐργατο - ἀγροτικῆς κυβέρνησης σὰ μιᾶς «μεταβατικῆς φόρμουλας», ἀλλὰ ὅτι τὴ θεωροῦμε σὰ συνώνυμο τῆς δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου.

Τρότσκυ: Ἡ δικτατορία τοῦ προλεταριάτου ἔχει διάφορα στάδια. Στὴ Ρωσία τὸ πρῶτο στάδιο χαρακτηρίστηκε ἀπὸ τὸ συνασπισμὸ μὲ τὴν ἀριστερὰ τῶν Σοσιαλεπαναστατῶν (Νοέμβρης 1917 - Ἰούλης 1918). Αὐτὸς ἦταν ἕνας συνασπισμὸς μὲ ἀντιπροσώπους τῆς ἀγροτιᾶς. Δυὸ μέρες μετὰ τὴν παραίτησή τους οἱ ἀριστεροὶ Σοσιαλεπαναστάτες ὀργάνωσαν μιὰ ἐξέγερση ἐνάντια στὴ Σοβιετικὴ Κυβέρνηση καὶ φυλακίστηκαν. Ἀργότερα ἡ Σοβιετικὴ Κυβέρνηση «μπολσεβοποιήθηκε» περισσότερο. Ὑπῆρχε διαφορὰ μεταξὺ τοῦ πρώτου καὶ τοῦ δεύτερου σταδίου. Μ' αὐτὴ τὴν ἔννοια μποροῦμε νὰ ποῦμε πὼς ὁ ὅρος ἐργατο - ἀγροτικὴ κυβέρνηση ἦταν «σωστός», γιατὶ ἔγινε ἕνα συνέδριο ἐργατῶν, στρατιωτῶν, καί, ἐπίσης ἕνα συνέδριο ἀγροτῶν. Αὐτὸ τὸ συνέδριο τῶν ἀγροτῶν ἑνώθηκε μὲ τὸ συνέδριο τῶν ἐργατῶν καὶ στρατιωτῶν, ἐξέλεξε τὶς ἐπιτροπές του καὶ ἔστειλε τοὺς ἀντιπροσώπους του στὴν ἐκτελεστικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ συνεδρίου ἐργατῶν καὶ στρατιωτῶν. Αὐτὸ ἀντιστοιχοῦσε στὸν τρόπο ποὺ σκέπτονταν οἱ ἀγρότες ἐκεῖνον τὸν καιρό.

Α.: Τὸ Κόμμα μιλᾶ γιὰ σοσιαλ-φασισμό, ἀρχιοφασισμό, ἀγροτικὸ φασισμό, καὶ μοναρχικὸ φασισμό.

Τρότσκυ: Ὑπάρχει καμμιὰ πραγματικὴ φασιστικὴ ὀργάνωση;

Α.: Ὑπάρχουν φασιστικὲς ὀργανώσεις πολιτικὰ ἀσήμαντες, τεχνιτὲς ἀπομιμήσεις τοῦ Ἰταλικοῦ φασισμοῦ. Τελευταῖα σχηματίστηκε μιὰ ὀργάνωση παλαιῶν πολεμιστῶν καὶ ἐθνικοφρόνων. Ἔχει κάποια δράση καὶ συγκεντρώνει τὰ πυρά της στὶς ἐπιθέσεις ἐνάντια στοὺς Κομμουνιστές. Ἀλλὰ δὲν αὐτοκαλεῖται φασιστικὴ καὶ δὲν ἀποτελεῖ πολιτικὴ ὀργάνωση στὴν πλήρη ἔννοια τῆς λέξης. Εἶναι μιὰ μίμηση τῶν «STAHL HELM», ἀπὸ τοὺς ὁποίους πῆραν καὶ τ' ὄνομά τους. Ἡ ὁμάδα ἔχει τὴν ἕδρα της στὴ Θεσσαλονίκη, ὅπου κατώρθωσαν ἤδη νὰ διαλύσουν συνδικαλιστικὲς συγκεντρώσεις.

Τρότσκυ: Δὲν εἴπατε τίποτε γιὰ τὸ ἐθνικὸ ζήτημα. Τί γίνεται μὲ τὴ Μακεδονία καὶ τὶς μειονότητες;

Α.: Τὸ συνέδριό μας πῆρε ἀπόφαση κατὰ τοῦ συνθήματος τῆς ἀνεξάρτητης Μακεδονίας, ποὺ υἱοθέτησε τὸ Κόμμα τὸ 1925.

Τρότσκυ: Γιατί;

Α.: Αὐτὸ ἔγινε μετὰ μιὰ ὁλικὴ ἀνταλλαγὴ πληθυσμῶν μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων, Τούρκων καὶ Βουλγάρων. Ἡ Βουλγαρικὴ Μακεδονία εἶχε 90% Βουλγάρους, ἡ Ἑλληνικὴ Μακεδονία 90% Ἕλληνες, ἡ Σερβικὴ Μακεδονία τὸ ἴδιο. Ἂν ἐξαιρέσομε τὴν Ἑβραϊκὴ μειονότητα ποὺ ζεῖ μόνο στὶς πόλεις, ὅλοι στὴν ὕπαιθρο εἶναι Ἕλληνες ἀπὸ τὴ Μικρὰ Ἀσία κι' ἀπὸ τὴ Μαύρη Θάλασσα.

Τρότσκυ: Γιατί τὸ Κόμμα ἔρριξε τὸ σύνθημα τῆς ἀνεξάρτητης Μακεδονίας;

Α.: Ὁ Μανουΐλσκυ κι' ὁ Κολάρωφ ἄσκησαν πίεση γι' αὐτὸ πάνω στὸ Κόμμα. Ἐκεῖνον τὸν καιρὸ τὸ Βουλγάρικο Κόμμα εἶχε κάνει συμμαχία μὲ τοὺς Βουλγάρους ἐθνικόφρονες, ποὺ αὐτοκαλοῦνταν «Μακεδόνες» καὶ ἔλπιζε νὰ τοὺς κερδίσει. Πάνω σ' αὐτὴ τὴ βάση ρίχτηκε τὸ σύνθημα τῆς ἀνεξάρτητης Μακεδονίας. Ἀλλὰ οἱ «Μακεδόνες» κάνω ἀπ' τὴ διεύθυνση τοῦ Τσαγκώφ ἄρχισαν ἀμέσως νὰ στρέφουν τὰ πυρά τους κατὰ τῶν κομμουνιστῶν.

Τρότσκυ: Ἔμπαινε ζήτημα τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Μακεδονίας σὰν σύνολο;

Α.: Ναί.

Τρότσκυ: Δὲν εἶμαι βέβαιος ἂν εἶναι σωστὸ νὰ ἀπορρίψουμε αὐτὸ τὸ σύνθημα. Δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι εἴμαστε κατά, γιατὶ ὁ κόσμος θὰ εἶναι ἐναντίον του. Ὁ λαὸς θὰ πρέπει νὰ ἐρωτηθεῖ τί γνώμη ἔχει γι' αὐτό. Οἱ «Βούλγαροι» ἀντιπροσωπεύουν ἕνα καταπιεζόμενο στρῶμα. Πρέπει νὰ ἐξηγήσουμε ὅτι ὁ λαὸς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀποφασίζει γιὰ τὴν τύχη του. Ἂν ἡ κυβέρνηση ἀπορρίπτει τὸ δημοψήφισμα τότε πρέπει ν' ἀγωνιστοῦμε ἐνάντια σ' αὐτὴ τὴν ἀπόφαση. Ἂν ἡ καταπιεζόμενη μειονότητα ξεσηκωθεῖ ἐνάντια στὴν κυβέρνηση ὀφείλομε νὰ τὴν ὑποστηρίξομε. Αὐτὴ τὴ γλῶσσα πρέπει νὰ μιλήσομε. Κι' ἂν οἱ Ἕλληνες τῆς Μακεδονίας διακηρύξουν τὴν ἀντίθεσή τους στὴν κυβέρνηση τῆς Ἀθήνας, ἀπαιτώντας τὴν ἀνεξαρτησία τους, μποροῦμε δογματικὰ νὰ εἴμαστε ἐναντίον; Ἀμφιβάλλω. Ἀλλὰ δὲν εἶμαι ἀρκετὰ ἐνήμερος σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα, ἀφοῦ μόνο τὸ 1913 πῆρα γνώση τοῦ Μακεδονικοῦ προβλήματος.

Α.: Ἡ Κομιντέρν ἐγκατέλειψε αὐτὸ τὸ σύνθημα γιατὶ φάνηκε ὅτι ἦταν ἀπραγματοποίητο. Ἡ Μακεδονία δὲν εἶναι ἕνα ὁμοιόμορφο ἐθνικὸ σύνολο.

Τρότσκυ: Μὰ οὔτε κι' ἡ Ἑλλάδα εἶναι. Γιατί νὰ μὴν μπορεῖ κι' ἡ Μακεδονία τὸ ἴδιο νὰ ὑπάρχει σὰ μιὰ αὐτόνομη ἕνωση ἀποτελούμενη ἀπὸ διάφορες ἐθνικότητες; Ὁ λαὸς θὰ πρέπει νὰ ψηφίσει πάνω σ' αὐτὸ τὸ θέμα.

Α.: Ποιές εἶν' ἐκεῖνες οἱ δυνάμεις ποὺ θὰ τὸ ὑποστηρίξουν;

Τρότσκυ: Δὲν εἶναι δική μας δουλειὰ νὰ ὀργανώνομε ἐθνικιστικὲς ἐξεγέρσεις. Λέμε ἁπλῶς πὼς ἂν οἱ Μακεδόνες τὸ θέλουν, θάμαστε στὸ πλευρό τους. Θὰ λέμε ὅτι πρέπει νάχουν τὸ δικαίωμα ν' ἀποφασίσουν οἱ ἴδιοι κι' ἐμεῖς θὰ ὑποστηρίξομε αὐτὸ ποὺ ἀποφάσισαν. Ἐκεῖνο ποὺ μὲ στεναχωρεῖ δὲν εἶναι τόσο τὸ ζήτημα τῶν Μακεδόνων ἀγροτῶν, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ ἂν δὲν ὑπάρχει κάποια δόση σωβινιστικοῦ δηλητηρίου ἀνάμεσα στοὺς Ἕλληνες ἐργάτες. Αὐτὸ εἶναι πολὺ ἐπικίνδυνο. Γιὰ μᾶς ποὺ εἴμαστε ὀπαδοὶ μιᾶς βαλκανικῆς ὁμοσπονδίας σοβιετικῶν κρατῶν, εἶναι τὸ ἴδιο ἂν ἡ Μακεδονία ἀνήκει σ' αὐτὴ τὴν ὁμοσπονδία σὰν ἕνα αὐτόνομο ὅλο, ἢ σὰν μέρος ἑνὸς ἄλλου κράτους. Ὁπωσδήποτε ἂν οἱ Μακεδόνες καταπιέζονται ἀπὸ τὴν ἀστικὴ κυβέρνηση, ἢ αἰσθάνονται ὅτι καταπιέζονται, πρέπει νὰ τοὺς δόσομε τὴν ὑποστήριξή μας.

Τρότσκυ: Ὑπάρχει κανένα κίνημα Μακεδόνων στὴν Ἑλλάδα γιὰ τὴν αὐτονομία τους;

Α.: Ὄχι.

Τρότσκυ: Στὴ Σόφια ὑπάρχει μιὰ Μακεδονικὴ Ἐπιτροπή, πού, φυσικά, ὑποστηρίζεται ἀπὸ τὴν κυβέρνηση. Πάντως στὴ Βιέννη τὸ 1929 - 30 ὑπῆρχε (καὶ ὑπάρχει ἀκόμα) μιὰ Μακεδονικὴ ἐφημερίδα ποὺ τὴ δημοσίευε μιὰ ἐπιτροπὴ ὑποστηριζόμενη ἀπὸ τὴν Κομιντέρν. Τί πρότεινε γιὰ τὰ Βαλκάνια σὰν σύνολο;

Α.: Μιὰ σοβιετικὴ ὁμοσπονδία.

Τρότσκυ. Καὶ τὸ Κόμμα;

Α.: Μιὰ σοβιετικὴ Ἑλλάδα. Δὲ λένε τίποτα γιὰ μιὰ Βαλκανικὴ ὁμοσπονδία σοβιετικῶν κρατῶν. Τὸ Κόμμα κριτικάρει τὸ σύνθημά μας γιὰ μιὰ ὁμοσπονδία γιατὶ διακηρύττουν ὅτι τὸ μεταχειριζόμαστε γιὰ νὰ κρύψομε τὸ γεγονὸς ὅτι εἴμαστε κατὰ μιᾶς σοβιετικῆς Ἑλλάδας.

Τρότσκυ: Πρὶν ἀπ' τὸν πόλεμο ὑπῆρχαν οἱ Τεσνιάκοι (ἀριστεροὶ Σοσιαλδημοκράτες) στὴ Βουλγαρία, ποὺ ἦταν ὑπὲρ τῆς Βαλκανικῆς ὁμοσπονδίας. Τὸν καιρὸ ἐκεῖνο αὐτὸ τὸ σύνθημα ἔπαιξε σπουδαῖο ρόλο. Τὸ συνεχίσαμε ἂν καὶ τὸ προτεινόμενο ἦταν μιὰ (ἀστική) δημοκρατικὴ ὁμοσπονδία. Εἶναι τώρα φανερὸ ὅτι δὲν ὑπάρχει δημοκρατικὴ δύναμη στὰ Βαλκάνια ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ πραγματοποιήσει μιὰ τέτοια ὁμοσπονδία. Αὐτὸ εἶναι περισσότερο καθῆκον τοῦ προλεταριάτου. Ἡ προοπτικὴ ἑνὸς ἐργατικοῦ συνεδρίου, ἑνὸς ἀγροτικοῦ κινήματος, μιᾶς γενικῆς ἀπεργίας, δηλαδὴ τὰ προοίμια τῆς ἐπανάστασης στὴν Ἑλλάδα, θὰ θέσουν τὸ ζήτημα τῆς Βαλκανικῆς Ὁμοσπονδίας μὲ περισσότερη ἔνταση. «Πῶς μπορεῖ κανεὶς νὰ φανταστεῖ μιὰ νικηφόρα ἐπανάσταση στὴν Ἑλλάδα, δέσμια μέσα στὸ κλουβὶ αὐτοῦ τοῦ συστήματος τῶν Βαλκανικῶν κρατῶν τῶν περικυκλωμένων ἀπ' ὅλες τὶς μεριές, ἀπὸ δικτατορίες καὶ φασισμό; θὰ μᾶς ποῦν μερικοί. Θὰ τοὺς ἀπαντήσουμε. «Μιὰ ἐπαναστατικὴ προοπτικὴ εἶναι ἀδύνατη χωρὶς μιὰ ὁμοσπονδία τῶν Βαλκανικῶν κρατῶν, ποὺ βέβαια δὲν θὰ σταματήσει ἐκεῖ καὶ μόνο, ἀλλὰ μᾶλλον θὰ ἐπεκταθεῖ στὴν ὁμοσπονδία τῶν Ἡνωμένων Σοβιετικῶν Κρατῶν τῆς Εὐρώπης.

... ...

Τρότσκυ: Θὰ ἤθελα καὶ πάλι νὰ συζητήσω τὸ ζήτημα τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Ἠπείρου. Ὅπως καταλαβαίνω δὲν δόθηκε καὶ πολλὴ σημασία σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα ὡς τὰ τώρα. Καὶ ὅμως αὐτὸ τὸ θέμα εἶναι πολὺ σημαντικὸ γιὰ τὴ διαπαιδαγώγηση τῶν Ἑλλήνων ἐργατῶν, γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσή τους ἀπὸ ἐθνικιστικὲς προλήψεις, γιὰ τὴ βελτίωση τῆς κατανόησής τους, ὅσον ἀφορᾶ τὴ διεθνὴ κατάσταση στὰ Βαλκάνια καὶ γενικά. Οἱ ἐπίσημες στατιστικὲς δίνουν τὶς ἑξῆς πληροφορίες: Ὑπάρχουν 82.000 Μακεδόνες Σλάβοι στοὺς 1.400.000 κατοίκους τῆς Μακεδονίας. Ὑπάρχουν 19.000 Ἀλβανοὶ στοὺς 300.000 κατοίκους τῆς Ἠπείρου. Ἡ πρώτη σκέψη ποὺ μᾶς ἔρχεται εἶναι: Αὐτοὶ οἱ ἀριθμοὶ εἶναι ἄραγε ἀκριβεῖς; Τὸ πρῶτο καθῆκον μας εἶναι μιὰ στάση ὁλότελου σκεπτικισμοῦ, ὡς πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἀριθμούς. Οἱ στατιστικὲς ἔγιναν τὸ 1925, τὸν καιρὸ τῆς ἀποκατάστασης τῶν προσφύγων κάτω ἀπ' τὶς μπαγιονέτες τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων. Ποιοὺς ὀνομάζουν «Ἕλληνες»; Ἴσως ὅσους μιλοῦν ἑλληνικά, ἐπειδὴ εἶναι ἀναγκασμένοι, μὰ δὲν θεωροῦν ὅτι εἶναι Ἕλληνες. Ἂν αὐτοὶ οἱ ἀριθμοὶ εἶναι ἀκριβεῖς, τὸ γεγονὸς αὐτὸ γεννᾶ δυσαρέσκεια καὶ μῖσος ἀνάμεσα στὰ ἐθνικιστικὰ στοιχεῖα. Ἂν ποῦμε πὼς τὶς ἐπίσημες στατιστικὲς θὰ πρέπει νὰ τὶς βλέπει κανεὶς μὲ μεγάλο σκεπτικισμό, θὰ κερδίσομε πολλὲς συμπάθειες. Καὶ πράγμα πολὺ σημαντικό, μπορεῖ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο νὰ ἀποκτήσουμε τὴν ἐμπιστοσύνη τοῦ Βουλγάρικου προλεταριάτου. Ἀκόμα καὶ πρὶν ἀπ' τὸν πόλεμο, οἱ Βούλγαροι δὲν εἶχαν καμμιὰ ἐμπιστοσύνη στοὺς Ἕλληνες, γιατὶ οἱ Ἕλληνες εἶναι πολὺ ἐθνικιστές.

Ἀλλὰ καὶ ἂν ἀκόμα δὲν ὑπῆρχαν πραγματικὰ παρὰ μόνο 82.000 Σλάβοι στὴ Μακεδονία, αὐτὸ τὸ ζήτημα θὰ διατηροῦσε τὴ μεγάλη του σημασία. Ποῦ ζῆ αὐτὴ ἡ κοινότης τῶν 82.000; Πιθανὸν στὰ Βουλγαρικὰ σύνορα. Τὸ μικρὸ μέγεθος αὐτοῦ τοῦ ἐθνικοῦ στρώματος δὲν ἀποκλείει τὴν αὐτονομία του. Ἔτσι καὶ στὴ Ρωσία ὑπάρχει ἡ μικροσκοπικὴ χώρα τῆς Μολδαυΐας κοντὰ στὴ Ρουμανία, ποὺ εἶναι ἀνεξάρτητη. Θὰ μᾶς βάλουν τὸ ἐρώτημα: Θέλετε ἀκόμα περισσότερη βαλκανοποίηση; Σ' αὐτὸ ἀπαντᾶμε: Εἴμαστε ὑπὲρ τοῦ σχηματισμοῦ μεγάλων οἰκονομικῶν μονάδων. Ἀλλὰ αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ γίνει ἐνάντια στὴ θέληση τῶν μαζῶν. Ἂν αὐτὲς οἱ μάζες θέλουν χωρισμό, πρέπει νὰ ποῦμε: Κάνετε τὴν ἐμπειρία σας, θὰ γυρίσετε πίσω στὴ σοβιετικὴ ὁμοσπονδία. Ὁπωσδήποτε ἂν ἡ ἀστικὴ κυβέρνηση, τοῦ διευθύνοντος κράτους, ἐμποδίζει τὸ χωρισμό σας, θὰ σᾶς ὑπερασπιστοῦμε. Ἡ ση-

μασία τοῦ νὰ μπαίνει τὸ ζήτημα κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο, φαίνεται πάρα πολὺ καλά, ἀπ' τὴν τύχη τῆς Αὔστρο - Οὐγγαρέζικης μοναρχίας καὶ τῆς τσαρικῆς μοναρχίας.

Στὴν Αὐστρία οἱ μισο-μαρξιστὲς πάντα πρόβαλλαν σοφὰ οἰκονομικὰ ψευτο-ἐπαναστατικὰ ἐπιχειρήματα, γιὰ ν' ἀποδείξουν τὴν ἀνάγκη νὰ κρατηθοῦν τὰ καταπιεζόμενα ἔθνη μέσα στὰ πλαίσια τῆς Αὔστρο - Οὐγγαρέζικης μοναρχίας. Τ' ἀποτέλεσμα: Ἡ Αὔστρο - Οὐγγαρία διαλύθηκε εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθη, στὰ μέρη ποὺ τὴν ἀποτελοῦσαν. Στὴ Ρωσία, οἱ Μπολσεβίκοι πάντοτε ἦταν ὑπὲρ τοῦ δικαιώματος κάθε ἔθνους στὴν αὐτονομία του, μὲ ἀποτέλεσμα ἡ Ρωσία νὰ ἐπιζήσει σὰν οἰκονομικὴ ὁλότητα. Αὐτὸ ὑπῆρξε δυνατὸ γιατὶ κατὰ τὰ μακριὰ χρόνια πάλης γιὰ τὸ δικαίωμα τῆς αὐτοδιάθεσης τῶν ἐθνῶν, οἱ Μπολσεβίκοι κατέκτησαν τὴν ἐμπιστοσύνη τῶν λαϊκῶν μαζῶν ποὺ καταπιέζονται ἐθνικά, καὶ πάνω ἀπ' ὅλα τοῦ προλεταριάτου. Θεωρῶ ὅτι ὁ ἑλληνικὸς καὶ διεθνὴς Τύπος πρέπει νὰ γράψει πολλὰ ἄρθρα γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα. Τὸ ὅλο πρόβλημα πρέπει νὰ μελετηθεῖ πέρα γιὰ πέρα καὶ νὰ συγκληθεῖ μιὰ μικρὴ συνδιάσκεψη μὲ τοὺς Βουλγάρους συντρόφους, ὥστε νὰ ἐπεξεργασθοῦμε μιὰ ἑνιαία πολιτική.

Α.: Ἐφέτος ἔγιναν στὴν Κύπρο μεγάλες ἐθνικὲς ἐπαναστατικὲς κινητοποιήσεις κατὰ τῆς Ἀγγλίας. Μιλήσαμε καθαρὰ καὶ ξάστερα γιὰ τὸ δικαίωμα αὐτοδιάθεσης τοῦ λαοῦ καὶ ἐξηγήσαμε τὴν ἀνάγκη τῆς ἐπαναστατικῆς πάλης. Πήραμε τὴν ἴδια θέση σχετικὰ μὲ τὰ Δωδεκάνησα ποὺ κατέχουν οἱ Ἰταλοί. Ἡ ὀργάνωσή μας ἀσχολήθηκε πολλὰ χρόνια μὲ τὸ Μακεδονικό. Ἡ συμμαχία τοῦ Κόμματος μὲ τοὺς Βουλγάρους τὸ ὑπενόμευσε πάρα πολύ. Θὰ γράψω πάνω σ' αὐτό.

Τρότσκυ: Στὴν Κύπρο καὶ στὰ Δωδεκάνησα οἱ καταπιεζόμενοι ἦταν οἱ Ἕλληνες, στὴ Μακεδονία οἱ Σλάβοι. Ἂν οἱ κομμουνιστὲς εἶναι ὑπὲρ τῶν καταπιεζομένων Ἑλλήνων, ἀλλὰ δὲν ὑπερασπίζονται τοὺς καταπιεζόμενους Σλάβους ἐνάντια στὸν Ἕλληνα καταπιεστή, ἡ δυσπιστία ἐναντίον μας δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ μεγαλώσει. Ἂν δὲν κάνω λάθος, ὁ Ἔνγκελς εἶπε σὲ μιὰ πολεμική του κατὰ τοῦ Μπακούνιν: Κάθε ἐπαναστάτης ποὺ καὶ τὸ μικρό του τὸ δακτυλάκι τὸ ἔχει βάλλει μέσα στὸν παν-σλαβισμὸ εἶναι χαμένος ἄνθρωπος.

Γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τοῦ Μπὲν Μπελᾶ

Ἡ παρακάτω ἔκκληση ἀπευθυνόμενη στὴ διεθνὴ κοινὴ γνώμη, ἔγινε ἀπὸ γαλλικὲς καὶ διεθνεῖς προσωπικότητες ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπετείου τοῦ πραξικοπήματος τοῦ Ἰούνη 1965 ποὺ ἀνέτρεψε τὸ καθεστὼς Ἀχμέντ Μπέν Μπελᾶ στὴν Ἀλγερία.

«Τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ κυβέρνηση ποὺ προβλήθηκε στὶς 19 Ἰουνίου ζητᾶ τὴ λαϊκὴ συγκατάθεση νὰ τὴ νομιμοποιήσει, θυμόμαστε τὴν ἀπάνθρωπη καὶ αὐθαίρετη φυλάκιση ποὺ ὑπομένει ἐδῶ καὶ 11 χρόνια, ὁ Ἀχμέτ Μπέν-Μπέλα καὶ ἑνωνόμαστε γιὰ νὰ ζητήσουμε τὴν ἀπελευθέρωσή του.

Μοχαμέντ Ἀμσί, Ρομπέρ Ἀντέλμ, Σαντάκ Ἀλαζέν, Μίλμπέρ Μπάχτολντ, Ζώρζ Μπράουν, Μωρὶς Μπουτίν, Ρενέ Σαίν, Φρανσουά Σατελέ, Ζάν Μαρί Ντομενά, Παστέρ Ἀντρέ Ντουμά, Μαργαρίτα Ντυρά, Ζάν Ζάκ ντὲ Φελίς, Πιέρ Ἐμμανουέλ (μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας), Κριστιάν Ζίλμαν, Ζάν Γκενό (μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας), Μωχαμέντ Χαρμπί, Ζώρζ Χουντέν, Δρ Χαφίντ Ἰμπραχίμ, Μωρίς Ζαρντό, Ἀλφρέντ Κάστλερ (βραβεῖο Νόμπελ), Λακχαντάρ Λαφίφ, Λαφὺ - Βερόν, Μισέλ Λαβάλ, RP LE GOT, Μισέλ Λερίς, Σάρα Μπαλντορόρ, Χιούγκ Μαργκάν, Ἀμηντάλ Ἀλλάχ Ἀλ Γκουοσίνι, Ἐβελίν Μορτιέρ, Φράνκ Ναταλί, Σαίντ Νασσέρ, Μιχάλης Ράπτης, Ζάν Ρού, Νταβίντ Ρουσέ, Κλώντ Ρόϊ, Μάλ Ἀντούλ Ἀλλάχ Σαλλάλ, Μαρτίν Σεμανά, Λωράν Σβάρτς, Ζάν Ρενέ Σούλτσερ, Πιέρ Βοντάλ Ναγκέ, Ἀμπού Ἀλί Γιασίν».

Ἐπίσης ἑφτὰ μέλη τοῦ Βρετανικοῦ Κοινοβουλίου: Ἄντριου Νενέτ, Τόμ Λίτεριχ, Τζόαν Μέινορντ, Ντενvίς Σκίνερ, Ρόμι Τόμας, Τζό Ρίτσαρντσον, Ὤντρεϋ Γουάϊς.

Γράμματα στὴ σύνταξη

Ἐπαναδημοσιεύουμε ἐδῶ τὸ πλῆρες κείμενο μιᾶς ἐπιστολῆς, ποὺ ἔστειλε στὴν «Ἐλευθεροτυπία» ὁ σ. Μ. ΠΑΜΠΛΟ, ἀναφερόμενος σ' ὁρισμένες ἀνακρίβειες, ποὺ γράφηκαν ἀπ' τὴν ἐφημερίδα κατὰ τὴν παρουσίαση τῶν συνοπτικὰ διατυπωμένων ἀπόψεων τῆς Ο.Ε.Μ.Ε., στὰ πλαίσια τῆς ἔρευνας γιὰ τὴν «ἐξωκοινοβουλευτικὴ» ἀριστερά. Ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ δημοσιεύτηκε στὴν «Ἐλευθεροτυπία» στὸ φύλλο τῆς 17ης Ἰουλίου '76.

Περαστικός, γιὰ λίγες μέρες, ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, εἶδα τὸ κείμενο ποὺ δημοσίευσε ἡ «Ἐλευθεροτυπία» στὸ φύλλο τῆς 17.6.76, τὸ σχετικὸ μὲ τοὺς «Τροτσκιστὲς» καὶ ἰδιαίτερα τὸν «Παμπλισμό».

Ὁ βαρβαρόηχος τελευταῖος αὐτὸς ὅρος βγαίνει κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τὸ συκοφαντικὸ ὁπλοστάσιο τῆς εἰδικῆς «δαιμονολογίας» ποὺ χαρακτηρίζει πολιτικὰ ἀνώριμους κύκλους αὐτοκαλούμενης «Ἐπαναστατικῆς Ἀριστερᾶς» διεθνῶς καὶ στὴν Ἑλλάδα, ἰδιαίτερα «τροτσκιστικούς». Ὑποτίθεται πὼς ὁ «Παμπλισμος» μ' ἐνδιαφέρει ἄμεσα, ἀφοῦ συνδέεται μὲ τ' ὄνομά μου καὶ τὴν μακρυὰ δράση μου στὸ διεθνὲς κίνημα ποὺ ἀπὸ τὸ 1924 ἐμψύχωσε καὶ ἰδεολογικὰ ὅπλισε ὁ Λ. Τρότσκυ καὶ ἡ πλειάδα τῶν μεγάλων Ρώσων Ἀντιπολιτευομένων ἐναντίον τοῦ σταλινικοῦ καθεστῶτος στὴν ΕΣΣΔ καὶ τὴν Τρίτη Διεθνῆ.

Δὲν εἶναι τώρα οὔτε ἡ ὥρα, οὔτε ὁ τόπος γιὰ νὰ μιλήσω διεξοδικὰ καὶ κατὰ βάθος πάνω σ' αὐτὸ τὸ κεφάλαιο.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΗΝ 4η ΔΙΕΘΝΗ

Θ' ἀρκεστῶ ἀναφερόμενος στὸ κείμενο τῆς «Ἐλευθεροτυπίας», ποὺ προλογίζει τὶς συνοπτικὰ ἐκτιθέμενες ἀπόψεις τῶν φίλων μου τῆς ΟΕΜΕ (Ὀργάνωση Ἐπαναστατῶν Μαρξιστῶν Ἑλλάδας) νὰ διευκρινήσω τὰ ἑξῆς:

α) Πραγματικὰ καμμιὰ ὀργανωτικὴ σχέση δὲν ὑπάρχει ἀνάμεσα σὲ μένα καὶ τὴν τωρινὴ ἡγεσία τῆς «4ης Διεθνοῦς», μὲ τὴν ὁποία ἰδεολογικὰ διεφώνησα σὲ βασικὰ πολιτικὰ προβλήματα στὶς ἀρχὲς τῶν ἐτῶν '60. Πρᾶγμα ποὺ εἶχε σὰν συνέπεια ἡ τελευταία ν' ἀποκλείσει ἀπὸ τὶς γραμμὲς τῆς «4ης Διεθνοῦς» ὁλόκληρη τὴν ἐπαναστατική της πτέρυγα στὴν ὁποία κι' ἐγὼ ἀνῆκα.

β) Ἡ «γιὰ μιὰ περίοδο» ὕπαρξή μου σὰν «Γραμματέας» τῆς «4ης Διεθνοῦς» κράτησε οὐσιαστικὰ ἀπὸ τὸ 1942 ὣς τὸ 1961, δηλαδὴ κάλυψε 20 χρόνια ζωῆς της.

Πρέπει νὰ διερωτηθεῖ κανεὶς πῶς ἔγινε κι' ἔμεινα Γραμματέας παμψηφεὶ ἐκλεγόμενος ἀπὸ τὰ Συνέδριά της τόσα χρόνια; Πῶς δηλαδὴ τόσα χρόνια ἡ «4η Διεθνὴς» ὁμόθυμα συνταυτίστηκε μὲ τὸν «Παμπλισμό»;

γ) Εἶναι καθαρὴ συκοφαντία πὼς ἀρνοῦμαι «τὴν ἀναγκαιότητα γιὰ ἀνεξάρτητη πολιτικὴ ὀργάνωση πάνω σὲ ξεκάθαρες ἰδεολογικὲς καὶ πολιτικὲς βάσεις» καὶ τὴν ἀντικαθιστῶ «μὲ τὴν ἐπιδίωξη τῆς μετατροπῆς ἀπὸ τὰ πάνω διαφόρων μαζικῶν ρεφορμιστικῶν ἢ μικροαστικῶν κομμάτων σὲ ἐπαναστατικά», δηλαδὴ «μ' ἕνα εἰσοδισμὸ ἀπὸ τὴν κορυφή»!

Τέτοιες θέσεις ποὺ ἐπινοοῦν ἐκ τῶν ὑστέρων Ἐπίγονοι γιὰ τὴν εὐκολία τῆς πρόχειρης συκοφαντικῆς τους πολεμικῆς, τρομεροὶ παραβιαστὲς «ἀπὸ ἀνοιχτὲς θύρες», δὲν ὑπάρχουν πουθενὰ σὲ κανένα κείμενό μου, σὲ καμμιά μου διακήρυξη, διατυπωμένες.

ΑΝΑΓΚΑΙΑ Η ΜΑΖΙΚΗ ΒΑΣΗ

Ἀντίθετα, ἐκεῖνο ποὖναι σωστὸ εἶναι πὼς ἡ ἀπόλυτα ἀπαραίτητη ὕπαρξη ἀνεξάρτητης Ἐπαναστατικῆς Μαρξιστικῆς Ὀργάνωσης παντοῦ, σ' ὅλες τὶς χῶρες, πρέπει κατὰ τὴ γνώμη μου νὰ προσπαθήσει ν' ἀποχτήσει πραγματικὴ μαζικὴ βάση καὶ νὰ μὴν αὐτοκαλεῖται π.χ. κάθε ὁμάδα ἀπὸ μερικὰ συχνὰ ἔξαλλα καὶ ἀνώριμα πολιτικὰ ἄτομα τὸ «Ἐπαναστατικὸ Κόμμα». Ταυτόχρονα νἄχει μιὰ σωστὴ ταχτική, ὄχι σεχταριστική, ἀπέναντι στὰ μαζικὰ παραδοσιακὰ Κόμματα τῶν Ἐργαζομένων Κομμουνιστικὰ ἢ Σοσιαλιστικά.

Μὲ μιὰ λέξη νἄχει μιὰ καθολικὴ ἀντίληψη τοῦ ρόλου της στὰ πλαίσια τοῦ Ἑνιαίου Ἐργατικοῦ Μετώπου, τῶν κοινωνικῶν δυνάμεων ποὺ πρόκειται νὰ συντελέσουν στὴν Ἐπανάσταση, τοῦ προγράμματος καὶ τῆς ταχτικῆς γιὰ τὴ νικηφόρα ἐπίτευξή της.

ΟΙ ΕΦΕΥΡΕΤΕΣ ΤΩΝ ΟΡΩΝ

Ἀκόμα δυὸ λόγια:

Ὅπως καὶ ὁ Λένιν ποὺ δὲν ἀναγνώρισε ποτὲ τὸν «Λενινισμό», ἔτσι καὶ ὁ Λ. Τρότσκυ δὲν ἀναγνώρισε ποτὲ τὸν «Τροτσκισμό», σὰν δηλαδὴ ἰδιαίτερη κάπως «αἱρετικὴ» τάση στὸ ἐργατικὸ ἐπαναστατικὸ διεθνὲς κίνημα.

Ὁ Λένιν ἔλεγε πὼς εἶναι «Ἐπαναστάτης Μαρξιστής», δηλαδὴ ἐκφραστὴς τοῦ πραγματικοῦ μαρξισμοῦ στὴν ἐποχή του καὶ ὁ Λ. Τρότσκυ ἔλεγε πὼς εἶναι «Λενινιστής», δηλαδὴ συνεχιστὴς τοῦ ἐπαναστατικοῦ μαρξισμοῦ τοῦ Λένιν στὰ πλαίσια τῆς ἴδιας ἱστορικῆς ἐποχῆς.

Τοὺς ὅρους «τροτσκισμός», «τροτσκιστὲς» τοὺς ἐπενόησαν οἱ λογῆς - λογῆς ἀντίπαλοι τοῦ ἐπαναστατικοῦ μαρξισμοῦ γιὰ νὰ τὸν χαρακτηρίσουν συκοφαντικὰ σὰν κάποια προσωποκρατικὴ «αἵρεση». Μ' αὐτὴ τὴν ἔννοια οἱ ἰδεολογικὰ φίλοι μου κι' ἐγὼ ὁ ἴδιος δὲν ἀναφερόμαστε στὸν «τροτσκισμό», ἀλλὰ στὸν «ἐπαναστατικὸ μαρξισμὸ» καὶ μόνο, ποὺ περιλαμβάνει ὅλες τὶς «στιγμές», τῆς ἀτελείωτης ἱστορικῆς του ἀνάπτυξης, ὅπως αὐτὴ ἀντιπροσωπεύθηκε στὸ ἔργο τοῦ Μάρξ, τῆς Ρόζας, τοῦ Λένιν, τοῦ Τρότσκυ καὶ σήμερα ἐκπροσωπεῖται στὸ ἔργο τῶν μαρξιστῶν τῆς ἐποχῆς μας.

MICEL PABLO
12-7-76

γανώσεις καὶ νὰ παλαίψουν ἀποτελεσματικὰ ὄχι μόνο γιὰ τὴν Κυβέρνηση μὰ γιὰ τὴν πραγματικὴ καθολικὴ ἐξουσία.

Ἀλλά μιζάρει πάνω στὸ ἀντικειμενικὰ ἐπαναστατικὸ προτσέσο, ποὺ ὁ σχηματισμὸς μιᾶς τέτοιας κυβέρνησης ἀναπόφευκτα θὰ ἐξαπέλυε μέσα στὶς ἀντικειμενικὲς συνθῆκες ποὺ τώρα ὑπάρχουν στὴν Εὐρώπη. Ἔτσι πού, κάτω ἀπὸ τὴν πίεση τῶν μαζῶν τῶν ὀργανωμένων στὴ βάση τὸ ἀρχινισμένο προτσέσο νὰ μὴν μπορεῖ πιὰ νὰ σταματήσει ἢ νὰ ὑπαναχωρήσει. Πάντα αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη ρεαλιστικὴ πιθανότητα γιὰ ν' ἀνοίξει καὶ νὰ νικήσει τώρα στὴν Εὐρώπη ἡ προοπτικὴ τῆς Ἐπανάστασης.

— Ἡ ΔΜΕΤ θεωρεῖ ὅτι ἡ Εὐρωπαϊκὴ Σοσιαλιστικὴ Ἐπανάσταση εἶναι ἱστορικὰ στὴν ἡμερησία διάταξη καὶ ἀποτελεῖ τὴν κύρια πιθανότητα τῆς νίκης καὶ τῆς ἀντιγραφειοκρατικῆς ἐξέλιξης γιὰ τὸ σύνολο τῆς παγκόσμιας Ἐπανάστασης.

Ἡ ΔΜΕΤ δὲν εἶναι μιὰ «Διεθνὴς» κοντὰ στὶς ἄλλες, πάνω στὸ πρόγραμμα καὶ μέσα στὸ ὀργανωτικὸ πλαίσιο τῆς ὁποίας πρέπει νὰ πραγματοποιηθεῖ ἡ συσπείρωση τῶν διεθνῶν μαρξιστικῶν ἐπαναστατικῶν δυνάμεων.

Ἡ ΔΜΕΤ ὑπάρχει καὶ ἀγωνίζεται γιὰ νὰ διευκολύνει αὐτὴ τὴ συσπείρωση σὲ ἐθνικὸ καὶ διεθνὲς πλάνο, συσπείρωση ποὺ τὴ βλέπει σὰν ἕνα μακρὺ ἱστορικὸ προτσέσο.

Ἡ ΔΜΕΤ εἶναι ὅμως πεπεισμένη ὅτι χωρὶς πρόγραμμα καὶ ὀργάνωση σὲ διεθνὴ κλίμακα, ὁ ἀγώνας γιὰ τὸ σοσιαλισμὸ καὶ ἡ νίκη του δὲν εἶναι καθόλου ἐξασφαλισμένος. Γιαυτὸ τὸ λόγο παλεύει ὥστε οἱ ἰδεολογικὰ συγκλίνουσες δυνάμεις νὰ συσπειρωθοῦν ἐθνικὰ καθὼς ἐπίσης καὶ στὰ πλαίσια μιᾶς διεθνοῦς ὀργάνωσης.

Ἰούνης 1976

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Τὸ «Γιὰ τὸ Σοσιαλισμὸ» εἶναι ὄργανο δυνάμεων τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος, ποὺ τοποθετοῦνται γενικὰ στὸ χῶρο τοῦ Ἐπαναστατικοῦ Μαρξισμοῦ.

Ποὔχουν δηλαδὴ ἕνα ξεκάθαρο ἀντιϊμπεριαλιστικό, ἀντικαπιταλιστικὸ καὶ ἀντιγραφειοκρατικὸ σοσιαλιστικὸ πρόγραμμα καὶ θεωροῦν ὅτι ὁ ἀπαραίτητος σοσιαλιστικὸς μετασχηματισμὸς τῆς Ἑλλάδας, καὶ κάθε χώρας, θἆναι ἀποτέλεσμα τῆς ἀναπόφευκτης, σὲ μιὰ ὁρισμένη στιγμή, δυναμικῆς ἀναμέτρησης μὲ τὴν ἔνοπλη ἀντίσταση τῆς ἀντίδρασης, καὶ ἐπομένως ἀποτέλεσμα ἑνὸς ποιοτικοῦ πηδήματος, ἀπὸ μιὰ ἐξελιχτικὴ γιὰ ἕνα διάστημα πορεία στὴν νικηφόρα ὁλοκλήρωση τῆς Ἐπανάστασης.

Ἐπιπλέον. δυνάμεων ποὺ θὰ χαράζουν μιὰ ὀρθὴ μεταβατικὴ ταχτικὴ τόσο ἀπέναντι στὸ ταξικὸ κίνημα τῆς χώρας, ὅσο καὶ γιὰ τὴ νικηφόρα ἔκβαση τῆς πορείας πρὸς τὴν Ἐπανάσταση, ἔξω ἀπὸ κάθε σεχταριστική, «μεσσιανική» νοοτροπία καὶ πραχτική.

Τὸ «Γιὰ τὸ Σοσιαλισμὸ» ἀγωνίζεται γιὰ ἕνα Σοσιαλισμὸ βασιζόμενο στὴν αὐτοκυβέρνηση, τὴν αὐτοδιαχείρηση, τὴν αὐτοτέλεια τῶν ἐργαζομένων μαζῶν, σ' ὅλους τοὺς τομεῖς καὶ σ' ὅλα τὰ ἐπίπεδα, σοσιαλισμὸ βασικὰ ἀντίθετο στὸ σχῆμα τοῦ γραφειοκρατικοῦ κρατικοῦ «Σοσιαλισμοῦ», ποὺ στηρίζεται στὴν οὐσιαστικὴ ἐξουσία τοῦ «Ἐργατικοῦ» Κράτους, τοῦ «Ἐπαναστατικοῦ» Κόμματος καὶ τῶν ἐντεταγμένων σ' αὐτὰ Συνδικάτων.

Τὸ «Γιὰ τὸ Σοσιαλισμό» θὰ παραμείνει ὄργανο ἀνοικτὸ στὴν κριτικὴ ἔρευνα καὶ συζήτηση τῶν βασικῶν θεμάτων τοῦ σύγχρονου ἐπαναστατικοῦ μαρξισμοῦ, δημοσιεύοντας κάθε σοβαρὴ συνεισφορὰ πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση, ἀπὸ ὁποιαδήποτε ἐπαναστατικὴ μαρξιστικὴ τάση, ὀργάνωση ἢ ἀγωνιστικὴ μονάδα κι' ἂν προέρχεται.